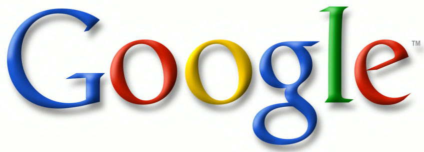




Hermann Bang.

Det graa Hus.

1901.

DET GRAA HUS

Paa Tysk, Svensk, Hollandsk og Fransk udkommer autoriserede Oversættelser.

....

Oplag: 3000 Ekspl.

....



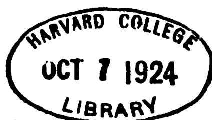
HERMAN BANG

DET GRAA HUS

PORTRÆTET TEGNET AF P. S. KRØYER



KØBENHAVN
DET SCHUBOTHESKE FORLAG
J. L. LYBECKER OG E. A. HIRSCHSPRUNG
1901



KØBENHAVN — GRÆBBS BOGTRYKKERI

TIL EN VEN.



Tell me the tales,
that to me were so dear,
long long ago
long long ago.

«Jorden bliver kold en Gang — ligesom Mennesket».

Hans Excellence rejste sig i den Fyrretræs Seng og tændte sit Lys. Saa stod han op. Han overgød sig med Vand, mens han betragtede sig i sit Spejl: Legemet var knudret og stærkt som et gammelt Tømmer.

Over den hvide Væg tegnedes det som en Kæmpes Skygge.

Han klædte sig paa og han gik ind.

Han gik, med Lyset i sin Haand, gennem de mange Stuer. Broncer, Piedestaler og Hædersgaver stod indhyllede i Lagener. De ragede i Mørket saa underlig frem, som gik Excellencen, gennem Rummene, mellem Spøgelser.

Ved den sidste Dør stansede han et Øjeblik og lyttede. Der blev talt derinde. Det var Hendes Naade, der talte i Søvne. I Søvne

troede Hendes Naade sig altid paa gamle Baller og dansede med Durchlauchter, der var døde.

Hans Excellence blev staaende, mens hans løftede Haand holdt om Portieren som en knyttet Klo: det var en Svaghed hos ham at lytte efter Hendes Naades Tale, naar hun sov.

Pludselig satte han Lyset fra sig og han aabnede Døren. I Mørket gik han frem mod Hendes Naades Seng.

Hendes Naade blev ved at tale — og højere, mens Hans Excellence lyttede:

— Weimar, Weimar, gentog Hendes Naade.

Hans Excellence stod der endnu, som en Støtte.

Saa vendte han sig og lukkede Døren og gik videre.

Hans Hænder rystede, mens han tog om den iskolde Lampe og fik den tændt, før han satte sig til sit Bord. Han trak Skuffer ud og ind og han tog de store blaa Ark frem, bøjede Margin paa dem og begyndte at skrive.

Han skrev, med Hovedet bøjet og med Øjnene sammenspilede, som vilde han tvinge deres Sekraft, mens hans venstre Haand laa

paa Papiret, blaahvid og tung, som af Bly; mens han skrev og skrev, uden Ophør, med en vredagtig eller harmfuld Pen, Side efter Side, Blad efter Blad, og slyngede dem væk og fra sig.

Der hørtes ingen Lyd, uden Olielampens Kogen.

I det matte Lys saá Ørsted'er og Mynster'e og Hvid'er saa underlig halvtudvidskede ud, som de hang der, i de blege Litografier, i deres gyldne Rammer, ordensprydede, i Ornater, officielle, paa Væggene Stuen rundt — afdøde og stille.

Excellencen havde lænet sig tilbage i sin Stol:

— Aa, ja, aa, ja.

— Aa, ja, aa, ja.

lød det ud gennem Stuen.

Og han skrev igen.

Dagen begyndte at bryde frem og dens kolde Lys blandedes med den sparsomme Lampes. Excellencens store Hoved ragede bestandig frem over hans Bord.

Tjeneren kom ind og, bøjende sine ømme Knæ foran Kakkelovnen, fik han Ild i de store

1*

Brændestykker. Ilden lyste mod den brunlige Paryk — den havde saadan underlig opstaaende Kanter — og Ansigtet, hvor Munden mellem hundrede Rynker mindede om en sammenfoldet Kniv.

Excellencen hørte ham ikke. Han bragte Theen tilligemed Morgenavisen og pludselig vendte Excellencen sig.

— Lad hende sy det, sagde han og rakte Tjeneren de blaa Blade.

Tjeneren Georg gik, mens Excellencen i ét Drag slugte den koghede The — Kulde eller Varme syntes ikke mere at fornemmes af det ældgamle Legeme.

Ude i Køkkenet syede Sofie Kone. Siddende foran Lampen syede hun med en lang sort Traad de skrevne Blade sammen med sin Haand, der lignede røde Knokler.

— Skriver han? spurgte hun.

Tjeneren nikkede.

— Ja saa.

Bornholmeren ved Siden af Køkkenbordet lød langsomt og tungt. Det var, som hentede den hvert tøvende Sekund møjsomt og støn-

nende op af en uendelig Brønd. Bornholmeren var det eneste Ur i Huset, der gik. De andre vár gaaet i Staa.

Georg bragte de sammensyede Blade tilbage, og Excellencen trak Skuffer ud og Skuffer ind. De var alle fulde af samme Slags Hefter. Morgenavisen lod han ligge. Han læste ikke mer Aviser:

— Sker der noget? sagde han.

— Hvad sker der? sagde Hans Excellence:

— De bygger nogle flere Huse, hvori de kan synde mod sig selv.

— Tag den bort, sagde han.

Tjeneren tog den bort for at opbevare den til Hendes Naade. Hendes Naade lod sig daglig «Ledige Lejligheder» forelæse af sin Selskabsdame.

Paa Slaget ni ringede det, mens Jernklokken lød saa sært langt inde i Huset; det var Sønnesønnen:

— Excellencen er hjemme? sagde han.

— Ja, svarede Georg, og han hængte den unge Mands Tøj paa den samme Knage som igaar.

— Du har skrevet, sagde den unge Mand og bøjede sit Hoved.

Den Gamle vendte sig:

— Ja, og Stemmen lød vredt:

— Som jeg plejer. Man skriver og spilder Blæk, naar man ikke kan leve mer. Med Sort paa Hvidt kan man lave Menneskene som man vil. Der gør de ikke flere Dumheder, end man giver dem Lov til.

— Har du fægtet? spurgte han pludseligt.

— Ja.

Med et Blik, der fik en egen og pludselig Styrke, sagde Hans Excellence:

— Du er en Sildeføding. Du maa tage vare paa dig selv.

Mens han blev ved at betragte Sønnesønnens Ansigt, hvor Læberne i Blegheden var som Blod saa røde, sagde han, med den samme Stemme som før:

— Jeg véd heller ikke, hvordan vi nu ogsaa har faaet den Race ind i Familjen.

Sønnesønnen, der førte den meget slanke Krop meget rankt, løftede de mørke Øjenlaage en Kende:

— Er det paa Komedien, Grandpapa har skrevet? sagde han.

— Ja. Læs det højt.

Sønnesønnen satte sig i den store Stol ved Vinduet og begyndte at læse — meget højt, for at Hans Excellence skulde kunne høre ham:

— Hvad siger du, der staar? raabte Hans Excellence:

Sønnesønnen læste højere, anstrengende sig for at samle den ulæselige Skrift, hvor Bogstaver var glemt og Sætninger var faldet ud:

— Hvad er det, der staar?

Sønnesønnen blev ved at læse:

— Nej, raabte Hans Excellence: lad mig selv.

Han greb Arkene. Og vred og bøjet frem mod Lyset forsøgte han selv at læse alle de Sætninger, han allerede havde glemt.

— Nej, sagde han pludselig: jeg kan ikke. Det er Øjnene. Øjnene vil ikke.

Han slap Manuskriptet:

— Øjnene vil ikke mer.

— Læg det hen.

Den unge Mand tog de blaa Ark og lagde dem ned i en Skuffe, ved Siden af de andre.

Excellencen fulgte med Øjnene hans Hænder:

— Der er mange, sagde han.

— Ja, Grandpapa.

Excellencen havde lukket Øjnene: Tiden var forbi, hvor Hans Excellence kørte til Forlæggere. Aarevis havde han kørt fra Dør til Dør, havde sendt Manuskripter og havde faaet dem skikket tilbage. Nu var han holdt op:

— Papiret er blevet for dyrt, min Go'e, sagde han.

Hans Poesier tryktes ikke mer. Det skulde da være et Gravvers over et Barnebarn eller over en Ven, som en Gang var berømt og som nu var glemt. Regeringens Blad trykte mellemstunder et saadant Vers bag i Avisen, med meget smaa Bogstaver.

— Grandpapa skulde skrive sine Erindringer, sagde Sønnesønnen — hans Stemme var, naar han ikke vogtede paa den, næsten ængstende blød — og han lukkede Skuffen.

Hans Excellence lo:

— Erindringer, sagde han: Erindringer —

vi har Væv nok. Erindringer — hm, der er ingen, som har skrevet deres Erindringer. Om de andre lyver de, og om sig selv taler de ikke . . . De skriver om det Kravl, de har oplevet, og hvad de har levet, tager de med sig i Graven.

Hans Excellence lo igen og hans Stemme fik en egen, raa Klang:

— Og de gør Ret, min bedste, sagde han: hvis et eneste Menneske skrev sig selv ned og lod sig selv komme i Trykken efter sin Død, vilde de dømme ham til Tugthus i hans Grav — — for der er jo Retfærdighed paa Jorden . . .

— Nej, det er ikke værdt at give nogen Besked.

Hans Excellence taug en Stund. Saa sagde han:

— Lad mig faa Tiden til at gaa som jeg kan. Det sidste Stykke Vej er det sværeste, og at tænke er dumt. Et Hul i Jorden er ikke saa mange Tanker værdt.

Sønnesønnen sad lidt:

— Du har jo os, sagde han.

— Ja, sagde Excellencen: I skal jo fødes og klædes.

Det unge Menneskes Mund sitrede, næsten umærkeligt. Men den Gamle blev ved:

— Har — har? sagde han: Menneskene, Fritz, har ikke hinanden. De bruger hinanden og er alene. Naar man er blevet gammel, véd man det og bryder sig ikke mer om at snakke de mange Ord, som ingen hører. Hvem hører? Grosset snakker uden at høre det selv.

— Dyrene, min Go'e, kommer ud af det uden Ord, og det lykkes dem at opfylde deres Bestemmelse endda.

Sønnesønnen sad sammensunken med mærkeligt nedsænkede Skuldre:

— Ret dig, sagde den Gamle.

— Ja; den unge Mand foer op saa hastigt, at han stødte sin Nakke paa Stoleryggens Vaabenskjold.

— Nej, blev Excellencen ved at fortsætte sin Tanke: Forplantningen skal tjenes. Lad dem avle og dø. Det har de gjort i Aartusinder. Lad dem blive ved med det og ikke gøre sig Indbildninger. De opfinder og finder

paa og bygger Stæder og skaber sig Berømmelse . . . Naturen er lige glad. Jorden bliver kold en Gang ligesom Mennesket.

— Eller hvad har de for det? sagde han og saa pludselig op paa de mange Billeder paa Væggene: Der hænger de med deres Kæder, i deres Kaaber, som de Aktører de var og — Excellencen gjorde en Bevægelse med sine Fødder, som rensede han sine Saaler — hvad de vilde, blev det modsatte, og deres Gerninger er saa døde som de selv.

— Hvad er det Hele? blev han ved: det mætter ikke . . . Hm, jeg husker en Dag, det var Thorvaldsen . . . han var vel den største, ogsaa som Komediant, for det følges ad . . . Han gik omkring som var han selv i Gevandt og skulde tænde Røgelse foran sit eget Marmor. Men saa var det en Dag, han var vaagen, ellers sov han meget, Fritz, sov over sit verdensberømte Navn. Men den Dag var han vaagen — det var i hans Værksted: saa slog han lidt ud med Haanden mod alle de hvide Figurer og det hele Leer og saa sagde han:

— «Ja, det er jo meget kønt».

— Det var det Hele, naar man kendte det.

Excellencen lo kort, som nød han sit eget Minde:

— Og Oehlenschläger døde brølende over sin egen Sokrates, som ingen gad læse, og Heiberg saá efter Stjernerne, hvis ellers nogen tror det. Lad Stjernerne gaa, hvor de vil. Jeg véd aldrig af, at vi fik noget Bud fra dem.

Han tog sig over Øjnene, og i en anden Tone sagde han:

— Men gamle Folk skal ikke ha'e stærke Hjerner, for saa véd de for meget . . . De skulde blive sløve. De, som ikke bliver det, faar Tid til at sé, og det skulde Menneskene være fri for — — Man skulde aldrig sé, aldrig sig selv og aldrig de andre . . . Der er et dumt Ord om at den, der ser Jehovah — og Excellencen lo paa dette Ord — han døer. Men jeg siger dig, at hvis et eneste Menneske saá et andet Menneske helt til Bunds i Sjælen, saa vilde han dø. Og hvis det kunde tænkes — men det kan det ikke, ti for sig selv lyver man for haardt — at man saá sig selv

til Grunden af sin Sjæl, saa vilde man betragte det, min Go'e, som en ringe men nødvendig Straf selv og uden et Kny at lægge sit Hoved paa en Blok — —

— Naa — og paa en Gang brød Hans Excellence af — jeg snakker . . . Men (pludselig saá han paa Sønnesønnen og der var i mindre end et Sekund i hans Øje noget, der næsten lignede Skyttens Blik, naar det ser, om et Pileskud har ramt) det gør vel ikke noget, for du hører ikke efter. Det er en anden Visdom, som suser for dine Øren.

Det unge Menneske rejste sig:

— Farvel, Grandpapa, sagde han kun.

— Er der ellers ingenting, du har paa Hjerte?

Hans Excellence rejste sig og gik hen til sit Chatol, som han lukkede op. Han skød en Brevpresser til Side og tog nogle Pengesedler, som han ikke talte:

— Ungdommen maa have Penge, sagde han:

— Farvel.

— Farvel, Grandpapa.

Den unge Mand gik.

Georg ventede i Gangen og tog hans Overfrakke ned og hjalp ham den paa:

— Farvel, sagde den unge Mand og bøjede Hovedet.

Georg hængte «Sedlen» ud paa Døren: Paa et Stykke Pap stod med Bogstaver, som var halvt fortærede, Ordet: Consultation.

Saa aabnede han Brevkassen og tog Posten. Brevene lagde han paa Konsollen. Men da han havde gjort det, tog han pludselig Brevene op igen og læste Udskriften paa den ene Konvolut, mens der gik en Grimasse hen over hans Ansigt — før han lagde den ned igen, men længere inde, i Mørket.

— Er Hendes Naade vaagen? spurgte Excellencen, da han kom ind.

— Hendes Naade har ringet.

— Og min Søn?

— Hr. Fritz Hvide er gaaet ud.

— Hm.

— Bring mig Journalen.

Georg bragte den svære Bog og slog den op.

— Hvad Datum er det?

— Den otte og tyvende, Deres Excellence.

— Fastelavn gaar ud, sagde Hans Excellence.

Hans Excellence skrev Datum foran en stor Rubrik under de andre Rubrikker, der stod tomme.

— Tak, sagde han: du kan gaa.

Georg gik. Ude i Gangen satte han sig paa Stolen tæt ved Døren. Han holdt sig meget rank. Han ventede paa at aabne for Hans Excellences Patienter. Efterhaanden faldt Hovedet ned over Liberiets høje Krave og Skuldrene sank ind. Det var, som sad der et livløst Stativ op ad Panelet.

— Aa ja, aa ja, lød det ud gennem Excellencens Dør.

Georg rørte sig ikke.

Det ringede. Det var en Tjener, gammel som Georg, meget høj, i en meget lang Frakke. Paa Toppen af ham sad et Hoved, der ligesom ikke sad rigtig fast. Han skulde aflevere et Brev. Han kom ind til Excellencen, der læste Brevet. Det var en Indbydelse fra Baronesse Brahe.

— Sig Baronessen Tak, sagde han.

— Men jeg la'er mig ikke mer fremstille til Dyrskuer . . . Hvordan har hun det?

— Tak, godt, Deres Excellence.

— Og han selv?

Tjeneren stod ret ved Døren. Kun Hoved og Skuldre gik. Den øvrige Statur mindede om en Bygning, hvortil der er sat Stiver.

— Tak, Deres Excellence . . . det er kun den Rysten . . . men jeg ta'r «det Styrkende», Deres Excellence.

— Ja, styrk sig, sagde Hans Excellence og vendte pludselig Ansigtet mod ham med et Udtryk, som saá han paa en gammel Hund.

Den gamle Person blev staaende et Øjeblik, før han sagde — hans evige eller eneste Tanke —:

— Og det gaar saa daarligt med Serveringen.

— Saa skulde han la'e vær', sagde Excellencen.

— Der er ingen, som takker ham for, at han spilder Sauce paa hans Klæ'er.

— Farvel.

— Hans Excellence vendte sig og Døren gled til.

— Hva' sa'e han? hviskede Georg.

— Der er vel ikke no'et, til der ka' hjælpe, sagde den anden.

Georg nikkede. Men med et pludselig forandret Udtryk i sit Ansigt hviskede han, pegende ind mod Døren:

— Han er osse skidt.

Det var som Udtrykket i Georgs Ansigt paa en Gang spejledes i den fremmedes:

— Er han? sagde han og hans Stemme fik ligefrem Klang.

— Vores Baronesse er osse snavs, hvidskede han.

— Det er jo Emmely, der er syg? sagde Georg.

— Ja. Det er Gigtfebren, som de kalder 'et.

— Ja, nikkede Georg.

— Og den har nok slaaet sig ved Hjertet, hvidskede Brahernes Tjener.

Og idet han pegede hen imod Excellencens Dør, sagde han:

— Men han bliver jo ikke kaldt.

Det nyfigne i Georgs Ansigt veg paa én Gang for en vis Stramhed:

— Nej, sagde han: endnu ikke.

Men pludselig rettede de sig begge, da en Nøgle lød i Gangdøren. Det var Faderen. Han tog Overtøjet af og spurgte:

— Er der nogen syge hos Baronens?

— Jo, det vilde sige, det var Baronessen, som gerne vilde sé Hans Excellence . . . til Middag.

Den Gamle havde stotret i det:

— Ja saa — der var gaaet næsten som en Bleghed over Faderens Ansigt —: Godmorgen.

Faderen gik ind ad Hans Excellences Dør.

— Er det dig? sagde Excellencen og der kom et pludseligt Lys i hans Øjne ved Synet af Sønnen, der smilte til ham med et eget ømt Smil, næsten som en Kvindes:

— Hvordan har du det, Papa?

— Tak. Gamle Folk, Dreng, bør ikke klage, naar de kun nogenlunde kan trække Vejret.

— Det er raat ude, sagde Faderen, stadig bøjet over Hans Excellence.

— Det er vores Klima, Go'e, som vi maa bære.

Faderen vendte sig imod Vinduet.

— Er Stella oppe? spurgte Excellencen.

— Sikkert, sagde Faderen og undgik forsætligt et «Ja».

Som i Løbet af et Sekund blev Excellencens Ansigt mørkere:

— Hun har det ikke godt denne Gang, sagde han efter en Stilhed.

Faderens Ansigt var forandret ligesom Hans Excellences og han svarede ikke straks:

— Hun er ellers saa glad ved at være her hos Jer, sagde han og talte saa besynderlig lavt eller tonløst som altid, naar han talte om sin Hustru.

Excellencen svarede ikke og de taug begge igen.

— Harriette er kommen iaftes, sagde Faderen og stod stadig ved Vinduet.

— Ja, sagde Hans Excellence: jeg har skikket hende Bud om at komme til Middag.

— Saa drikker jeg Thé, sagde Faderen.

— Ja.

Døren faldt til.

Georg sad som før, da det ringede igen.

Det var en lille Slags Pusling, der stod

foran Døren og vendte Ansigtet opefter, under Skyggen af en underlig Art Tyrolerhat:

— Godmorgen, Hr. Jensen. Det er kun mig, sagde hun.

— Godmorgen, Jomfru Villadsen, sagde Georg.

— Tak, sagde Jomfru Villadsen, hvis Fingre uafladelig foer hen over en Masse bleget Flor, der dækkede hende fortil — Ryggen var skruttet —:

— Tak.

— Kom kun ind, sagde Georg.

Tjeneren aabnede Excellencens Dør, saadan lidt, som man aabner for et Kræ, der smutter ind ved den nederste Dørfylding, og Excellencen drejede Hovedet:

— Er det Dem? sagde han.

— Sæt Dem.

Og Jomfru Villadsen satte sig, ved Døren, paa en Stol lige paa Kanten, for at hendes Fødder kunde naa Jorden.

— Saa er det vel galt igen?

— Ja, Deres Excellence.

— Er det det gamle? spurgte Excellencen,

der havde drejet Stolen helt og ikke tog Øjnene fra hende, mens han pludselig rankede sig i sin Stol.

— Ja.

Jomfru Villadsen holdt Hovedet opadvendt, og det begyndte at arbejde inde i hendes Bryst, bag Florene:

— Det er jo altid Snittet, Deres Excellence, halvt mimrede hun: det er jo altid Snittet, der gi'er de gale Smerter . . .

— Ja, sagde Excellencen, der paa en Gang syntes greben af en bister Oprømthed: det gi'er Efterveéer, Jomfru, efter Glæderne.

Jomfru Villadsen begyndte at græde, saa Graaden krængede hendes Mund — mens hun sad med det fremstrakte Ansigt og den krængede Mund lignede hun en Tudse.

— Ja, En bøder for'et . . . . man pines for'et, man bøder for'et, naar man er kommen i Ulykke . . .

— Der er ingen, som kommer i Ulykke, Jomfru, sagde Hans Excellence: de vil alle ha'e Fornøjelsen.

Jomfru Villadsen blev ved at græde, med

underlige korte Kluk, der rystede den forvoksede Krop.

— Ja, det er vel sandt ... det er vel sandt, sagde hun.

Og for tusinde Gang begyndte hun paa den samme Historie og den samme Klage, som han kendte; han havde hørt den fra den første Dag, da hun mødte paa Hospitalet, og han, som forlængst havde opgivet at øve den Fødselshjælp, der havde været med at gøre ham berømt, i et pludseligt Anfald af en sælsom og urimelig Munterhed, besluttede, at han selv, han, Mesteren, en sidste Gang vilde forløse — forløse dette Kræ, over hvem, en Dyrehavenat, et Mandkøn dog var slaaet ned, saa hun havde kunnet sætte et Menneske i Verden.

— Ja, Villadsen, sagde Hans Excellence, det kender jeg.

Jomfru Villadsen, der var blevet ved at hulke, sagde:

— Ja ... Excellencen ved'et ... Excellencen ved'et ... Men (det kom som en Strøm af Graad) En var jo dog et Menneske.

Der gik et pludseligt Smil over hans Ansigt,

og med et Udbrud, der lod det ene Ord lyde som slyngede han en Sten frem gennem den høje Stue, sagde han:

— Ja.

— Der er indrettet som de andre, sagde Jomfru Villadsen, ustandseligt hulkende.

Der blev Taushed et Øjeblik, til Excellencen paa ny vendte Øjnene mod Tudsen.

— Og hvor er han? spurgte han.

«Han» var Jomfruens Søn.

— Ja, nu er han jo løbet fra Konen.

— Naa.

— Og Kærresterne ta'er han blandt de værste, sagde Jomfru Villadsen.

— Hvad lever han af? spurgte Excellencen.

Jomfru Villadsen svarede ikke, men hulkede kun højere, mens Excellencen lo i en pludselig Forstaaelse, og sagde, i samme Tonefald som «Ja»et før:

— Det er osse en Færdighed, Go'e, og gladere for sin Ejermand end de fleste.

Jomfruen, der vel ikke forstod, bøjede Hovedet, saa Tyrolerhatten skjulte hendes Ansigt:

— Det er en Skændsel, det er en Skændsel, hulkede hun og dukkede sig forover. (Hun udtalte Skændsel, som stavedes det med t.)

Excellencen blev ved at le:

— Det er en Appetit, sagde han, og en Appetit kan være saa stærk, at ogsaa den bliver et Levebrød.

Hans Latter stansede, og mens han igen slog ud med Foden som til et Spark, lagde han til:

— Og hvad kunde han vel arve, Jomfru, andet end Appetit'en?

— Nej, Deres Excellence, nej, Deres Excellence, mumlede Villadsen, der skjalv, saa hun sitrede over hele sin Krop.

Han havde atter drejet sin Stol:

— Brug, hvad hun plejer, sagde han og skød to Ti-Lapper frem mod Skrivebordets Kant. Jomfru Villadsen rejste sig og tog dem. Hun tog dem med den yderste Spids af sine Fingre og i et Sekund var de borte i hendes Haandflade.

Hans Excellence løftede Hovedet.

— Og hvor er hun selv? sagde han.

— Ja, man er jo hos Søstrene, svarede

Jomfruen, der ligesom gik i Jorden for hver Sætning.

— Bliver det stadig ved hos Søstrene? spurgte Excellencen, der nogle Gange havde opsøgt Villadsen hos «Søstrene», hvor hun evindelig sad i en Krog, som var hun smidt derhen, foran en Vugge.

Jomfruen begyndte saa smaat at snøfte igen:

— Ja, Deres Excellence, sagde hun, og hendes Snøften blev igen til Graad: det bliver ved.

— Men det er vel Himlens Velsignelse.

Excellencen saá en sidste Gang paa den Forkrøbling, ud af hvis Kød han havde skaaret et Menneskebarn:

— Og Menneskenes Vilje, sagde han.

Hans Stemme var pludselig bleven forandret og med ét rakte han Haanden frem og tog Jomfru Villadsens klamme Fingre — Hans Excellence rakte kun sjældent Haanden —:

— Naa, Farvel, lille Villadsen, sagde han.

— Og Tak, Deres Excellence, sagde hun og vilde kysse hans Haand. Men han rev Haanden til sig, mens han pludselig blev bleg:

— Farvel.

Jomfru Villadsen var ude og nede af Trappen, i Porten, hvor den enbenede Portner ventede med Krigsmedaillen paa sit Bryst. Han aabnede Porten, mens han saadan tre Kvart spærrede med Træbenet, Erindringen om hans Opofrelse for Fædrelandet:

— Og Tak, sagde Villadsen, mens hun lod en lille Skillemønt forsvinde i Haanden, som Fædrelandsforsvareren ikke havde mistet.

— Godmorgen, sagde Portneren og rettede Træbenet.

Porten faldt i.

Hans Excellence havde ringet paa Georg.

— Vognen, sagde han.

— Ja, Deres Excellence.

Faderen kom ind:

— Kører du ud? spurgte han.

Men Excellencen hørte det vistnok ikke; thi pludselig sagde han, endnu siddende i sin Stol:

— Hvad er det, jeg har sagt: der burde her i Verden være flere af de Bestier, som aad deres egne Unger.

Faderen lo og sagde:

— Excellencens Sententser er forbryderiske.

— Maaske, Go'e — og Excellencen rejste sig — Sandheden er altid forbrydersk, fordi den er Sandheden . . .

Georg bragte Excellencens Frakke, men Excellencen blev ved at tale — han sagde altid saa meget, mens han skiftede Klæder, og ingen vidste ud fra hvilken Tankegang —:

— Men læg Mærke til, at den menneskelige Retfærdighed er enøjet. Havde den to Øjne at se med, fik vi ikke Tugthuse nok.

Han fandt ind i Frakkeærmet:

— Eller vi fik slet ingen.

— Men Ulykken er og Ulykken bliver — og han talte sig hidsigere — at Menneskene, de er kun nogle forfængelige Narre, som vil lade, som holdtes der Tugt blandt de Dyr, de er. Men der er ingen Tugt og der er ingen Orden paa deres Parringspladser . . . Byg enten flere Tugthuse eller riv dem ned, der findes, det var der endelig Mening i.

Han holdt pludselig inde:

— Sover Hendes Naade? sagde han.

2*

— Hendes Naade er vaagen, Deres Excellence.

— Godt.

Hans Excellence vendte sig og aabnede Døren. Han gik nænsomt gennem de tre Stuer, ind i Hendes Naades Sovekammer, hvor der var mørkt, saa, i Skumringen, alene Sengen ragede frem med sin Fløjelsbaldakin paa de fire Søjler.

— Hvem er det? raabte Hendes Naade.

— Mig, sagde Excellencen, og han stod med bøjet Hoved, i en saa besynderlig Stilling — øm eller frygtagtig — foran Hendes Naades Seng.

— Hvordan har du sovet? spurgte han.

— Du har rumsteret længe, svarede Hendes Naade, uden at flytte sit Blik fra Baldakinen.

— Som jeg plejer, sagde han og kyssede Haanden, som hendes Naade havde faaet frem af mange Tæpper.

— Og nu kør' jeg, sagde han.

Hendes Naade drejede sig pludselig, saa han saa hendes graa Øjne gennem Mørket:

— Hvorfor kør' du og samler dig Gigt i alle de Porte?

Hans Excellence stod stadig i samme Stilling, mens Hendes Naade tøvede et Nu, før hun sagde:

— Der er dog ingen, der venter paa dig.

Han hørte det maaske ikke. Han bøjede pludselig hastigt sit Hoved — Bevægelsen var næsten sky — saa langt frem, at hans Læber rørte Hendes Naades Pande:

— Farvel.

— Farvel, sagde Hendes Naade, der ikke havde rørt sig.

Og, mens Excellencen gik, blev hun liggende ubevægelig med lukkede Øjne, midt i den mægtige Seng, hvor, i Mørket, kun Ringene glimtede paa hendes Fingre.

Faderen aabnede Døren til Gangen for Hans Excellence.

Faderens Blik faldt paa de ankomne Breve, der laa paa Konsollen og med en pludselig Bevægelse skød han dem hurtigt endnu længere ind paa Konsollen.

Excellencen havde sét det.

— Er der Post? sagde han og virrede, et Nu, med sit Hoved.

Hans Excellence læste aldrig Posten, før han kom hjem.

— Bliv inde, sagde han og slog Døren i for Sønnen.

Georg fulgte ham, med Vogntæppet over sin Arm.

— Hvorfra var der Breve? sagde Excellencen pludselig og vendte sig paa Trappen.

— Jeg véd ikke, Deres Excellence.

— Han véd ingenting.

I Porten holdt Vognen, paa hvis Buk Kudsken Johan fyldte tæt.

— Hvordan gaar det med Hestene? spurgte Excellencen, som en Mand, der siger noget for at vifte en anden Tanke bort.

— Det er snavs, svarte Johan tørt.

Med Excellencens Heste gik det altid «snavs». Excellencens Kudske skar dem tidt i Haserne, saa de haltede for Vognen, hvorpaa de overbeviste Hans Excellence om deres Ubrugelighed og solgte dem mod en rimelig Avance for at indkøbe nye, ligeledes mod en Godtgørelse.

— Men hvad fejler den? spurgte Excellencen fra Vogntrinet.

— Den gør'et ikke længe, var alt hvad der blev svart af Johan, som overfor Excellencen ikke indlod sig nærmere paa de Firfødedes Helsen.

Hans Excellence var allerede kommen i Vognen, da en glatraget Mandsperson trængte sig frem i Porten, hen til Vogndøren, som Georg vilde lukke:

Han skulde gerne tale med Hans Excellence.

Excellencen vilde smække Vogndøren i, men Personen satte tilfældigt Albuen imellem:

— Det var bare et Ord til Hans Excellence.

— Hvad?

Og Excellencen slap Vogndøren.

— Excellencen véd jo nok, at jeg har haft den Forretning med Deres Hr. Excellences Søn.

— Ja, ja.

— Og nu var det . . . Excellencen véd, at Deres Hr. Søn . . .

Personen havde en saare høflig Stemme — der var noget eget Glat over ham, der mindede om en for hundrede Gang afstrøget

Silkehat — men han holdt stadig Albuen imellem.

— Hvad vil han? raabte Excellencen og han smed et Par Pengestykker hen til Manden, der slap Døren.

— Kør, raabte han.

Og Vognen kørte, forbi den Enbenede, der ikke havde taget Øjnene fra Excellencen og Mandspersonen, ud paa Gaden.

Excellencen havde rettet sig i sin Vogn, mens Gadens Folk hilste ham længe og ærbødigt.

Georg var gaaet op. I Halvmørket i Entreen læste han endnu en Gang Udskriften paa de ankomne Breve og skød dem atter langsomt helt ind paa Konsollen, i Mørket.

Hendes Naade ringede, saa det skingrede gennem hele Huset.

Faderen aabnede Døren til Dagligstuerne, hvor Stuepigen Arkadia, en ung Dame i stivt Sirts og hvide Strømper, havde slaaet alle Vinduer op paa vid Gab og med en Tæppebanker i hver Haand pryglede løs paa Fløjelsportièrerne, saa Støvet stod som Skyer om Hvidernes broderede Vaaben.

— Hendes Naade ringer, sagde Faderen og lukkede Døren igen, for Trækken. Jomfru Arkadia havde for Vane at lufte ud, som udluftede hun et Aarhundrede.

— Ja, Hr. Hvide, sagde Arkadia, og pryglede videre.

Snart var hun i Gang med Dørforhængene og snart var hun ved Vinduerne.

I Excellencens gamle Vinkælder var der ifjor flyttet en Skibsproviantering ind, med en Kontorist og to Kommis'er, der i Morgentimerne vekselvis opholdt sig i Kælderhalsen.

De Folk, der boer
nede paa Jord,
deres Gemytlighed,
den er stor . . .

Jomfru Akadia pryglede løs paa Hvidernes Vaaben, mens hun sang.

Hendes Naade blev ved at ringe.

— Godmorgen, lød det fra Kælderhalsen, fra én af de tre Handelsmænd. Arkadia var atter ved Vinduerne.

— Godmorgen.

— Travlt? spurgte Handelsmanden.

Jomfru Akadia daskede begge Tæppebankerne ned mod den sorte Kommis i Kælderhalsen.

— Man har vel mer at gøre end De — heldigvis, sagde hun.

Og væk var hun og bankede igen.

Pludseligt lød der et:

— Kaffe, Kaffe,

klingende gennem det halve Hus.

Det var «Moderen», der var ude af Sengen og, i Natkjole, slog Entrédøren op oppe paa første Sal og raabte sit:

— Kaffe, Kaffe.

Faderen dunkede paa Døren inde i sit Værelse, ved Siden af Moderens:

— Stella, Stella, raabte han: husk dog, vi er ikke hjemme.

— Hva' si'er dog de fremmede Mennesker, som ellers boer her i Huset?

— Kære Fritz, la'e dem si'e.

Moderen var i Seng igen og slog Hænderne ned over sin Dyne:

— Hvem kender de Personer? sagde hun.

Jomfru Akadia havde sluppet «Bankeren», saa saare hun hørte «Kaffen» og hun løb

gennem Entréen og Spisestuen og Gangen ud i Køkkenet:

— Fruen har kaldt, sagde hun.

— Ja, svarede Sofie, der aldrig ændrede sit Tempo, og hældte Kaffen op, mens hun sagde:

— Hendes Naade har ringet.

— Frøkenen er inde, («Frøkenen» var Selskabsdamen) sagde Arkadia og løb med Kaffen.

— Der kan hun løbe, sagde Sofie.

— Gud være lovet, raabte Moderen og slog ned over Kaffebakken, som Akadia stillede paa Dynen.

— Har Hendes Naade ringet?

Det var hendes evindelige Skræk, om Morgenerne, under Besøget hos Svigerforældrene.

— Ja, svarede Akadia.

— Hæng Uret op, sagde Moderen, der sad oprejst i Sengen og skubbede Skuldrene op og ned for hver Mundfuld, hun tog af Koppen, mens Arkadia anbragte hendes Ur paa Fodenden af Sengen:

— Halvelve, sagde Moderen forfærdet og lige efter:

— Kære Arkadia, hvor har De dog trallet paa Trapperne.

— At De kan synge saa tidligt om Morgenen.

Det var Moderens Undren hver Morgen.

— Og hvad er det saa for Viser, De synger? Jeg kan ikke huske de Melodier . . , hvordan er det nu?

Hun begyndte selv paa et Omkvæd men hun kunde det ikke:

Naar en Kvinde hun skal giftes
og om Mandens Færden forhen intet véd,
og hun før Partiet stiftes
søge vil at skaffe sig lidt god Besked —

Arkadia rettede og sang, mens hun stod midt for Sengen.

— Ja, ja, sagde Moderen og sang med — hun skød Benene helt op under sig af lutter Iver —:

Naar en Kvinde hun skal giftes
og om Mandens Færden forhen intet véd,
og hun før Partiet stiftes
søge vil at skaffe sig lidt god Besked,

om han er flink, villig, tro og lydig,
om han er skabt i den rette Form,
og om han ellers har været dydig,
kan hun faa ham undersøgt af Line Worm.

— Saa det, sagde Moderen, der begyndte paa et andet Vers:

Kolportørerne i Masser
høre snart til Kokkepigens faste Stok,
de med Olietryk os gasser
malede af Achilles og Carl Bloch.
Alle de tusinde Folkemøder
hvor man til slet ingen Nytte slaas,
og alle Klampenborgs tyske Jøder
det er Coleradobillerne hos os.

De sang begge to. Arkadia rettede og Moderen lo:

Betragt mig en Gang, jeg er godt nok bekendt
fra Rigmanden ned til hver Stodder,
og alle de Guldkorn, jeg har sat paa Prent,
har spredt mit Ry fra Aarhus ned til Odder.
Den Opsigt, jeg gør, kan man kalde enorm,
hvorhen jeg gaar Alverden paa mig gaber, —
Som om jeg var Gambetta, Geert Winther, Line Worm
eller ogsaa en af Brockmanns Aber.

— Kære De, sagde Moderen og lod sig mat falde ned i sin Seng: hvad er det dog for Viser.

Pludselig saá hun paa Uret:

— Ti Minutter i elve, sagde hun og jagede Arkadia ud.

Faderen bankede inde paa sin Dør:

— Stella, sagde han, hvad er det dog for Viser, du la'er den Pige synge?

— Kære Fritz, det véd jeg virkelig ikke; og leende sagde hun:

— Er det ikke dem, de sælger paa Gaden?

Hun laa et Øjeblik. Saa sagde hun:

— Fra hvem er der Breve?

— Fra Hans, svarede Faderen indefra.

— Til din Fa'er?

— Ja.

Moderens Ansigt blev med et forandret, mens den hvide Haand strøg Haaret bort fra hendes Pande, og hun laa stille, uden at røre sig.

Derinde lød Faderens Skridt.

— Fritz, hvad Dag er det?

— Fredag.

— Nej, men Dato.

— Den otte og tyvende.

Moderen rørte sig ikke.

Derinde lød Skridtene.

Nedenunder var Selskabsdamen begyndt at klæde Hendes Naade paa. Det var en Smule besværligt paa Grund af Hendes Naades Gigt.

— Passer De Temperaturen? sagde Hendes Naade.

Ja, Selskabsdamen passede den.

Thermometrene blev i Dagligstuerne anbragt en Tomme over Gulvtæppet for daglig at konstatere Fodkulden for Hans Excellence.

— Vi har den jo fra Kælderen, sagde Hendes Naade: jeg bad jo for mig, lille De, men Hvide vilde ha'e den Butik og jeg maatte undvære min Vinkælder.

Selskabsdamen vidste det.

— Hvormeget er der? spurgte Hendes Naade.

— Tretten Grader.

— Hm. Lad dem saa hænge, De, at Hvide kan sé det.

Hendes Naade skød Læberne frem, hvis

skønne Bue en Gang havde begejstret Hr. Lamartine:

— Men Hvide føler det jo ikke, sagde hun.

Der lød et Pappegøjeskrig inde fra Stuerne.

Det var «Poppe», der vaagnede ved den stigende Temperatur og skreg sit:

— *Fortuna fortis*, ud gennem alle Værelserne.

— Dæk dog til for det Dyr, sagde Hendes Naade.

— *Fortuna fortis*, skreg Pappegøjen, til Selskabsdamen havde faaet Buret dækket og igen var vendt tilbage.

— Tak, sagde Hendes Naade, og hun tilføjede:

— Det er ogsaa Hvides Idé med den Fugl.

De var under Toilettet naaet til Haaret. Hendes Naades Forhaar skulde kreppes og sættes højt op.

Hendes Naade, som for det øvrige Legemes Vedkommende med Aarene havde faaet nogen Skræk for Vand, lod sit Ansigt og sine Hænder pleje med megen Omhu med Crêmer og Essentser.

Inde i Spisestuen sad Georg og ordnede Sølvtøj. I den store og halvmørke Stue hørtes ingen Lyd uden den sagte Klang af Sølvet, naar han lagde Ske ved Siden af Ske — med Vaaben mod Vaaben.

Ellers var der tyst.

I Køkkenet listede Sofie om mellem mange Kar, som en Strøkone, der gaar i Gang med Værket.

Vandet i Hanerne gurglede med en Lyd som en træt Rallen.

Henne paa Rørstolen, ved Bornholmeren, sad Jomfru Arkadia og smilede glad til sine egne, hvide og lovende, Smalben.

— — —

Hans Excellence trak i Vognklokken: Johan skulde holde. Det var udenfor et Brilleudsalg, hvor en lille sortsmudsket Mand sprang ud af en lavrammet Dør og hen til Vognen.

Excellencen havde igen idag glemt sine Briller. Han glemte Briller allevegne. I hans Lommer var der ophobet et Brillemagasin. En Gang imellem blev de fejet ud og landede hos

den Enbenede. Det sved Fædrelandsforsvareren i Øjnene, blot han satte dem paa Næsen.

— Af dem til en Mark, sagde Excellencen.

— Ja, Deres Excellence.

Manden gik ind og kom tilbage med tre Par Briller, hvoraf Excellencen tog det ene uden at se paa dem:

— Tak.

Han satte dem paa:

— Det er godt.

— Naar de blot ikke skader Excellencens Øjne, sagde Brillemanden, der bukkede: han fik sin Mark.

— Snak, han, sagde Excellencen:

— Det svi'er altid i Øjnene at kunne sé.

Pludselig gav han sig til at le. Han tænkte paa en gammel Historie.

Det var fra Aarene, da han færdedes paa Universitetet endnu. Der opstod ret ofte Konfusion, naar en af hans Medherrer i Videnskaben, hvoraf de fleste brugte nærsynede Brillenumre i Guld, ved en Forveksling fik hans langsynede Marksglas for Øjnene. En Gang havde Rektor magnificus, ved en

højtidelig Reformationsfest, i Nervøsitet faaet Excellencen Hvides Briller med sig paa Kathedret, hvor han i en Tale skulde forherlige den menneskelige Videns Fremskridt. Rektor magnificus skulde oplæse sin Tale og satte Brillerne paa sin Næse. Men den menneskelige Videns Fremskridt opløste sig til kummerlige Taager for Rektor magnificus' Øjne — gennem Hvides Briller, indtil Pedellen fremfandt Rektors Glas og den menneskelige Viden atter kunde foreligge i sine hævdvundne Resultater.

Der var dem, som paastod, at det var en ondsindet Spas af Hvide.

Hans Excellence blev ved at lé en rum Tid, mens Brillemanden stadig stod bøjet ved Vogndøren:

— Og hvorledes gaar det med Hestene, Deres Excellence, spurgte han og saá paa Skraa — Brillemanden havde meget smaa Øjne — op mod Kudsken, Johan.

— Det er snavs, sagde Excellencen: de faar det alle i Benene.

Og med en pludselig Grimasse, som gjorde

det ondt etsteds i det gamle Legeme, tilføjede han:

— Bæsterne har det vel ogsaa med Fodkulde.

— Kør. Til Brahes.

Brillemanden vendte tilbage til sin Glasbutik, mens Vognen kørte bort — ud mod Kongens Nytorv, frem gennem Byen. Fortougene var allerede fyldte af Mennesker, der, i Sølet, som smudskede alle Fødder, gik, mellem hinanden, i Morgenkulden.

Excellencen kendte ingen. Han hilste, med samme Nik, alle der kendte ham.

Undertiden, naar Moderen kørte med ham gennem Byen, spurgte hun, naar nogen hilste:

— Hvem var det, Grandpapa?

— Kender dem ikke, svarede han.

Men det kunde ogsaa hænde, at Hans Excellence pludselig genkendte et Ansigt og sagde, at det var den og den.

— Nej, sagde Moderen og lo: det maa da være Sønnen.

— Hm. Naa ja, nu er det vel Sønnerne, der løber rundt.

Og han sad igen og saá ud over Gadernes

Menneskeansigter, med de blyfarvede Hænder foldede i sit Skød.

. . . . Vognen rullede ned ad Raadhusstræde op foran Det Braheske Palæ. Portneren, en gammel Hvidskæg iført rødstribet Vest og blaa Bukser, slog Porten op og aabnede Vogndøren, før Førstetjeneren kom til, der blev helt forskrækket, da han saá Excellencen, og løb igen op ad Trappen, foran, alt, hvad de rystende Ben kunde bære ham, op paa første Sal — saa Portneren maatte hjælpe Excellencen ud:

— Ja, sagde Portneren, det er vist kun daarligt, Deres Excellence . . . Det er nok blevet værre inat.

— Det er nok daarligt, Deres Excellence.

Hans Excellence, der kun hørte Ordet daarligt og troede, Hvidskæggen talte om sine Gigtknuder, sagde:

— Saa smør sig med det, jeg har givet ham; og han gik ind af Glasdøren.

Tjeneren var løbet ind gennem to Stuer, ind i Dagligstuen, hvor to unge Baronesser sad ved Midterbordet:

— Det er Konferensraaden, sagde han ganske forpustet og kaldte, i sin Befippelse,

Excellencen ved den gamle Titel, han havde baaret i saa mange Aar.

De to Baronesser blev ligesaa forskrækkede som han og de raabte begge to:

— Mo'er, Mo'er, det er Onkel Hvide.

Lehnsbaronessen, der var i Slobrok, kom frem i Døren til «den lille Spisestue».

— Gud, sagde hun: og vi, som ikke har kaldt ham — hun slog de fyldige Hænder sammen —:

— Jeg sagde det jo nok.

— Nu kan vi jo ikke sige det, nu vi har kaldet Professoren.

De hørte allerede Hans Excellences stampende Trin i den forreste Stue:

— Lad mig, sagde Moderen og gik, foran de to Døtre, ud for at tage imod ham:

— Men, kære Onkel Hvide — og Baronesserne slog Armene om ham — er det dig. Kom dog, jeg sidder lige ved den første Frokost.

— Tak, sagde Hans Excellence: jeg skal intet ha'e. Han kyssede begge Døtrene — Hans Excellence kyssede alle yngre Kvinder paa sin Vej med en egen tom Graadighed —:

— Jeg spiser ikke paa denne Tid af Dagen.

— Men du kan da sidde hos mig, sagde hun og førte ham ind i Spisestuen, hvor ogsaa Døtrene tog Plads foran to tomme Tallerkener. De talte hurtigt, snart den ene og snart den anden, om Vind og Vejr, mens ingen vidste, om Excellencen hørte efter.

— Tak for Indbydelsen, sagde han pludselig, midt under Snakken.

— Ja, vi tænkte, du dog maaske vilde komme. Det var et Par af de Gamle, vi gerne vilde sé, raabte Baronessen, der stadig spiste. Hun raabte for at blive hørt.

— De Gamle er døde, sagde Hans Excellence, og, paa en Gang, spurgte han:

— Hvor er Emmely?

Fruen, der hele Tiden havde ventet Spørgsmaalet om Emmely — for den syge Datter var Excellencens Yndling i Familien — og i sin Forvirring bare havde spist videre, sagde:

— Ja, Emmely.

— Er ude at ride, faldt en af Døtrene ind.

— Med Preben, sagde den anden.

3

— Jeg har sagt, hun maa ikke ride, sagde Hans Excellence.

— Og slet ikke med Preben.

Fruen, der blev endnu mere forvirret, sagde:

— Ja, det har du, og pludselig gav hun sig til at tale om Hoffet og Arveprinsessen, som hun sagde, hun havde besøgt igaar:

— Hun holder sig tappert, Onkel Hvide.

— Hm, sagde Hans Excellence: man behøver ikke at nedstamme fra tretten Konger for at blive gift med en Skørtejæger og holde Husholdningsbog for sin Portner.

Fruen greb Emnet Prins Ferdinand og sagde:

— Ja, men den Kærlighed blev nu alligevel Livsindholdet for hende.

Der gik en Trækning over Excellencens Ansigt:

— Livsindhold — og han lo — ja, det er Livsindhold at slæbe en Møllesten paa sin Ryg.

Baronessen blev purpurrød i sit runde Ansigt — hun havde tænkt paa Hans Excellences eget Ægteskab, før hun havde fuldført sine

Ord — og ingen fandt noget at sige, da der pludselig lød en Støj, i Gangen bag Spisestuen, af Døre, som sloges op og i, mens man hørte Kammerjomfruen, der raabte.

Fruen rejste sig halvt — fra rød blev hun bleg — og satte sig, i et Sæt, igen.

— Ida, se hvad det er.

Og den ældste Datter løb.

— Hvorfor løb hun? sagde Hans Excellence, der lod, som om han intet havde hørt.

— Hun gik efter Theen, sagde Baronessen og saá i det samme Thepotten, som stod midt foran hende, paa Fyrfadet.

De blev ved at løbe, der ude, frem og tilbage — Skridt frem og Skridt tilbage.

— Hvad er det dog? hviskede Baronessen, der stod op, med Thepotten, som pludselig begyndte at ryste i hendes Haand.

— Nej, bliv, hviskede hun til den anden Datter, der vilde rejse sig.

— Hvad er det for Kød, spurgte Hans Excellence og stak med en Gaffel, han havde taget fra Fruens Tallerken, over mod et Fad, fyldt med rødt Oksekød.

— Det er Oksekød, Onkel Hvide, sagde Datteren.

Hans Excellence, der led af en besynderlig og bestandig Hunger og derfor, paa alle Tider, ligesom kastede sig over al Slags Mad, som han ikke mere kunde fordøje, havde allerede slugt et Stykke og tog et til, med samme Hast — da Døren blev revet op og Baronesse Ida løb ind og raabte:

— Mo'er,

stakaandet, uden at tænke, ikke paa Hans Excellence og ikke paa noget:

— Mo'er.

— Hvad er der?

Fruen var staaet op og var ikke kommen et Par Skridt, før Baron Preben, Emmelys Forlovede, kom ind, helt hvid i sit Ansigt, hvid helt ind under Skægget — og lod Dørene staa aabne, idet han raabte:

— Kom, kom, Emmely ....

Og holdt inde ved Synet af Hans Excellence.

— Du undskylder, Onkel Hvide, sagde Fruen, mens Sveden var sprungen frem paa

hendes Pande; og hun gik med Ida, medens Døren sloges til.

Maaske et Minut var der stille, efter at Hans Excellence havde rejst sig.

I et Nu havde han forstaaet det alt: at Emmely var syg, var farligt syg; at en anden var kaldet, en anden kaldet til Emmely; at Indbydelsen var bragt, som de vidste, han vilde besvare med et Nej, en Middagsindbydelse, for at han intet skulde gætte . . .

Hans Excellence stod endnu, mens Stolen, til hvilken han støttede sig, rystede under Taget af hans Haand, som var selv det livløse Træ blevet levende under hans Vrede.

Saa sagde han, og hans Stemme lød roligt:

— Er I kommet hjem?

Baron Preben, der stod midt i Stuen, ret op og ned — man havde det Indtryk, at stødte man til ham med en Albu, vilde han falde — sagde:

— Hvem? og saá paa Excellencen med Øjne, der intet saá.

— I, sagde Hans Excellence, der bestandig stod støttet til Stolen.

3*

— I har jo redet.

— Ja, svarede Preben, der ikke vidste hvad han selv sagde.

Der blev stille igen, mens Uret dikkede, saadan underligt springende, som gamle franske Ure gør.

— Saa hils, sagde Hans Excellence og det var, som bortslyngede han noget, da han slap sin Stol.

Baronesse Ingeborg havde rejst sig:

— Gaar du, sagde hun.

— Det er paa Tiden, svarede Hans Excellence, og ene gik han — for Baronesse Ingeborg turde ikke følge ham — ud gennem Stuerne.

Preben listede ind, hvor Moderen sad ved Sengen hos Emmely, der var hvid som det Hvide er hvidt, mens hendes Bryst gik højt:

— Det gør saa ondt, aa, det gør saa ondt.

— Ja, ja, lille Emmely.

— Det gør saa ondt.

— Ja, ja, rejs dig lidt, hører du, rejs dig lidt . . .

Den Syge forsøgte det, mens Preben greb om Fodendens Kant med begge sine Hænder.

Men Émmelys Hoved blev liggende paa Puden, magtløst som var det skilt fra Kroppen:

— Nej, jeg kan ikke . . .

— Nej, nej, det gør saa ondt.

— Saa, saa, nu kommer Doktoren.

Baronessen talte næsten vissende som til et spædt lille Barn:

— Nu kommer Doktoren.

Den Syge blundede hen, Brystet gik op og ned.

Ida stod i Krogen og græd stille.

— Sover hun? hvidskede Preben.

— Ja.

Ida løftede sit Hoved: henne fra Krogen saá hun paa Søsterens Ansigt og paa én Gang begyndte hun at græde højere, og hun greb i Moderens Arm:

— Mo'er, hvidskede hun, og Taarerne var pludselig holdt op at rinde ud af hendes Øjne, medens hun blev ved at stirre paa Søsteren paa Puden:

— Skal vi ikke spørge Onkel Hvide?

Moderens og Datterens Øjne mødtes i et Nu:

— Nej, nej, sagde Baronessen saa højt, at hun vækkede den Blundende.

— Hvor er Preben, hvidskede Emmely,

— Her.

— Tak.

Og hun lukkede Øjnene igen.

. . . Excellencen var gaaet ned. Han støttede sig ikke. Næsten rank stod han ind i sin Vogn, der kørte bort. Porten faldt i.

Portneren, der havde snakket med Johan Kudsk, vendte tilbage til sin Kælder, hvor han satte sig ved Vinduet, mens hans Kone kom ind fra sit Køkken.

— Det var den Gamle, sagde han.

— Excellencen?

— Ja, sagde Portneren, der havde foldet Hænderne.

Konen næsten faldt ned paa Stolen henne ved Kakkelovnen:

— Aa, Herre Gud, aa, Herre Gud, sagde hun og begyndte at tørre rundt i sit svære Ansigt med Hænderne.

Hendes Mand sad stadig med Hænderne foldede mod sine spidse Knæ.

— Ja, sagde han og nikkede: han kan se det, om det er Døden.

— Sig 'et ikke, Jakob, sagde Konen, der begyndte at græde, som om Baronesse Emmely allerede var død.

Og de sad lige stille, hver i sin Stol, i det store og stille Hus. . . .

Hans Excellence sad rankrygget i sin Vogn, den højre Arm hvilende i Armholderen, hvis vaabenbroderede Baand sitrede, saadan rystede han endnu, medens hver Aare i det hvide Ansigt spændtes.

Han tænkte paa Braherne, disse Braher; og alle Slægtens hemmelige Historier, som hans Lægeviden gemte gennem hundrede Aar, nedarvede, som de var fra hans Fader, der var navnkundig, og den første som han — luede for hans langsynte Øjne, i en frygtelig Hunger efter at mætte sig med Hævn.

Han stønnede lydt, som han sad, under sin egen Vredes Greb:

— Jo, jeg kender dem . . .

— Om jeg kender dem.

Men pludselig knyttede han sine Hænder og hans Blik syntes et Nu at blive tomt og

hele Øjet næsten hvidt: under en vældig Anspændelse af Vilje skød han som en Jærnskodde for sin egen Tanke — og havde begravet den.

Han vidste ikke mer om det.

Han trak i Vognsnoren og Johan Kusk holdt an:

— Til Fru Urne, raabte Hans Excellence, og Vognen kørte tilbage gennem Byen, over Torvet, ned ad Bredgade. Den rullede ind gennem Porten i det Schackske Hus og holdt i Gaarden, foran Havehuset.

Hans Excellence steg ud. Døren havde ingen Klokke, men kun en Dørhammer, der ligesom ikke vilde mere.

En Pige lukkede op:

— Er her no'en hjemme? spurgte Excellencen.

— Ja, Deres Excellence, Fruen kommer straks.

Han gik ind i de to Stuer, hvor Christian den Ottende-Møblerne stod saa mærkelig stift mellem Kurve-Espaliererne med de mange Efeu. Udenfor Vinduerne laa Haven. Sneen

gav et særeget Lys i Stuen, som af Skæret fra et ophængt Lagen.

Hans Excellence tog Plads. Over ham i Sofaen hang Billeder og Sabler, indhyllede i Flor.

Han hørte ikke Fru Urne komme, før hun stod der. Hun var høj og mager og helt i Sort.

— At du huskede mig idag, sagde hun og tog begge hans Hænder.

— Min Pige, sagde Excellencen: jeg har ikke saa meget at huske mer.

— Du husker alle, sagde hun og beholdt hans Hænder, mens hun satte sig.

— Eller ingen, sagde Hans Excellence.

Der var taust en lille Stund. Fru Urne havde vist ikke hørt, hvad han havde sagt. Hun havde løftet Blikket og betragtede sin faldne Mands Billede over Sofaen:

— Det bliver altsammen revet op igen, paa en Dag som denne; og det er, som om man maatte opleve det igen.

— Ja, sagde Hans Excellence: han gav Livet.

— Ja, sagde hun, og pludselig sprang

Taarerne frem af hendes Øjne, mens en Hulken rystede hende:

— Og jeg kan ikke en Gang nøjes med Tanken om hans Bedrift . . . Og de Minder, man gaar og hænger Flor om — — det er ikke de Minder, man længes efter.

Hans Excellence lagde sin Haand over paa Ryggen af Stolen, hvor Fru Urne sad:

— Jo større han var, min Pige, desmer har han vel ogsaa kunnet give dig . . .

— Og des vildere er Savnet.

Ved Ordet vildere mødtes et Nu deres Øjne og en Blodstrøm slog op i Enkens Ansigt.

— Onkel Hvide, sagde hun: du sér alting.

— Men jeg skammer mig. Jeg skammer mig for mine Børn.

— Skammer dig? og han talte haardere: hvorfor? tror du ikke alle de andre «længes» li'edanne?

Fru Urne havde lænet sit Hoved til Stolens Ryg og saá ud i Luften:

— Hvorfor lyver de da alle?

— De lyver, sagde han: som du lyver.

Han taug lidt:

— Hvorfor de lyver? sagde han: Fordi vi opdrættes til at tro, at vi er noget andet end vi er. Og naar vi saa opdager os selv, tror vi, de andre er bedre og vi er de værste . . .

— Men vi er ens og vi har den samme Krop.

Fru Urnes Hænder faldt sammen i hendes Skød.

— Men, sagde hun, at vi bliver saa sent gamle.

Der gled et Smil over Hans Excellences Ansigt.

— Ja, sagde han: sent eller aldrig.

De sad tause et Øjeblik. Saa spurgte han:

— Hvordan gaar det dine Sønner?

Fru Urne tog sig om Hovedet som for at samle sine Tanker:

— Ja, du véd jo, at Christian vil ikke være Officer.

— Naa, er det nu opgivet?

— Ja, han vil ikke . . .

— Hm, hvad vil han saa?

Fru Urne sagde:

— Han vil være Ingeniør.

— Ja saa, sagde Hans Excellence:

— Hvad skal en Mekaniker her i Landet? Her løber vi ad de Landeveje, der er.

Fru Urne sagde og saá ikke paa ham:

— Han siger, Verden er stor.

Der blev stille. Uret inde i den forreste Stue dikkede med en underlig Lyd som var hvert Minut noget, der brast:

— Og jeg synes . . . at . . . at det er saa svært . . . at det er, som om, som om vi alle forraadte . . . det, han døde for.

— Hvad for no'et? spurgte han.

— Landet, sagde hun (hun vilde sige Fædrelandet, men det blev kun til «Landet»).

— Fædrelandet? sagde Hans Excellence:

— Det forraades hver Dag og lever af Resterne. Hver sørger for sit og Fædrelandet kan tage hvad der bliver tilovers.

— Han — og han løftede Haanden mod den døde Generalstabsofficers Billede — døde heller ikke for Fædrelandet, men for sin Tro, som han havde mistet . . .

Fru Urne havde maaske ikke forstaaet eller

hendes Tanker var blevet hos Sønnerne, for hun sagde:

— Men naar de rejser, baade Vilhelm og Christian, saa er der slet ingen Unge af Slægten tilbage i Landet.

Hvide saá ud for sig og hans Stemme blev lav:

— Jeg tænker sommetider, min Ven, at vi gamle Slægter, vi har maaske syndet nok...

Han stod op:

— Lad nu de andre synde videre.

— Men hvad kalder du Synd, Onkel Hvide?

Hans Excellence tog Haanden bort, med hvilken han havde støttet sig til Bordet:

— Løgnen er Synd, og vi har ikke haft Skuldre til at bryde den.

Fru Urne gøs sammen, som om en Kulde rystede hende:

— Onkel Hvide, sagde hun og bevægede Hovedet en Gang frem og tilbage, som om der var noget, der gjorde ondt om hendes Hals:

— Alle Altre bli'er saa tomme ...

Hans Excellence stod endnu foran hende, og han løftede sin Haand.

— Der er ingen Altre, min Pige, for der er ingen Guder. Vi er —

Han taug et Nu og hans Ansigt skiftede Udtryk:

— Som de vi er.

— Og hvordan gaar det med Vilhelm? spurgte han.

— Han — og Fru Urne tog sig atter sammen —: han bliver saa let febril, véd du . . .

— Ja, sagde Excellencen, jég ved det. Det hører hans Alder til.

— Men, sagde han: lad ham ha'e sin Frihed.

— Farvel, min Pige.

— Farvel, Onkel Hvide — og Tak, fordi du kom.

Hun fulgte ham ud, og Vognen satte sig i Bevægelse.

— Til Konferentsraad Glud, raabte Excellencen og Vognen rullede endnu en Gang gennem Gaderne, til den holdt foran Konferentsraadens Hus, hvor en skruttet Mandsling

stak sit Hoved frem af en lille Sidedør, før Porten langsomt blev lukket op og Vognen kunde køre ind.

Mandslingen stod ved Vogndøren, men Hans Excellence saá ham ikke og talte ikke til ham. Han var selv staaet ud af sin Vogn og rykkede i Gangdørens Laas — der var underligt nye Laase i alle Konferentsraadens ældgamle Døre —:

— Man kommer ikke ind for alle de Indretninger, raabte Hans Excellence, og han gik op ad Trappen.

Han ringede og et Øjepar kom til Syne i Koøjet i Døren, før den blev lukket op:

— Ja, det er mig, sagde Hans Excellence og gik ind.

— Altid lige statelig, sagde han og saá frem paa Husdamen, Frøken Erichsen, der i tyve Aar havde styret Konferentsraadens Hus og var forblevet højbarmet og midjesmækker som den, der ikke overgiver sig men bevarer sig og plejer sig og venter:

— Hvordan staar det?

— Hofjægermesterinden er i Byen, sagde Frøken Erichsen.

— Derfor kommer jeg, sagde Hans Excellence og stødte selv Døren til Stuerne op med sin Stok:

— Jeg følger med Ravnene.

Frøken Erichsen sagde — men man vidste ikke, om hun havde forstaaet eller ej —:

— Ja, Konferentsraaden er daarlig.

— Lad mig sé ham, sagde Hans Excellence.

Frøken Erichsen gik, og han blev staaende midt i Stuen, hvor de laasede Vinduesskodder gjorde det halvmørkt, saa Møblernes Omrids halvvejs forsvandt, og der af Malerierne kun saás de brede Rammer, der laa som Strimer af Guld paa Rococo-Væggene, hvis Sirater glimtede ud og ind som de gyldne Aarer i et stort Legeme.

Hans Excellence gik frem midt ad Gulvene, hvor der i alle Stuerne var tomt, frem under Lysekronerne, der, indbundne i Drejl, hang tungt som fyldte Sække.

Han stansede foran den inderste Dør, der stod paa Klem.

— Hvad vil han her? lød en Stemme,

hvis Lammelse blev hvæsende under Vreden: hvad vil han her?

— Jeg vil ikke se ham. Det har jeg sagt Dem.

— Konferentsraaden tør ikke ophidse sig, sagde Frøken Erichsen, stille, som den, der har Magten:

— Værsgod, Deres Excellence, sagde hun og hun gik.

Hans Excellence blev staaende foran Konferentsraaden, der krøb tilbage i sin Stol bag det nedrullede Gardin, som vilde han skjule sit opbulnede Hoved:

— Du vil ikke se mig, sagde Hvide.

— Der er ingen, som har haft Bud efter dig, lallede Konferentsraaden med sin tykke Tunge.

— Jeg hørte, det var blevet værre, sagde Hans Excellence, der nærmede sig det nedtrukne Gardin.

— Lad Gardinet være, sagde Konferentsraaden og løftede den venstre og vanformede Haand.

— Jeg maa sé, sagde Excellencen og rul-

lede Gardinet op, saa pludselig det ganske Lys faldt ind over Konferentsraadens opsvulmede Hoved, hvor, midt i Bullenheden, det venstre Øje stod frem eller ligesom hang ud af sin Hule som paa de vanformede Dyr, vor Klodes Fortidshistorie kendte.

— Du er ringe, sagde Hans Excellence, der stod midt i Lyset.

Konferentsraaden løftede det højre og sunde Øje op imod ham med et Blik som et Dyrs, der føler Reb surrede om alle sine Lemmer.

— Jeg har det som jeg plejer, sagde han' med Tungen tyk i sin Mund.

Hans Excellence knyttede Gardinsnorene i en fast Knude:

— Ja saa, sagde han.

Han tog den Lammedes Puls og han betragtede sit Ur uden at bevæge Ansigtet. Han sagde heller intet, mens han atter puttede Uret i sin Lomme og med sin iskolde Tommelfinger begyndte at føle, haardt, rundt i Konferentsraadens Ansigt — rundt om det udhængende og blinde Øje.

Konferentsraaden rørte sig ikke, tvungen af Excellencens Finger som af en Nagle.

— Gør det ondt, spurgte Hans Excellence.

Konferensraaden, der af Smerte havde bidt i sin slagne Tunge — sine Tænder havde han — svarede ikke.

Hans Excellence slap:

— Og Benene? spurgte han.

Konferentsraaden, som var femten Aar yngre end Excellencen og opvokset under Familielægens Ry, tog ikke det sunde Øje fra sit Bord, før Excellencen bøjede sig, som vilde han tage om hans Ben:

— De er som de plejer, lallede han.

— Kan du naa dit Jernskab endnu, sagde Excellencen og lo, idet han slog til Krykkestokken, der stod lænet til Vindueskarmen.

— Du gør altsaa Forretninger endnu?

Konferentsraaden løftede sit Øje mod ham.

— De, der ikke er afviklede, sagde han: blandt andre dine.

Der gik, uden at han selv vidste det, en pludselig Trækning over Hans Excellences Ansigt, før han sagde, som havde han intet hørt:

— Du skulde skaane dig.

Og han føjede til, mens han bestandig slog med den ene Krykke mod Karmen:

— Det er paa Tiden.

— Det kan jeg sige dig.

Der var ganske stille et Øjeblik, mens Hans Excellence flyttede sit Blik fra den Syge og saá ud i Stuen udover det mægtige Skrivebord, hvor intet fandtes uden den nedarvede Læderpung med Kobber og Guldskrivetøjet, en Erindring om det kendte Velgørenhedsværk, der havde afmærket Konferentsraadens Vej — frem mod Stolene, der stod langs Væggene, som en Vagt, og de to Paneldøre, tæt ved hinanden.

— Jeg gør, hvad jeg vil, sagde Konferentsraaden og hans Mæle var næsten blevet tydeligt under en overmaalelig Anstrængelse.

Det bankede paa den ene Paneldør — først svagt, saa højere:

— Kradser han her endnu? raabte Hans Excellence, der pludselig hørte det:

— Kom ind.

Og Døren gik op mens en Mandsperson forfjamsket kom ind. Han var lang og i sorte, slidte Klæder. Man troede uvilkaar-

ligt, at han ejede intet mer af Krop end sine blege Hænder.

Konferentsraaden havde næsten faaet rejst sig:

— Gaa, gaa — hvad vil De . . .?

Og Døren lukkedes igen.

Excellencen lo og havde grebet om den ene Krykkes Tag:

— Saa du aagrer endnu?

— Saa dine Sække er ikke fyldte nok endnu?

Hans Excellence stødte Krykken mod Bankierens Bord:

— Men du øser dit Guld af dine egne fire Fjæle, det vil jeg sige dig.

Konferentsraaden var kommen op at staa, støttet til sin Krykke og sin højre og sunde Arm:

— Det vedkommer ikke dig, sagde han, og alt hans Mæle var næsten vendt tilbage.

Excellencen betragtede et Nu hans vanføre Ansigt, som det tilstrømmende Blod syntes at ville sprænge:

— Nej, sagde han og vendte sig.

— Og du, raabte den Syge, der voldsomt støttede sig til sit Bord: du bliver herfra:

— Jeg trænger heller ikke til Ole Hvide mer.

Konferentsraaden havde understreget Fornavnet, der forhen i Klangen af Excellencens Navn havde været som Svinget under et Navnetræk, og Hans Excellence vendte sig, som i et Stød. Men da han talte, lød hans Stemme roligt:

— Det er rimeligt, at du har Ret, sagde han og knugede om Krykken, som han holdt endnu.

Og som han spurgte til en Vens Befindende, sagde han:

— Hofjægermesterinden er her jo?

Konferentsraadens Øje blev rødt i det Hvide, og i et Sekund havde han løftet sin Krykke i den sunde Arm, der skælvede:

— Va'r dig, sagde han og han raabte Ordene ud i et Aandedræt:

— At ikke de, der skal arve dig, skal komme til at græde.

Excellencen havde grebet om den Krykkestav, han holdt, som for at værne sig mod et

Slag. Et Nu stivnede hans Ansigt. Saa havde Krykkens Fald givet Lyd mod Gulvet og han var gaaet.

Hans Excellence saá Frøken Erichsen rejse sig fra en Stol i den midterste Stue, og han sagde, da hun kom hen imod ham:

— Han har det bedre.

Rynkerne, der dækkede Frøken Erichsens Ansigt som Gittermasken Fægterens, sitrede et Øjeblik.

Saa sagde hun:

— Gud ske Lov.

Og med et Smil, saa umærkeligt, at det netop kunde gættes, sagde hun:

— Det syntes jeg jo ogsaa, Deres Excellence.

— Vil Erichsen hilse Hofjægermesterinden, sagde han kun.

Og han gik.

Frøken Erichsen vendte tilbage til Stuerne. Paa en Gang lo hun, kort og hastigt, med en Latter, der ikke havde nogen Berøring med hendes Tales Stemme og som et Sekund forvrængede hendes Ansigts Rynker til forvredne Folder, hun uvilkaarligt med sine guldtunge

Fingre atter glattede ud — før hun gik ind til Konferentsraaden.

Konferentsraaden sad i sin Stol, med Krykken i sin Haand.

— Han skal aldrig mere ind, sagde han og Tungen slog frem af hans Mund for hvert Ord.

— Det sker jo som Konferentsraaden vil, sagde hun og, da hun tog Krykken ud af hans Haand, følte hun, han dirrede endnu.

Hun betragtede ham fra Siden, som han sad dér i Lyset — og hun havde nøjagtig det Blik i sine Øjne som Excellencen havde, da han betragtede sit Ur, mens han følte hans Puls.

— Træk Gardinet ned, sagde Konferentsraaden, der følte Lyset — eller hendes Blik — som en haandbunden Mand en Sværm af Myg.

— Først Tæppet, Hr. Konferentsraad, sagde hun og bøjede sig for at lægge Plaiden fastere om hans Knæ.

Saa rejste hun sig og løste Excellencens Knude op. Hun blev ved at holde den hvide

Slynge i sin Haand, mens Gardinet rullede ned — for at det ikke skulde gøre Støj.

Hun gik tilbage til Bordet og sagde:

— Det er Fredag, Hr. Konferentsraad.

— Ja.

Han fik Nøglerne frem og en Skuffe lukket op og et Jernskrin i den aabnet. Der laa i Skrinet Pengetut ved Pengetut, indbunden i hvidt Papir. Der var kun Guld.

Konferentsraaden tog en Tut og vilde aabne Papiret. Men han kunde ikke faa det løst op, og Frøken Erichsen maatte hjælpe ham, saa Guldstykkerne flød ud i hans flade højre Haand. Han gjorde med den lammede venstre et Forsøg, som ville han tælle dem, men han magtede det ikke. Saa lod han dem falde ud paa Bordet — de faldt langsomt, maaske paa Grund af hans Haands Fugtighed, Pengestykke efter Pengestykke.

— Der gaar jo altid mere til om Ugen, naar Hofjægermesterinden er inde, sagde Frøken Erichsen, der fulgte Guldpengenes Fald.

Hun havde lagt sin særdeles hvide Haand ned paa Bordet meget tæt ved Konferentsraadens, for at tage Pengene op. Konferents-

raaden flyttede sit Øje fra Guldet over paa Haandens Hvidhed.

— Ja, sagde han og lukkede pludselig Guldet inde i Frøkenens Haand, som han greb.

— Nu skulde Konferentsraaden hvile, sagde Frøken Erichsen og gjorde sin Haand løs.

— Nej, lad Hansen komme ind.

— Nu, Hr. Konferentsraad?

— Ja, det haster.

Frøken Erichsen gik over Gulvet og aabnede Paneldøren:

— Hansen, kaldte hun og lukkede atter Døren.

Hun stansede midt paa Gulvet:

— Konferentsraaden skulde være forsigtig, sagde hun, og man vidste ikke ret, om hun mente hans Helbred eller den Forretning, der ventede, og hun gik hen mod den store Dør.

— Det véd jeg.

Frøken Erichsen gik.

Hansen sneg sig ind ad Paneldøren. Han bar en Bunke Papirer i sin Haand.

Konferentsraaden vendte sit Øje imod ham:

— Er det i Orden, spurgte han og hans

Stemme blev paa én Gang atter tydelig, som da Hans Excellence var der.

— Ja.

— Alt?

— Ja.

Konferentsraaden greb efter Dokumenterne:

— Lad mig sé, sagde han.

Hans séende Øje blev større, mens hans sunde Haand bladede i Papirerne, som var fulde af Retssegl og Stempler.

— Jo, Hæftelserne er her, sagde han.

Han beholdt et Øjeblik Dokumenterne i sin Haand:

— Saa kan Beløbet afsendes, sagde han.

Hr. Hansen, der stadig stod to Alen fra Bordet, sagde:

— Hr. Hans Hvide kommer selv Kl. to.

Konferentsraaden slap sine Papirer.

— Er han her, sagde han og hans Stemme blev paa én Gang atter utydelig.

— Han kom hertil imorges.

Hr. Hansen syntes, at idag var Konferentsraaden rent snavs, ogsaa Højrehaanden rystede paa Konferentsraaden.

4*

— Jeg vil ikke sé ham, sagde Konferentsraaden:

— Udbetal og lad ham kvittere.

— Vel, Hr. Konferentsraad.

— Men dette vil jeg ha'e konvolutteret, sagde Konferentsraaden.

— Nu?

— Ja, sagde Konferentsraaden.

Hr. Hansen gik og vendte tilbage med en stor og sort Mappe, som han lagde foran Konferentsraaden. Paa Bindet stod, paa en Etikette, Navnet Hvide, med en sort og stejl Skrift.

— Hvor er Konvolutten?

— Her, Hr. Konferentsraad.

— Læg dem ind, og Konferentsraaden pegede paa Papirerne.

Hr. Hansen gjorde det, mens hans Herres Øje fulgte hans Hænder.

— Hent saa Kandelaberen.

Hr. Hansen hentede Kandelabren paa Konsollen og tændte det ene Lys. Han bragte ogsaa Lak og Signetet.

— Godt.

Konferentsraaden førte det røde Lak ind

i Lyset, hvor det blussede højt, og han lod det falde ned paa den blaa Konvolut. Der faldt et Par røde Draaber paa Bordet (jo, han ryster ogsaa paa den højre, tænkte Hr. Hansen) før han fik forseglet.

— Luk Mappen op.

Hr. Hansen gjorde det.

Konferentsraaden lagde Konvolutten øverst oven paa Mappens mange Papirer. Hans Haand blev liggende et Øjeblik, tung, paa den stærke Dynge:

— Tag saa bort, sagde han.

Hr. Hansen tog det bort, alting, til Konferentsraaden atter sad foran sit tomme Bord.

— Kald Frøkenen ind, sagde han.

— Ja, Hr. Konferentsraad.

Hr. Hansen gik gennem den store Dør og Frøken Erichsen kom ind:

— Er det Puderne, Hr. Konferentsraad? spurgte hun.

— Ja.

Frøken Erichsen lagde dem varsomt bag Konferentsraadens Ryg og Hoved. Mens hun gjorde det, sagde han:

— De Ting er i Orden.

— Sidder Konferentsraaden nu godt?

— Men de Skillinger skal ikke hjælpe ham, blev Konferentsraaden ved: der skal mer til.

— Det Hul er for dybt. Det er ikke nok. Der skal mer til.

Pludselig forsøgte Konferentsraaden at le med en Latter, der lignede en sær Fugls Skrigen.

— For at faa det Hul fyldt, sagde han, maa Ole Hvide bøje sin stive Ryg.

— Konferentsraaden faar jo altid Ret, sagde Frøken Erichsen og gik hen over Gulvet med sine læmpelige Skridt.

Konferentsraaden var ene i sin Stue. Hans store og uformelige Hoved lignede det vansirede Stenhoved paa en Sfinx.

— — —

Moderen var paaklædt. Hun havde slaaet sit Vindu op — ud, mod den kolde og bidende Luft.

Faderen havde hørt det fra sit Værelse:

— Stella, dit Bryst, raabte han.

— Fritz, man maa have Luft.

Og hun blev staaende og saá ud i den snetunge Dag:

— Nu har de Engelsk.

Hun tænkte paa det «Hvide Hus» derhjemme og paa Børnene, hvis Timetabel og Vej hun fulgte i sine Tanker fra Time til Time:

— Og den Mindste kan ingenting, tænkte hun, og hun smilte.

Hun hørte Faderen aabne og lukke sin Dør og gaa.

Moderen saá op mod Skyerne.

— Saa tunge Skyerne dog var idag, Haglskyer, næsten som Tordenskyerne, naar de drev op over Haven hjemme.

Moderen gyste et Nu ved den kolde Luft; mens hun hørte Arkadia rumstere med sine Redskaber inde i Faderens Værelse og slaa Vinduerne op med et Brag.

Pludselig saá Moderen ud i Gaarden og over mod Kældervinduerne i Længen: Saa stak det ene og saa det andet Mandfolkeansigt op af Kældervinduet.

— Tre var der.

— En sort og to blonde.

Og alle drejede de Øjnene ind i Øjenkrogene og keg opefter.

Nu var det den Blonde.

— Naa, det er ikke til mig, sagde Moderen pludselig ganske højt. Hun havde sét Arkadia, der hængte langt ud af Faderens Vindu, ikke fire Alen fra hende.

Hun gik lidt bort fra Vinduet, mens hun, med en munter Forbauselse, saá ned paa de Mandfolkefigurer, der, skiftevis, alle kiggede op efter det samme Kvindekøn.

Pludselig hørte hun Hans Excellences Vogn i Porten og hun saá den rulle frem i Gaarden.

— Nej, Børnlille, sagde hun, den Nærmer halter igen.

Og hun lo.

Johan var staaet ned fra sin Buk. Den Enbenede stod ved Siden af og saá paa Hestene:

— Den gør'et ikke længe, sagde han.

— Det ka' nok hænds, sagde Johan og saa hvast paa Medaillemanden.

— Godmorgen, Johan, raabte Moderen, højt oppe fra, fra sit Vindue.

Det bankede paa Døren. Det var Faderen.

— Nu kommer jeg, sagde Moderen og gik ud.

Sammen gik de ned ad Trappen og ind hos Hans Excellence. Midt i Døren lo Moderen:

— Nej, sagde hun: jeg vil aldrig komme til at begribe den menneskelige Appetit.

Hun havde paa én Gang igen, i Tankerne, set det blonde Hoved stikke op af det Kældervindue.

Faderen svarede ikke, men bevarede sit ubevægelige Ansigt, og der gik en pludselig og træt Skygge over Moderens Træk.

Hans Excellence aabnede sin Dør:

— Georg, Brevene, raabte han.

— Godmorgen, min Ven, sagde Hans Excellence, da han saá Moderen, og hans Stemme fik en anden Klang.

— Godmorgen, Grandpapa, svarede hun og bøjede sig, mens Hans Excellence kyssede hende paa Panden med de kolde Læber.

De gik alle tre ind i den forreste Dagligstue, hvor Hendes Naade sad, i Moirée-Mantille, ved det midterste Bord.

Hans Excellence saá hen paa hende —

med det samme ligesom frygtagtige Blik som om Morgenen —:

— Jeg skal hilse fra Brahes, sagde han og bøjede sig for at lade sine Læber naa hendes Haar.

Hendes Naade sænkede brat sit Hoved:

— Godmorgen, sagde hun, mens Moderen, flygtigt, kyssede hendes Haand.

— Hvormange Grader er her? spurgte hun meget højt.

Og Selskabsdamen gik hen over Gulvet for at aflæse Temperaturen paa det ophængte Termometer.

. . . Georg havde lagt Brevene frem paa Hans Excellences Bord.

II

Hans Excellence havde sat sig ved sit Bord foran de fremlagte Breve. Det tredje, han tog, faldt atter ud af hans Haand.

Saa rejste han sig og drejede Nøglerne om i begge sine Døre, før han satte sig igen. Han havde lidt besværligt ved at gaa, men det var jo ogsaa for Hans Excellence allerede højt op paa Dagen.

Han tog igen det tredje Brev og han gennemskar Konvoluten med en Kniv. Hans Hænder var holdt op at ryste og Brillerne havde han revet af, saa han læste med sine blotte Øjne:

Thorsholm den 26. Februar.

Kære Papa.

«Jeg takker for de sidste Skrivelser, der er modtagne og som var, som sædvanlig, korte.

Jeg har ofte bedet Papa, hvis du ikke kan skrive selv, hvad der er rimeligt, da at diktere min Søn Fritz, der, naar hans Hr. Kammertjener har endt sit Arbejde, vistnok har Tid til Raadighed. Hvad de Ting, som han ganske vist derved vilde erfare, angaar, da har hans Fader intet at skjule, medmindre Papa skulde ønske, han forbliver det Pragtbind med Guldlaas, han er ved Papas Omsorg blevet, jeg véd ikke i hvilken Hensigt. De vedlagte Beløb er modtagne men rakte, som Papa vil forstaa, ikke til de angivne og vedkommende Udgifter uden at jeg selv og ved Prokuratorhjælp maatte gøre yderligere Udveje. Men til dette er jeg jo vant og jeg skal for stakkels Mamas og for mines Skyld heller ikke opgive Kampen, hvor haard den end falder.»

Hans Excellences fremskudte Underlæbe skjalv — for anden Gang — men han læste videre:

«Papa skriver: «For dine Forklaringer vil jeg vide mig befriet». Endskjøndt jeg vel kender Papas Ønske om at vide sig befriet, idetmindste for alt, hvad der angaar mig, maa jeg dog denne Gang falde Papa

til Byrde med nogle Forklaringer, som jeg maa bede Papa at læse, da Stillingen næppe vil kunne holdes mer og ikke vil kunne skjules længer, ikke en Gang for Mama, trods mine Anstrængelser. Jeg har, hvad Papa véd, aldrig indbildt mig eller troet, at jeg havde nogen Begavelse eller Slags Talent for Landvæsen. Men efter at jeg under en Operation, der mislykkedes for Papa, var besvimet og Papa havde erklæret ikke at kunne have en Søn til Læge, som ikke kunde taale Synet af Blod, gik jeg Vejen, som Papa vel ansaá for tjenligst, naturligvis ogsaa fordi den i de første Aar, da Broder Fritz og Fru Stella opholdt sig i Udlandet, for at Fritz kunde virke for Oversættelsen af Papas Skrifter, kostede mindre. I alle Tilfælde vidste Papa jo bedre end alle, hvad det vil sige at arve et stort Navn sammen med en Virksomhed, og det stod til Papa at afgøre, hvad der syntes min Fordel, selv om jeg maatte opgive min Lyst til Lægevidenskaben og blive Landmand i en vanskelig Tid, men idetmindste indtog en Stilling, hvor jeg ikke generede Papas Anseelse. Det er desværre overflødigt at tale om Gaar-

dene, hvis Køb Papa, trods alt, hvad jeg har bedet, jo stadig har ladet gaa igennem Glud, der ogsaa købte Annebygaard, kort før han blev Etatsraad. Men i Papas Forhold til «Konferentsraaden» Glud skal jeg ikke blande mig, skønt dette Forhold, hvilket Papa maaske vil indrømme, først og sidst er gaaet ud over mig, der fire Aar efter at jeg havde faaet Annebygaard, maatte overtage Thorsholm, hvis Hovedbygning tog ligesaa meget at restaurere som hele Købesummen, før Mama kunde bo der og idetmindste have lidt Fred om Sommeren. Hvis derimod Papa havde indsat mig i en Forpagtning — men en Forpagtning passede naturligvis mindre for en Jægermester — havde dog Midlerne, Papa mente at kunne tilstaa mig, kunnet slaa til og været givne paa en Gang, hvorved jeg stod friere og fremfor alt den stakkels Mama ikke havde været prisgiven en daglig Plage og Angst for mig og mine. Men Papas bekendte store Hjerte har jo altid fundet mange at give til og tit.»

Hans Excellences Haand skælvede som i et Ryk og Aarerne i hans Tindinger var svulne som knyttede Reb, men han blev ved at læse.

Det tog i Døren.

— Hvem er det? raabte han.

— Hans Excellence læser Posten, sagde Georg i Gangen til Faderen, der slap Laasen:

— Hendes Naade ringer, sagde Faderen og Georg gik.

Hendes Naade havde allerede slaaet to Gange paa Sølvklokken paa sit Bord, medens Selskabsdamen med sin lydige Stemme blev ved at oplæse «Lejligheder» af den opslagne Avis, uden at standse:

— «Herskabelig Lejlighed, elve Værelser, alle Bekvemmeligheder. Fredericiagade 16, andet Sted fra Bredgade. Portneren anviser.»

— Hvor var det? spurgte Hendes Naade.

Selskabsdamen svarede.

— Ja, om man kunde opnaa at faa en første Sal, sagde Hendes Naade: men Hvide siger jo, han taaler ikke Trapper.

— Videre.

Selskabsdamen læste igen:

— «Herskabelig Lejlighed, ti Værelser, Anretteværelse, Badeværelse o. s. v., første Sal. Bredgade 60. Portneren anviser.»

— Der boede Legationsraad Duus, sagde

Hendes Naade og hun lagde til — Legationsraadinden var død der og Hendes Naade gav ikke Agt paa Lejligheder, hvor hun vidste om Dødsfald —:

— Der var ellers rart.

Georg var kommen ind.

— Læg Tæppet om mig, sagde hun, og da Georg havde bøjet sig for at lægge Tæppet om hendes Knæ, sagde hun, mens Selskabsdamen blev ved at læse:

— Hvor er Hans Excellence?

Georg, der førte sine krogede Fingre hen over Tæppet, sagde:

— Hans Excellence læser Posten; og idet han løftede Hovedet og saa paa Hendes Naade, lagde han til, mens han pludselig krængede sine Læber, saa hans to eneste Tænder blev synlige — de lignede «Gnaverne» hos en Rotte —:

— Der var Brev fra Hr. Jægermesteren.

Georg skjulte med Læben atter sine to Tænder og rejste sig.

— Han kan gaa, sagde Hendes Naade, der havde krammet om sin Pengepung, og,

paa én Gang, med sit Lommetørklæde aftørrede sine Tindinger, der var blevet fugtige.

Selskabsdamen var holdt op med at læse.

— Hvorfor læser De ikke mere? spurgte Hendes Naade og hørte ikke, hvad Frøkenen svarede.

Pludselig sagde hun:

— Hent Sofie; og holdt, med et Greb af sin Haand, Mantillen om sig, mens hun, uden Støtte, gik gennem Stuerne ind i Sovekamret.

Hun havde aabnet sit Chatol og sad, med Hænderne i Skødet, foran et lille Træskrin, der stod paa Klappen, da Sofie kom ind i Sovekamret, hvor Gardinerne var rullede ned og der var halvmørkt.

— Jægermesteren har skrevet, sagde hun med en Stemme, der var blevet hæs.

— Ja, svarede Sofie, hvis sorte Kappebaand under Hagen stod ud som et Par mørkere Skygger i Mørket.

Hendes Naade førte sine Hænder over hinanden:

— Jeg maa vide, hvad han skriver, sagde hun.

Der var stille nogle Øjeblikke, i Mørket.

— Deres Naade skulde vente, sagde saa Sofie.

— Ja, svarede Hendes Naade, der ikke rørte sig. Og hun spurgte om Maden til Middagen, som Sofie nævnede for hende, henne fra Mørket, Ret efter Ret.

— Den kan gaa ud, sagde Hendes Naade og stansede Tyendet, der var ved at nævne en Mellemret.

Sofie vilde svare, men hun sagde:

— Han mærker det ikke. Han véd aldrig, hvad han selv spiser.

Sofie nævnede Deserten:

— Saa forlanger du Penge, sagde Hendes Naade.

— Jeg fik Penge igaar.

— Det har han glemt, sagde Hendes Naade.

— Jeg fik dem af Georg, sagde Sofie, der stadig stod i Mørket.

— Saa faa dem af Excellencen selv, mens Georg melder, sagde Hendes Naade, som den, der giver en Ordre.

Sofie blev staaende endnu, skønt der ikke taltes mer.

Hendes Naades Tanker var andetsteds eller de var helt gaaet derhen, hvor de havde været hele Tiden, mens hendes Ansigt var næsten som fortrukket af Smerte eller af en Væmmelse, hvorunder hendes tynde Læber syntes at faa deres Fylde igen:

— Men det er mig, sagde hun:

— Det er mig, der skal pines, og hun slog Haanden to Gange mod Chatollet.

Sofie svarede ikke men saá paa sin Frues Ansigt som den, der har forstaaet alting længe.

— Men der er ingen, som kender Hvide, sagde Hendes Naade, hvis Læber paany var blevet smalle som før; og hun løftede Haanden, at Tyendet kunde gaa.

Da Døren var lukket, tog Hendes Naade en Nøgle frem og aabnede Skrinet foran sig. Med Haanden talte hun sine Pengesedler, uden at tage dem op og mens hun holdt dem mod Skrinets Bund.

Mantillen havde løsnet sig. Den faldt ned fra hendes Ryg, ned over Stolen, mod Gulvet, saa tung, som om den havde været af Jern.

Det bankede paa Døren — og en Gang til:

— Hvem er det? raabte Hendes Naade,

der havde lukket Skrinet og havde Kræfter nok til selv at tage Mantillen op fra Jorden og faa den paa.

— Det er Frokosten, Deres Naade, sagde Selskabsdamen i den aabnede Dør.

— Jeg kommer.

Hendes Naade lod sig støtte af Frøkenen, mens hun gik ind gennem Stuerne.

Da Georg anrettede Frokosten ved det midterste Bord, smækkede Hans Excellence Døren til sin Stue op.

Hendes Naade og Selskabsdamen havde løftet deres Øjne paa samme Tid og slog dem atter ned.

— Jeg skal hilse, sagde han og hans Stemme var ganske rolig.

— Fra hvem? spurgte Hendes Naade, mens Selskabsdamen, der trykkede Skuldrene sammen i sin Lænestol, ikke tog Øjnene fra Gaffelen, der rystede i Hendes Naades Haand.

— Fra Hans.

Der var stille nogle Øjeblikke, Hans Excellence stod ved Vinduet.

— Hvad skriver han? spurgte Hendes Naade, der bestandig tvang sig til at spise.

— Som sædvanligt.

Det var som Hendes Naades Pupiller blev større, mens hun bestandig betragtede Excellencen, hvis Ansigt hun saá fra Siden:

— Og Børnene? sagde hun.

— De har det godt.

Excellencen var gaaet fem Skridt.

— Tak for Mad, Hvide, sagde Hendes Naade og rakte begge sine Hænder, hvis Linje ved Haandleddene endnu var smuk, frem mod sin Mand.

Han greb dem, og hastigt bøjede han sig ned og kyssede hende paa Panden med just den samme Bevægelse som den, hvormed han spiste.

Hendes Naade blev ved at smile:

— Lad ham tage bort, sagde hun til Selskabsdamen.

— Du spiser ikke nok, sagde Hans Excellence.

— Det er der andre til, Hvide, sagde Hendes Naade, hvis Stemme ændredes lidt.

Georg bukkede foran Hendes Naade med et Kort paa en Bakke:

— Det er Harriette, sagde hun.

5

— Naa.

— Lad Marschalinden komme ind.

Georg aabnede Døren og Fru Harriette kom ind, indsvøbt i Fløjel og Peltsværk:

— Go'morgen, Tante; hun kyssede Hendes Naade paa Panden:

— Ja, her har I mig.

Med skinnende Ansigt gik hun hen imod Excellencen:

— Goddag, Onkel Hvide.

— Goddag, min Ven, sagde han og rørte flygtigt Marschalindens Kind med sine Læber, som havde han sét hende igaar og tyve Aars Fraværelse ikke var til for ham.

— Hvor jeg havde glædet mig til at se dig, sagde Marschalinden og følte sig pludselig forvirret eller som blev hun tom etsteds, i sit Hjerte.

— Vi har ogsaa glædet os til at sé dig, sagde Hendes Naade, der med Haanden bød Fru Harriette en Stol:

— Og du er helt den Samme.

— Den Samme . . .

Det var som om Ordet «den Samme» kaldte Udtrykket tilbage i Marschalindens Øjne,

hvor det nogle Sekunder havde været ligesom forsvundet.

— Aa, ja, sagde hun: det kunde sé saadan ud, naar man er i Overtøj.

Og Marschalinden begyndte i et konverserende Tonefald at tale om sin Rejse og om Wien, og pludselig sagde hun:

— Dig har jeg Hilsner til, Onkel Hvide, og hun nævnte et Par store Kolleger i Østrigs Hovedstad.

Excellencen sagde:

— Slaar de ihjel endnu?

— Ja.

Idet han lo, sagde han:

— Det er ogsaa blevet min eneste Bestilling; og maaske halvt inde i en anden Tanke — ti Udtrykket i hans Ansigt var forandret — lagde han til:

— Vi slaar ihjel og vi slaaes ihjel.

— Hvad siger du? spurgte Hendes Naade, hvis Øjne, saasnart hun ikke talte, løb rundt i Stuen ligesom om de søgte.

— Vi taler om Wien, sagde Hans Excellence, der stod op.

— Og du skriver stadig, Onkel Hvide, sagde Fru Harriette, og, mens hun fik næsten den samme Glans i sine Øjne, som da hun var kommen ind ad Døren, lagde hun til:

— Hvor rørt jeg har været over, at du har husket mig med alle dine Bøger.

Hendes Naade smilede pludseligt og stansede derpaa sit eget Smil:

— Ja, sagde hun: Hvide husker alle sine Venner.

Og, da der forløb nogle Øjeblikke, uden at nogen talte, begyndte Hendes Naade at tale om Biskop Martensen, mens Georg paa Bakken bragte to Visitkort, der var afleveret hos Portneren, og Marschalinden sagde:

— Tante, kan jeg faa lidt Frokost hos dig?

Paa et Blik af Hendes Naade sagde Georg bukkende:

— Hr. og Fru Hvide er lige ved at gaa tilbords.

— Saa løber jeg ind til dem, sagde Marschalinden og kyssede atter Tanten paa Panden, før hun gik.

Selskabsfrøkenen havde i den lille Daglig-

stue sat sig til sit Arbejde, tæt bag den aabnede Dør. Hun syede mange og smaabitte Klude sammen til store Tæpper, Klud til Klud.

Hendes Naade havde løsnet sin Mantille i Halsen og hun spurgte Hans Excellence:

— Skal du svare Hans?

Men han hørte det ikke.

Hendes Naade spurgte ikke mer.

Hans Excellence var gaaet ind. Ubevægelig, med Øjne, der vel intet saá, stirrede han, foran sit Bord, frem for sig, mod Slægtens Billeder eller den tomme Væg . . .

— Nej, Harriette, Harriette — og Moderen sprang op, da Marschalinden kom ind i Spisestuen —: er det dig?

Hun kyssede Marschalinden to Gange:

— Fritz, vi maa straks se hende ind i Ansigtet, sagde hun og førte Fru Harriette hen til Vinduet:

— Jo, du ligner dig selv, sagde Moderen og kyssede hende igen.

— Og du ogsaa, sagde Marschalinden og smilede.

— Ja, sagde Moderen: er det ikke mærke-

5*

ligt, at der er Mennesker, som aldrig kan forandre sig.

— Og du er ogsaa den samme, Fritz, sagde Marschalinden. Hun var gaaet to Skridt og muligvis var det kun det ændrede Lys, der lod hende synes en Kende blegere, mens hun rakte Faderen Haanden.

— Vil du have Mad? sagde Moderen: aa, du, vi har idag baade Modtagelse og Middag.

Og hun ringede.

Marschalinden vidste, der var Middag; hun skulde jo selv med:

— Men hvad er det for en Middag? spurte hun.

— Jeg véd ikke, sagde Moderen, mens de satte sig tilbords: det er en Gallamiddag for Grev Eck, der skal rejse . . . Hvor er det nu, han skal hen? spurgte hun Faderen.

— Han skal til Anhalt, sagde Faderen: i en dynastisk Sendelse.

Der kom en ung Mand ind og bragte Koteletterne omkring. Han var høj og meget slank, i Hvidernes Liberi, der sad om ham saa stramt, at man troede, man maatte kunne sé hans Ribben.

— Hvad er det for en Armenier? sagde Marschalinden, da han gik ud.

— Det er min Nevøs Tjener, sagde Faderen.

— Aa. Marschalinden lagde Hænderne ned i sit Skød: hvor er det dog dejligt at være kommen hjem.

— Og dejligt at sé dig, sagde Moderen og slog begge Armene ned over sin Tallerken.

Hun taug et Øjeblik, før hun sagde:

— Da du rejste, var vi unge; og der faldt en pludselig Skygge over hendes Ansigt i det Nu, hvor hun taug.

— Ja, sagde Marschalinden:

— Da var vi unge.

Hun smilede et Øjeblik:

— Hvor var der vidunderligt derhjemme.

Hun taug igen. Saa sagde hun med Øjnene stort aabnede:

— Véd I, hvad jeg aldrig kan glemme?

— Saa Plænerne var grønne derhjemme.

— De dejlige, de dejlige Plæner, sagde hun.

— Og Humlehaven, sagde Moderen og aabnede næppe sine Læber, mens hun sagde det.

Og de begyndte at tale om dem alle der-

nede, om Præsten og hans langbenede Datter; om Godsforvalteren og de rødhaarede Pigebørn, som altid gik i ens Kjoler, syede af ét Stykke, og Alleen der gik op til Gaarden, og hvor de altid gik paa Stylter:

— Herre Gud, sagde Marschalinden: gamle Anders-Lakaj, han er da død.

— Men han rystede da ogsaa allerede over hele Kroppen, naar han skulde holde paa vore Stylter.

Fru Harriette lo:

— Ja, der sad de, baade Anders og Jens.

— Foran hver sit Hus lige ved Indkørslen, sagde Moderen.

— Og ingen kunde flytte dem, lagde hun til.

Marschalinden og Moderen lo begge to, mens Marschalinden løftede Armene:

— Nej, for de døde jo aldrig og gi'e dem Afsked var der ingen, som turde.

— Men Herregud, sagde hun og hendes Ansigt skiftede Udtryk: hvor de dog græd ved Papas Begravelse.

De taug et Nu alle tre, til Moderen begyndte at le:

— Men Harriette, husker du, da Jens i Storskoven slog Char-à-banc-Døren i paa din hvide Silkekjole.

— Aa ja, den hvide Silke, raabte Fru Harriette:

— Og jeg havde ikke maattet ta'e den paa for Mama.

— Gud, hvor blev den flænget, sagde Moderen.

— Ja.

— Du sprang jo ned fra Vognen, ligesom Jens slog Døren i . . . og badus var Kjolen i to Flænger . . .

Marschalinden lo og lo.

Moderen maatte ud paa Gulvet for at vise, hvordan de havde slæbt, de to Flænger.

— Det var græsseligt, sagde Fru Harriette og, pludselig pegende paa Bordopsatsen, spurgte hun:

— Hvad er det for Blomster?

— De er vist fra Aalbygaard, sagde Faderen.

— De er dejlige.

— Men de maa skiftes, sagde Moderen: før de falder.

Den hvide Sne fra Blomsterne var begyndt at falde ned paa Dugen.

— Men, sagde Marschalinden, der var færdig med at tænke paa Blomsterne og vendte tilbage til «Gaarden»:

— Jens var dog bedst tilhest.

— Ja, hvor han sad, med strittende Ben og Øjnene stive i Hovedet. Moderen lo og Fru Harriette lo med:

— Men, du, sagde hun: det var jo ogsaa, fordi han havde Kælderen under sig.

— Du, Himlens Gud, hvad der gik med af Papas gode Portvin.

Marschalinden og Moderen blev ved at at tale om de gamle Dage, mens det var, som Ungdomsminderne straalede paa deres Ansigter:

— Jens var stolt, naar han paa den Brune humpede bagefter Stamherren.

Faderen sagde:

— Berry var et dejligt Dyr, og fik pludselig et Udtryk i sit Ansigt, som sad han endnu paa den skønne Halvblods Hingst.

— Nej, men Stella, husker du, sagde Marschalinden: hvor Papa blev vred, den Gang du havde flyttet alle Hestene rundt i Baasene i Staldene.

— Det var da værre, da de var i Rugmarken, sagde Moderen, der havde skubbet sin Stol halvt ude paa Gulvet.

— Ja, da du løste dem og de satte over Vænget alle seksten, ind i Rugen, og de sprang og de aad og de vrindskede og de fløj, og Stella stod midt i hele Rugen og skreg og svingede med sit røde Sjal som en besat, da Papa kommer rendende med Stamherren.

Marschalinden var helt udmattet af Erindringen.

— Men hvor saá du dejlig ud, sagde hun til Moderen og, idet hendes Øjne atter strejfede Blomsterne i Opsatsen, sagde hun:

— Ja, de falder.

Faderens Ansigt var blevet ubevægeligt, som, lidt efter lidt, hele dets Udtryk forsvandt.

— Og da du var Rosenbrud, vedblev Fru Harriette, det var netop det Aar — Marschalinden saá over paa Faderen — du kom hjem fra Bonn . . . da alle Karle og Piger var i franske

Dragter, aa, hvor de dog saá ud, da de kom op gennem Æresporten. Margrethe Stuepige var forrest, i grønt Liv med røde Bændler . . .

— Men du blev Rosenbruden — Marschalinden begyndte at le —: Nej, saa Stamherren var forliebt. Husker du, Fritz, han drak sig fuld om Aftenen af bar Forliebelse.

Fru Harriette lo endnu og skiftede saa med ét Tone:

— Men som jeg ser dig endnu, Stella, i det Øjeblik, du blev kronet, midt paa den grønne Plæne.

— Under Blodbøgen, sagde Moderen.

Hun løftede sit smilende Ansigt mod Faderen og havde pludselig sænket Hovedet igen.

Faderen sad rank. Hans Ansigt var vendt mod Vindueslyset, som et tomt Spejl.

Marschalinden blev ved at tale.

Moderens Ansigt var blevet hvidt. Med let sammenknebne Øjne, som den, der tænker en yderste Tanke ud, stirrede hun frem for sig mod de hvide Blomster paa Bordet og saá dem pludseligt, som de faldt, Blad for Blad, paa Dugen, og krympede sig i Kanterne, efter Faldet.

Marschalinden talte stadig om Minderne derhjemmefra.

— Ja, det var den Gang, sagde hun.

— Ja, den Gang, sagde Moderen.

Den slanke Tjener satte — med stadig nedslagne Øjne — Skylleskaalene frem.

— Naa, sagde Fru Harriette, der havde set paa hans slanke Hænder: han hæger sig.

Hun tog sit Glas Madeira:

— Skaal, Fritz, sagde hun.

— Skaal, Harriette, svarede Faderen og smilte.

— Ja, du ligner dig selv, sagde hun og saá paa hans Ansigt.

— Du ogsaa, svarede Faderen.

Marschalinden saá pludselig — og kortere end et Nu gik der en besynderlig og flygtende Sitren over hendes Ansigt — Kløften i hans Hage, den Kløft, der kunde komme der, naar han smilte til en Kvinde:

— Aa nej, sagde hun: Aarene støver os alle i Ansigtet.

Faderen stødte sin Stol tilbage, saa Moderen fór sammen.

— Ja, Mahlzeit, sagde hun og rakte Marschalinden begge sine Hænder.

— Küsse die Hand, svarede Marschalinden, og langsomt førte hun Moderens dejlige Hænder op mod sine Læber.

Faderen vilde ikke drikke Kaffe og Moderen og Marschalinden rykkede hen til Vinduet. De sad en Stund tause begge to, da Faderen var gaaet.

Saa sagde Marschalinden, der ligesom fór op af Tanker og saá fra Væg til Væg:

— Men at det kan blive ved . . .

— Hvilket? spurgte Moderen.

— Det Hele, slap det ud af Fru Harriette.

Men Moderen havde vistnok ikke hørt det eller maaske ikke forstaaet hende og Marschalinden, der ved en eller anden Tankeforbindelse var kommen til at tænke paa Baron Brahes, sagde:

— Det er dog frygteligt med Emmely, der er saa daarlig.

— Hvem?

— Emmely Brahe . . . Men har Onkel Hvide ikke sagt dig det?

— Nej, sagde Moderen og blev pludselig helt rød i sit Hoved.

Tjeneren kom ind og, idet han bøjede sit armeniske Hoved meldte han, at Fru Marschalindens Vogn var kommen; og Fru Harriette spurgte Moderen, om hun ikke vilde køre med: hun skulde kun gøre et Par Visiter.

— Ja, saa kan jeg blive siddende i Vognen, sagde Moderen, og de gik ind i Stuerne for at sige Farvel:

— Tænk dig, Harriette, hvilken Taalmodighed, sagde Moderen og slog Haanden ud mod Selskabsdamens Klude.

Selskabsdamen havde rejst sig fra sit Arbejde:

— Der bli'er dog altid et Slags Tæppe ud af det, sagde hun.

— Ja, tilsidst, sagde Moderen.

De gik ind i Dagligstuen til Hendes Naade, hvis Ansigtsudtryk skiftede hastigt, da de kom — og de gik videre, ind til Hans Excellence:

— Ja, Farvel, Onkel Hvide.

— Nu gaar vi, til vi kommer igen, sagde Marschalinden og lagde begge Hænder om hans Hoved, mens hun kyssede ham.

Hans Excellence rørte sig ikke:

— Farvel.

De kørte henad Gaden, da Marschalinden sagde — hun følte endnu som Marmorkulden af Excellencens Hoved gennem sine Handsker —:

— Men Onkel Hvide er blevet gammel.

— Det er maaske kun idag, sagde Moderen.

— Hvorfor?

Moderen svarede ikke.

Hun betragtede den faldende Sne, til hun pludselig sagde:

— Ja, hvis man kunde rejse langt bort.

— Langt bort?

Marschalinden vendte Øjnene mod Moderen og slog dem atter ned — som i et Ryk.

— Langt bort, gentog hun, og det saá næsten ud, som om hendes Læber sitrede under en eller anden uimodstaaelig Sindsbevægelse:

— Det bliver det Samme, du, sagde hun.

Moderen saá langt ud over Sneen.

— Ja, sagde hun og lukkede med ét sine Øjne:

— Hvorfor skulde det vel blive anderledes?

Begge taug ved Siden af hinanden, mens Vognen kørte frem gennem Gaderne, til den holdt og Marschalinden steg ud.

Moderen blev siddende i Vognen. De tunge Laag faldt halvt ned mod hendes smerteligt stirrende Øjne.

Fru Harriette kom tilbage og de kørte igen, da Moderen halvt raabte:

— Der er Hans.

Hun havde sét en Herre i Pelts, der saá ind i Vognen og atter, hastigt, trak Hovedet bort.

— Er han her? spurgte Marschalinden og vendte Hovedet raskt.

— Aa nej, det er jo umuligt, sagde Moderen: han har jo skrevet idag.

De sad lidt. Saa sagde Marschalinden:

— Er det stadig det samme med Hans?

— Det er vist snarere værre.

Marschalinden nikkede:

— Jeg havde jo hørt det, sagde hun med et Suk.

Vognen holdt udenfor Excellencens Port og Moderen gik ind.

— Sig kun, jeg er kommen, sagde hun til Georg, da der blev aabnet, og hun gik op til sig selv.

Georg lukkede Excellencens Dør. Hendes Naade blundede allerede i sin Stol, inde i Dagligstuen. Selskabsdamen syslede lydløst med sine Klude.

— Aa ja, aa ja, stønnede Hans Excellence i Søvne.

Den slanke Tjener, som havde smøget de lyseblaa Ærmer op, stillede langsomt Krystalskaaler frem paa Spisestuens Bord. Døren lod han staa, mens han gik fra og til. Bornholmeren hentede langsomt Minut efter Minut.

— Aa ja, aa ja, stønnede Excellencen.

Husets gamle Træværk gav sig nu og da, som klagede det i Stilheden.

Moderen var gaaet ind til sig selv. Med Hænderne i sit Skød sad hun foran en opslaaet Bog, uden at læse.

Arkadia rumsterede igen inde i Faderens Værelse. De tre Kommiser stak Hovederne op af deres Kældervindu som Lænkehunde,

der slaar den hede Tunge ud af deres Hundehus.

Johan gik ud og ind fra Staldens Mørke.

Den enbenede strakte sit Træben fra sig efter Middagsluren og gik op af sit Kælderhul. Han begyndte at slaa den nye Løber op ad Trappen. Hammerslagene lød, mod det hule Træ, Slag efter Slag, op i Huset.

Georg vaagnede paa sin Stol ved Døren og gik ind:

— Klokken er to, sagde han og blev staaende paa Dørtrinet.

Hans Excellence drejede Hovedet og havde halv skjult et Brev i sin knyttede Haand:

— Bring mig Frakken.

Georg gjorde det og mens han hjalp med Armene — Georg fornam, at Hans Excellence var tung i sine Arme — strejfede han med sine Øjne Skuffen, hvor Brevet var lagt ned, og fortrak sit Ansigt.

— Er det dig, sagde Hans Excellence, der, med et Stød, havde skubbet Skuffen i, da han, saá Moderen træde ind. Hun havde et Øjeblik og fra Siden betragtet Excellencen. Saa gik hun hen og, med en hastig Bevæ-

gelse, bøjede hun sig og, mens deres Øjne mødtes saa meget som et Nu, kyssede hun hans Kind.

— Naa, naa, min Pige, sagde han og drog sig bort, og Moderen stod allerede i Døren til Dagligstuen, da han sagde:

— Hvad er det for et Lig, som er staaet op af deres Kister?

Moderen lo og sagde:

— Der er ingen kommet endnu.

Tjeneren havde slaaet Fløjdørene op, saa alle Rum var aabne. I den inderste Stue faldt Solen ind og lyste paa en Sølv-Merkurs løftede Stav.

Hendes Naade, der med et Haandspejl i sin Haand, lod Selskabsdamen fæste Nikolaj I's Diamantbrosche i sin Hals, sagde til Moderen:

— Sæt dig dog, bedste. Moderens Øjne var faldne paa en Anton Melbye, hvis grønne og salte Bølger pludselig gød sig frem i Solen, og hun sagde:

— Hvor det dog er smukt, og hendes Ansigtsudtryk skiftede.

— Ja, svarede Hendes Naade, der irri-

teredes som blev hun bestjaalen, hver Gang et af Væggenes Billeder maatte udlaanes til en Udstilling; det er rart, naar man har det hjemme.

Og da Selskabsdamen var gaaet, spurgte hun og saá paa Moderen:

— Har du talt med Hvide?

— Næsten ikke, Grandmama. Jeg har jo været ude.

— Ja, jeg ikke heller, sagde Hendes Naade og flyttede sine Hænder uroligt paa Bordet, til hun, lidt efter, sagde:

— Og saa har vi tilmed Middag idag.

— Er det ikke godt? sagde Moderen:

— Det adspreder altid Grandpapa.

Hendes Naade sænkede Hovedet med et Suk:

— Ja, sagde hun:

— Hvide kan jo altid lade være at tænke.

Moderen svarede ikke.

Faderen, som kom ind gennem Stuerne, stansede foran et Par Flakoner med Vin og spurgte Tjeneren:

— Hvad er det for Madeira?

Den Slanke bukkede:

— Hendes Naade har givet Ordre.

Faderen løftede et Øjeblik paa Glasproppen og førte Flasken op mod sit Ansigt:

— Det er bedre at lade Georg give Dem en mere tør, sagde han.

Den Liberiklædte bukkede paany uden at bevæge sit Ansigt.

Hans Excellence slog Portièrerne til sin Stue tilbage og sagde:

— Slaa de Gardiner for.

Moderen rejste sig og slog Gardinerne for Solen, saa der var halvmørkt i Stuen, da to Stiftsdamer kom ind, to Søstre, hvoraf den ældste havde været Hofdame hos Hendes kongelige Højhed Prinsesse Mariane og som tog Plads ved Bordet ved Siden af hinanden holdende sig meget ranke under deres Kapothatte, der var opbyggede paa deres Hoveder som Diademer.

De bragte, mens de bestandig bevægede Mundene begge to, tusind Hilsener fra Slottet og fandt det dog dejligt at aande lidt i Byen og henrivende, at Moderen netop var inde, og dejligt, at Excellencen stadig var rask:

— Altid den Samme, sagde den ene af Kapothattene.

— Vi har det godt, sagde Hans Excellence — al Talen om hans Befindende var en Afsky for ham — og gik frem mod Kammerherre Urne, en lille Herre, spinkel og med studset Skæg, af Udseende som en General og før «Tabet» Overpræsident i Kiel.

— Jeg vilde dog se dig, kære Ven, sagde Kammerherren:

— Da jeg var inde fra «Ensomhed».

Faderen, der havde bukket foran den lille Mand, gik med ham ind i den næste Stue, hvor Kammerherren, der havde nogle ejendommelige Haandbevægelser som den, der er vant til at lede Forhandlinger, fortalte om nogle Vinstokke, som Hans Majestæt Kong Georg — «virkelig med megen Godhed», sagde han — havde forskaffet ham fra de græske Øer og som Kammerherren, i Vedbæk, paa «Ensomhed», forsøgte at omplante i Drivhuse:

— Man kan jo aldrig vide, sagde Kam-

merherren: om man kunde drive dem til Espalier.

— Og om man kunde faa en Drueart her i Landet.

Faderen havde hjemme paa «det hvide Hus» enkelte Aar haft mange Druer.

— Og der er jo Tider, sagde Kammerherre Urne, der blev i sin egen Tankegang: hvor man ikke arbejder.

Kammerherrens Arbejde var at nedskrive sine Erindringer fra Embedstiden i Hertugdømmerne og han var inde paa et Minde fra den Tid, da Moderen kom til og han vendte tilbage til Druerne.

— Vi har ogsaa mange Druer hjemme, Kammerherre, sagde Moderen:

— Men jeg kvaser dem i Hovedet paa Tine, naar jeg plukker dem ned.

Og ved Tanken om Tine og Klaserne lo hun saa højt, at det klang gennem Stuerne.

— Det er Stella, sagde Hendes Naade, som havde bøjet sit Hoved i sin Stol.

— Ja, De er jo blevet derovre, sagde Kammerherren.

— Ja, svarede Faderen: vi ansaá det for vor Pligt.

De to Stiftsdamer, der tog dybt til sig af Krystalskaalene, som den Lyseblaa bragte omkring paa en Sølvbakke, talte om Krigen i Tyrkiet, der optog dem ganske:

— For vi paa Slottet, det siger jeg dig, Marie, sagde den Yngste, har, bogstavelig talt, levet i de Begivenheder.

Den Ældre faldt ind:

— Ja, den ulykkelige kejserlige Familje.

— Ja, sagde Hendes Naade, der vistnok var distrait — hendes Øjnes Udtryk ligesom fulgte hele Tiden ikke med hendes Ord —:

— Hendes Majestæt Dronningen har i denne Tid gennemgaaet meget.

— Men der har jo, det tilstaar jeg, været Aftener, sagde Hofdame-Søsteren til Hofjægermesterinde Eichwald: hvor jeg har sagt til Charlotte Amalie, naar hun læste, at nu maatte hun holde inde, for der er jo ingen Rædsler, for hvilke man nutildags forskaanes i Aviserne.

— Og det endte grangivelig med, at

6

man laa og saá Blod i sine egne Senge om Natten.

Frøkenen brød pludselig af med Slagmarkerne og sagde til Hofjægermesterinden i en Tone, som spurgte hun om Vejret:

— Hvorledes har Deres Fader det?

Fru von Eichwald, der var født Glud, takkede, Konferentsraaden havde det nogenlunde, og hun rejste sig halvt, frem mod Hans Excellence, som kom hen mod Bordet:

— Vi taler om Krigen, sagde hun og satte sig igen; det meget Brokade gjorde hendes Bevægelser en Smule ubekvemme.

Hans Excellence skød Skuldrene frem:

— Udviklingen fordrer jo sine Slagtofre, sagde han.

En stoktynd, ganske hvid Mandsling, med rastløst pillende Fingre, der var blevet krogede af at gennemsé en berømt Faders Arbejder, sagde fra en Stol ved Vinduet:

— Jeg vidste ikke, at Onkel Hvide troede paa «Udviklingen».

Excellencen lo:

— Nej, sagde han: men jeg tror paa Slagtningerne.

De to Damer fra Vallø gjorde en Bevægelse med Hovederne som et Par gamle Høner, der faar en Sjat Spildevand i Øjnene, medens Hans Excellence vendte sig mod en Herre med Træben, der just var kommen ind:

— Véd De, Baron, hvorfor man slaar Tyrkerne ihjel? sagde han.

Baronen vendte sit firsindstyveaarige Kadetansigt mod Excellencen: han vidste det ikke:

— Jeg ikke heller, sagde Hans Excellence: maaske er de Folk, naar alt kommer til alt, det fornuftigste Skrab paa Jorden. De har dog i Aarhundredernes Løb lært at indskrænke sig til at passe deres Piber.

Baronen smilede venligt, saa man saà alle hans hvide og indsatte Tænder, og sagde, at han selv i sin Samling havde et Par Vandpiber. Baronen, som var enbenet fra en Grænsetræfning mod de Svenske fra de Dage, da Christan den Ottende var Konge af Norge, havde saadan en underlig Figur som en syttenaarig, der var skrumpet sammen. Han gik hen mod

Hr. Fritz, foran hvem hans midjeslanke Tjener paa sin Vej var stanset et Nu.

— Ønsker Herren Madeira, sagde Tjeneren hastigt til Baronen.

— Tak, sagde Baronen: det er netop Klokkeslettet, hvor jeg plejer at nyde mit Glas Madeira; og han tog et Glas, hvorefter han atter drejede Hovedet mod Hr. Fritz — ogsaa hans Hoved havde Drengefaçon, men var blevet ganske lille — idet han sagde:

— Hvordan staar det til?

Og uden at vente paa Svaret begyndte han paa sit ligesom udslidte Norsk at tale til Hr. Fritz — Baronen holdt overhovedet mest af at tale med ganske unge Mennesker, ligesom om hans egen hele Udvikling var stanset den Dag, han mistede Benet — om noget mærkeligt han havde læst i sin Avis om de Vilde, i det stille Ocean, hvordan de gjorde Ild.

Hr. Fritz blev staaende med bøjet Hoved, til Baronen pludselig saá paa ham og stoppede med de Vilde for at gaa hen over Gulvet med sine runde Øjne ufravendt fæstede

paa Glasset i sin Haand, som det var hans Ærgerrighed ikke maatte ryste.

— Fritz, kaldte Hendes Naade, og Hr. Fritz gik gennem Stuen hen imod Bedstemoderen, foran hvem han bøjede Overkroppen lidt, mens han hørte paa hende, før han gik videre, ind i den næste Stue, hvor Grevinde Schulin med Søn og Datter sad i nogle Lænestole og talte med en rødblond og bred Godsejer fra deres Egn.

— Kære Ven, sagde Fru Schulin til Godsejeren: jeg vilde jo dog, Francis skulde have været her, nu han var hjemme . . . Det er dog altid en Erindring, naar han bliver gammel, og intet Menneske véd jo, hvor længe det varer.

Da hun pludselig saá Fritz, sagde hun højere og lidt rød i sit Hoved — mens Fritz og Grev Francis, der havde rejst sig, et Øjeblik betragtede hinanden med et Blik omtrent som det, hvormed to Damer ved Ankomsten før en Middag betragter hinandens Toilette —:

— Deres Fader er jo i Byen.

6*

Hr. Fritz havde pludselig — hvad der var hans eneste Bevægelse — løftet sine Øjne:

— Ja, sagde han.

— Ja, vi saá ham, nu vi kørte herhen . . .

De talte om Universitetet i Svejts, hvor Grev Francis studerede, medens hans Moder pludselig gav sig til at le:

— Ja, sagde hun: Francis taler saa elendigt dansk . . . Men, kære Rottbøll, hvad skal han ogsaa her, naar han ikke netop interesserer sig for Landbrug.

Godsejeren, hvis Frakke var lidt for snæver i Ærmegabene, hvad han hele Tiden følte, sagde:

— Nej, der er s'gu nutildags ingen, der véd, hvad de skal gøre af deres egne Børn.

Og Grevinden, der blev i sin Tankegang, sagde:

— Nej, der er, som ogsaa min Mand siger, oprigtig talt, ingen, der er saa overflødige som vi.

Alle Stuer var blevet fyldte og der taltes fra alle Hjørner. Over alle Stemmerne hørte man Marschalinden, der lo:

— Nej, Onkel Hvide, du er for slem,

sagde hun, og hun blev staaende hos Moderen og den østrigske Minister, medens Hans Excellence gik hen mod to Herrer, der stod ved et Vindu og talte om Landstingsvalget i Varde, hvor iforgaars en Venstremand var valgt:

— Er det ikke ligegyldigt? sagde Hans Excellence.

Men den ene Herre sagde:

— Jeg tror netop Faren ligger her, at Venstre trænger frem langs Væggene i det andet Ting.

Hans Excellence lo:

— Jeg tror, det er ligegyldigt, sagde han. — Her i Landet vil vi aldrig faa Partier og altid kun have ét Parti, de Nationalliberale, som skifter Navn. Den Dag kommer nok, hvor de ogsaa kalder sig de Radikale og forbliver — og Hans Excellence gjorde en Bevægelse, som om han tørrede sin Fodsaal med Tæppet — af den samme Familie.

Den anden Herre smilede:

— Man kender Excellencens Paradokser, sagde han.

— Sandheder, man ikke vil høre, kalder man Paradokser, sagde Hans Excellence:

— Men hertillands vil man aldrig faa Politikere, man vil nøjes med Talerne. Fik vi en Gang en Statsmand, lod vi ham hænge.

Den første Herre sagde:

— Deres Excellence er streng mod os aktive Arbejdere; og lagde et lille Eftertryk paa «aktive».

Hans Excellences Blik havde strejfet Manden, der talte:

— Ja, sagde han, jeg har levet længe.

Og han fortsatte:

— Vi havde en General — og han løftede pludselig Haanden og pegede paa et Billede af General de Meza, der i en gylden Ramme stod paa et Bord —:

— Han var min Ven, og jeg véd, hvad han har lidt.

Moderen, der stadig stod hos Marschal inden og den østrigske Minister, havde sét Excellencens Haandbevægelse og sagde med en pludselig Tankeforbindelse:

— Gamle Urne er her, Harriette; og i det samme faldt hendes Øjne paa Faderens Ansigt, der i den næste Stue smilende, saa

man saá Smilehullerne i hans Kinder, var bøjet over den unge og friske Frøken Schulin.

— Vil De ikke forestille mig? sagde Ministeren, og de gik alle tre hen imod Kammerherre Urne, der talte med den berømte Faders Søn.

— Jeg har aldrig haft den Ære at blive Dem forestillet, sagde Ministeren bukkende.

Kammerherren bøjede det graa Hoved:

— Jeg lever jo nu saa ene, sagde han.

Ministeren fortalte, at han i sin Tid havde været Medlem af en østrigsk Kommission i Hertugdømmerne og, da Hans Excellence kom til, sagde han:

— Jeg var ogsaa i Slesvig forrige Aar — forrige Sommer — — i Flensborg og paa Dybbøl.

— Stederne virkede, sagde Grev Clary lidt langsommere: ret sørgmodigt paa mig.

— Ja, sagde Kammerherren, hvis Læber ikke ganske adlød hans Vilje:

— Vi lever jo i Skyggen af de gamle Skanser.

Moderen og Marschalinden saá paa Ministeren, mens han sagde:

— Skyggen? De tager Fejl, Hr. Kammerherre, Geværglimtene fra Dybbøl vil lyse gennem Historien.

Hans Excellence havde hørt til. Saa sagde han — og hans Ansigt var helt forandret og han lignede en Støtte, som han stod —:

— Maaske.

Og et Nu efter lagde han til:

— Det er maaske Glimtene fra Æressalverne over vor Grav.

— Deres Excellence, sagde Ministeren, kan ikke tro saa lidet paa Deres Folk.

Hans Excellence rystede paa sit Hoved, med det samme Udtryk i sit Ansigt:

— Jeg taler ikke om Folket, sagde han: et Folk lever længe og som det kan.

— Det er kun Slægterne, der døer og hvis Arbejde kan dømmes.

Der fløj et Udtryk af Bevægelse over Kammerherrens Ansigt, mens Ministeren sagde:

— Deres Excellence har Ret.

Og Marschalinden, der søgte om et Emne, sagde efter et Par Øjeblikkes Forløb:

— Stella, har Generalinde Rye det godt, og Hans Excellense gik tilbage gennem Stu-

erne, hvor en halvfjerdsindstyveaarig Lyriker med meget stort Skjortebryst og langt Haar havde taget Plads ved Siden af Hendes Naade.

Hans Excellence gik ind i sin egen Stue og lukkede efter sig.

Sofie stod derinde i en Krog:

— Hvad vil hun? sagde han.

— Hun skulde — — hun skulde gerne ha'e Penge:

— Til Hendes Naade, stammede Sofie hastigt.

— Hm, sagde Hans Excellence.

Der var gaaet en Skygge over hans Ansigt, mens Sedlerne kom op af Chatollet, og pludselig, medens han rakte Tyendet dem, saá han hende ind i Ansigtet:

— Hvem er Hustyvene her i Huset?

Sofie følte det som var hun naglet til den Gulvplanke, hvor hun stod, og hun fornam sit Hjærte som en Hammer.

— Gaa, sagde Hans Excellence.

Og hun gik.

Hans Excellense lukkede Klappen og støttede sig, med de fremstrakte Arme, et Øjeblik til Chatollet.

Saa gik han hen og laasede Døren og satte sig i sin Stol.

Hendes Naade vendte Hovedet et Øjeblik bort fra Poeten, der talte om H. C. Andersen og Erindringer fra Nysø og spurgte Moderen, der gik forbi med Fru Harriette — der var bestandig det samme Udtryk af Værenandetsteds i Hendes Naades Øjne —:

— Hvor er Hvide?

— Grandpapa er her, sagde Moderen og søgte selv Hans Excellence med Øjnene, mens den østrigske Minister tog Plads og talte hen over Fru von Eichwald, der stadig havde holdt sig ved Siden af Hendes Naade — talende om Gastein.

— Hvor Deres Naade har været saa mange Gange, sagde Ministeren.

— Vi var der ifjor, sagde Fru v. Eichwald.

Ministeren ventede et Sekund, men Hendes Naade rørte sig ikke for at forestille Fru von Eichwald:

— Og efterladt saa mange Erindringer, sagde Ministeren.

Fru v. Eichwald var blevet meget bleg og

havde med Laagene skjult et pludseligt Glimt i sine graa Øjne.

— Min Fader, blev Ministeren atter ved: har, naar han talte om sine Ungdomserindringer ofte talt om Deres Naade.

— Gewiss giebt es schöne Weiber in Dänemark, plejede han at sige, sluttede Ministeren og bøjede sig for Hendes Naade, en Smule frem over Fru von Eichwald.

Hendes Naade smilede.

— Man smigrer saa let i Østrig, sagde hun, men hendes Øjne fulgte Moderen, der havde grebet i Excellencens Dør og følt, at den var laaset.

— Men hvad er det dog, Stella, sagde Marschalinden, da Moderen slap Døren:

— Du er jo helt bleg.

— Det er ingenting, sagde Moderen, og idet hun pludselig førte Haanden hen over Panden, sagde hun:

— Jeg synes Luften er fuld af Ulykker.

Og mens hun paa én Gang gav sig til at le, sagde hun til Berømthedens Søn, der stod bag hende i en Krog:

— Tror De paa Datoer?

Sønnen blev staaende med aaben Mund.

— Jeg, Kandidat, hader alle Ottetaller, sagde Moderen.

Kandidaten forsøgte at le, men Moderen sagde:

— Ja, læg en Gang Mærke til dem. Et Ottetal ligner de Jern, man lægger om Forbryderes Ankler.

— Ja, sagde Berømthedens Afkom, der havde fattet sig; det er jo i og for sig mærkeligt, saa ofte man finder bestemte Datoer knyttede til berømte Mænds Liv.

Kandidaten udbredte sig videre over Emnet:

— Der var i hans Faders Liv ikke mindre end fem Syttentaller, som virkelig synes at have spillet en Rolle for ham.

— Men, sluttede Kandidaten, man bør naturligvis vogte sig for den Slags Overtro.

— Thi hvor vil den vel føre hen? sagde Kandidaten.

— Men hvor er dog den kære Excellence, sagde en Dame pludselig meget højt og plantede sig, bredt, i Stolen hos Hendes Naade, Digteren lige havde forladt.

Det var Fru Etatsraadinde Mouritzen, der

var kommen gennem en gal Dør fra Entreen — det var Etatsraadindens Skik at gaa gennem gale Døre i hendes Bekendtes Lejligheder — og som var sejlet gennem alle Stuer:

— Hvor er den kære Mand, gentog hun til Hendes Naade og lagde til, ligesaa højt som det øvrige:

— Man er dog altid bange for ham naar man ikke ser ham, mens de korte og ringfunklende Fingre faldt ned i hendes Skød.

— Hvide kommer strax, sagde Hendes Naade og, som om hun først havde set Hofjægermesterinden i samme Nu, forestillede hun paa én Gang Fru von Eichwald og Fru Mouritzen for Ministeren, der bøjede sig.

. . . Sofie gik ind i Køkkenet. Hun syntes, hun løftede Benene saa underlig højt op i Luften, mens hun gik.

Der lød et Slag paa Døren, da hun kom ind.

— Hvem er det? raabte hun.

Og Køkkenklokken skrattede, før hun lukkede op:

— Det er mig, sagde Jægermesteren, som stod foran hende, i Døren, i sin Pelts.

— Er det Jægermesteren?

Sofie troede, hun skulde falde.

— Ja, det er mig, sagde Hans Hvide og kladskede ned paa en Stol som noget, der ikke er Liv i.

— Hr. Jægermester, Hr. Jægermester; Sofie blev staaende foran ham med sammenknugede Hænder, og pludselig sagde hun:

— Saa er det rent galt.

Og uden at vide det — hun var af Farve i sit Ansigt som Køkkenbordet — slog hun Døren i til Anretteværelset, hvor Kogejomfruen stod over Garneringerne.

— Ja, nu ramler det, sagde Jægermesteren.

Sofie svarede ikke. Det var, som stønnede hun ligesom Uret.

— Jeg skal tale med den Gamle, sagde Jægermesteren og vilde staa op.

— Vi har Fredag, sagde Sofie.

Hans Hvide lo:

— Se, om han er inde, sagde han.

— Ja, sagde Sofie og blev staaende.

— Se, om han er inde, sagde Jægermesteren igen.

— Ja.

Hun begyndte at gaa. Og paa en Gang sagde hun og aabnede Øjnene, som hun havde holdt lukkede hele Tiden:

— Er der ikke no'et, Jægermesteren vil ha'e?

Hans Hvide, der allerede stank af sin Hals, sagde:

— Jo, bring mig et Glas.

Hun løb gennem Gangen, ind i Spisestuen og greb en Karaffel. Hun hældte Vinen op i et Vandglas. Der var ikke andet.

— Der, Hr. Jægermester, sagde hun.

— Tak, sagde Hans Hvide, der havde tømt det.

Sofie gik op. Hun saá alting saa tydeligt Væggene og Dørene og Karmene — alting, før hun lettede paa Excellencens Dør.

Hans Excellence sad ved sit Bord endnu.

— Han er der, sagde Sofie, da hun var vendt tilbage.

— Saa maa det være.

Jægermesteren stod op:

— Aa, Herre Jesus, sagde Sofie, der saá op i hans Ansigt, mens hun greb om hans to

Hænder, der var kolde som et svedende Ligs.

— Ja, sagde han.

— Det er mig, sagde han, da han havde aabnet Excellencens Dør.

Hans Excellence drejede Hovedet:

— Jeg ventede dig, sagde han.

— Det er jo godt, svarede Sønnen, der skjalv:

— Jeg maa have Penge.

— Kommer du nogentid for andet? sagde Excellencen.

Man hørte Stemmerne fra de andre Stuer.

— Jeg kommer naar det er nødvendigt, sagde Sønnen.

— Hvor kan det være nødvendigt at skaffe Penge, naar du pantsætter dine Skorstenspiber? sagde Hans Excellence.

— Det forslaar ikke, sagde Sønnen.

— Hvad forslaar?

Hans Excellence var staaet op. Man syntes, det var en Død, der havde rejst sig.

— Det er forbi. Jeg vil ikke mer, sagde han.

Udenfor blev Døre slaaet op og Døre slaaet

i, og paa Gangen lød der Skridt. Det var, som i de to Mennesker kun Øjnene levede:

— Det kan ikke være forbi.

— Det skal.

— Det er Veksler.

— Jeg betaler dem ikke.

— Du maa.

Ordene kom som Hug.

— Jeg gør det ikke.

— Du maa.

Derinde skrabedes med Stole og Folk rejste sig.

— Hvorfor? sagde Hans Excellence.

— Fordi det er dit Navn.

Hans Excellence forstod ikke og stod ret op.

— Skrevet i dit Navn, sagde Sønnen, hvis Stemme var blevet ukendelig.

Der gik et Nu, før Hans Excellence faldt ligesom halvvejs forover som En, der er ramt i Ryggen, og havde rejst sig igen.

— For hvor meget? sagde han.

— Tredive Tusind.

Hans Excellence rørte sig ikke. Bordet skælvede under hans skælvende Arm.

— Tredive tusind, sagde Sønnen igen, som om Hans Excellence ikke havde hørt det.

Og da der bestandig var stille, sagde han i Angst og gik tre Skridt — Excellencen rørte sig ikke —:

— Har du dem ikke? mens Sveden løb ned ad hans blodløse Ansigt.

— Du skal faa dem, sagde Hans Excellence. Han var kommen til Sæde i sin Stol.

Det ruskede i Døren til Gangen, som Hans Hvide havde laaset.

— Deres Excellence, Deres Excellence, raabte Georg:

— Hans kongelige Højhed.

— Jeg kommer, svarede Excellencen, og han vendte et Nu sit Ansigt mod Sønnen — det var som i et Sekund halvfemsindstyve Aars Lidelser og Liv var skrevne deri —:

— Jeg kommer, sagde han igen.

Georg slap Døren.

Hans Hvide havde bøjet Hovedet, men tirret som et Dyr, der pidskes, foran Faderens Ansigt, løftede han det igen og sagde:

— Ja, hvorfor gav du aldrig nok, da du kunde?

— Hvorfor?

Og i et pludseligt Raseri løb han hen og greb i Excellencens Skulder:

— Hvorfor? skreg han.

Hans Excellence svarede ikke. Laagene var falden til over hans Øjne.

Hans Hvide lo:

— Fordi du har taget dig betalt, raabte han, og som om han selv stivnede i samme Nu, Ordene var sagt, slap han Hans Excellences Skulder og blev staaende et Sekund, før han brast i Graad.

— Du kan gaa, sagde Hans Excellence, hvis Stemme atter lød som den plejede.

Hans Hvide var gaaet.

Hans kongelige Højhed rejste sig fra Stolen ved Siden af Hendes Naade og nærmede sig, mens alle Stemmer lød mere dæmpet, til Faderen, med den høje Hat i sin Haand:

— Men hvor er egenlig Excellencen? sagde han og gik et Par Skridt frem mod Hans Excellences Dør.

Faderen bøjede Hovedet:

— Der er en Patient hos ham, Deres kongelige Højhed, sagde han, der havde genkendt Broderens Stemme gennem Døren. Og som ved et Tilfælde rørte hans Albue ved Portierens Knude, saa det sorte Fløjels Gardin med Hvidernes Vaaben pludselig faldt ned for Døren som en Væg.

— Ja, Hvide er utrættelig, sagde Hans kongelige Højhed og smilte.

— Deres kongelige Højhed maa undskylde, sagde Hans Excellence og skød Portièren bort.

— Det er den aldrig trættede, som vi ærer, sagde Hans kongelige Højhed og tog Excellencens Haand.

Og Hans kongelige Højhed talte spøgende om et Storkors, der nylig var givet Hans Excellence af Hans kongelige Højheds Broder i Grækenland.

Hans kongelige Højhed indviklede Kammerherre Urne i Samtalen og Kammerherren sagde — mens al anden Tale blev meget stille og der paa Gulvet blev et tomt Rum omkring Hans kongelige Højhed, Excellencen, Kammerherren og Kadetten — angaaende sit Arbejde,

at det var Udviklingen af Hertugernes Forhold til Tronen, som beredte Vanskeligheder.

Hans Excellence, der muligvis ikke hørte efter, sagde:

— Ja, Deres kongelige Højhed, vi Gamle har kun Erindringerne tilbage.

— Ja, Værket har meget interesseret Hans Majestæt, sagde Hans kongelige Højhed, og idet han vendte sig mod Kadetten, sagde han:

— Og hvorledes staar det med Deres Helsen, Hr. Baron?

Den firsindstyveaarige bukkede og sagde:

— En Invalid tør ikke klage, Deres kongelige Højhed.

— Ja, sagde Hans kongelige Højhed, medens det svindende Lys fra Vinduet faldt ind over ham og de tre Oldinge, der tegnede deres Skikkelser mod Striberne med Hvidernes Vaaben:

— Naar man kun har en stærk Konstitution.

— Ja, sagde Hans Excellence og slog sin Haand ned paa Kadettens Skulder:

— Det er Resterne af gamle Norge.

Hans kongelige Højhed begyndte, maaske

en lille Smule brat, en Runde mellem Damerne og vendte sig til Marschalinden, hvem han kendte fra Wien, idet han talte om de nye Museer og om Prag.

Hans Excellence, der havde set rundt i Stuen, sagde pludseligt — efter først et Nu at have trukket de tykke Øjenbryn i Vejret —:

— Fru von Eichwald kommer lige derfra, Deres kongelige Højhed.

Hans kongelige Højhed, der uvilkaarligt havde trykket Hatten en Kende tættere ind mod sin Figur, vendte Hovedet mod Hofjægermesterinden og sagde:

— Er Hofjægermesteren i Byen, Frue?

Der var paa en Gang blevet ganske stille i Stuerne.

— Nej, Deres kongelige Højhed, sagde Hofjægermesterinden, som nejede meget dybt: min Mand er paa Egehøj.

Der opstod en Pause, før Hans kongelige Højhed sagde — Etatsraadinde Mouritzen var trængt frem lige bag Fru von Eichwald og bevægede sig saa livligt, at den nederste og fyldigste Del af hendes Ryg rev Poppes Tæppe ned —:

— Ja, Wien er en smuk By.

De noget løsrevne Ord hørtes gennem tre Stuer, mens Hans kongelige Højhed vendte sig mod Hendes Naade til Afsked.

Hans Excellence fulgte Hans kongelige Højhed ud.

Alle begyndte paa en Gang at tale igen, og Moderen, som paa Hendes Naades Vegne havde fulgt Hans kongelige Højhed til Døren, vendte tilbage til Grevinde Schulin, der talte med de to Stiftsdamer om Jørgen, Komtessens Forlovede, og som, da hendes to Børn havde fjernet sig, sagde:

— Jørgen vil jo absolut giftes nu.

— Vil han? sagde den ene Stiftsdame, og den anden lagde til:

— Ja, De, det vil jo altid Brudgommen.

— Men, blev Grevinden ved — og Moderen, der havde fulgt Faderen med Øjnene, han gik mellem de unge Kvinder, som en Gartner gaar, mellem sine Blomster, hørte pludselig efter — jeg synes nu ikke, at det har nogen Hast. Unge Mennesker er altid gamle nok til at faa Børn, men de bli-

7

ver ikke gamle nok, til deres Børn begynder at blive gamle.

Moderen saá paa Grevinden og havde ført sin ene Haand ind mod sit Bryst:

— Hvor det er sandt, sagde hun, og hendes Læber forblev let aabnede, da hun havde talt, ligesom hos En, der forbauses.

Den ene af Stiftsdamerne, af hvilke ingen havde forstaaet noget, sagde:

— Kære I to, det er som jeg si'er saa tit til Charlotte Amalie, naar vi saadanne sidder for os selv og ser ud over vore Bekendte: Revner kommer der dog altid.

Stiftsdamen udtalte e'et i Revner som et æ.

Fru Schulin smilte og sagde:

— Der er no'et i det. Hvad siger De? vendte hun sig til Moderen.

Moderen foer sammen.

— Jeg tænkte, sagde hun.

— Ja, sagde Grevinde Schulin, stadig til Moderen eller en lille Smule, som talte hun til sig selv: jeg er saamæn ikke meget kløgtig, og Gud véd, hvordan man skulde blive det, men der er vel altid en eller anden Ting,

som man længe har tænkt over . . . Og jeg tror, at en Kone først rigtig har tabt i Ægteskabet, naar hun ikke længer er Kvinden, Kvindemennesket for sin Mand.

Moderen havde nikket — som en Statue vilde, hvis den kunde bevæge sit Hoved.

— Ja, det tror jeg, sagde Grevinden, inde i sin egen Tankegang.

Hans Excellence, hvem de allerede havde hørt le henne ved Døren, traadte hen i Nærheden af dem og blev pludselig staaende foran Grev Francis, der i en anden Lænestol, i en fortsat Ligegyldighed, havde siddet med det skønne Racehoved støttet i sin smalle Haand, men som nu rejste sig. Hans Excellence blev ved at le:

— Hvad lér du af, Onkel Hvide? spurgte Grevinden.

— Af hans Ungdom, sagde Excellencen, der i de sidste fem Minutter, paa én Gang, syntes greben af den Stormkastmunterhed, der for en Menneskealder siden var Forfærdelsen for Eksamensbordenes Kandidater.

— Ja tænk dig, sagde Grevinden, at han

kun bliver fyrretyve Aar, naar vi gaar ind i et andet Aarhundrede.

— Et andet Aarhundrede, sagde Hans Excellence og gjorde en Bevægelse med sine Læber, som udstødte han en Slurk Røg:

— Hm, sagde han, Menneskehedens Muskler bliver de samme og vil gøre det samme Arbejde.

Han gik videre og kom i Nærheden af Hendes Naades Stol:

— Hvor har du været, Hvide? spurgte Hendes Naade, og hun strakte sin lidt fugtige Haand kærtegnende ud mod ham:

— Jeg er altid saa bange, naar jeg ikke sèr dig.

Hendes Naade slog Øjnene op mod Hans Excellence og han satte sig, brat, paa en Stol, med Armen over Hendes Naades Stoleryg:

— Du har mange Gæster idag, sagde han.

— Ja, min Ven. Men — og Hendes Naade saá igen ind i Excellencens Ansigt — du er anstrængt.

— Jeg, sagde han — der var i hans Stil-

ling, som han sad, noget, der mindede om et hvilende Stordyr af Rovslægten —:

— Jeg har det godt, sagde han.

Etatsraadinde Mouritzen, der sad ovre hos Marschalinden og Fru von Eichwald, saá over paa Hendes Naade og Excellencen og sagde pludselig, midt i det:

— Ja, Gud, hvor er'et sjældent — — at se saadan et Ægteskab.

— Men, blev hun ved i en springende Forbindelse — Etarsraadinden talte altid saa højt, at hun egentlig ikke skjulte sine Tanker for Omverdenen —:

— Underligt er'et, at ingen af Børnene har arvet hans Geni.

Marschalinden, der, ligesom Moderen, havde betragtet Faderen, som just stod bøjet over et Par unge Døtre af Landadelen, sagde:

— Fritz har vist arvet . . . Geni.

Etatsraadinden beholdt Munden aaben.

Marschalinden sagde, idet hun slog lidt ud med sin Lorgnon og paa Forhaand smilede ad de Ord, hun vidste maaske ikke vilde blive forstaaede:

— Det Geni, der nu lyser paa hans Ansigt.

7*

Hans Excellence, der havde talt med en Højærværdighed, som i en lang Arvefølge havde arvet en Kirke sammen med et højkirkeligt Syn, og som nu nærmede sig Hendes Naade — Hans Excellence kom hen til Moderen og sagde:

— Hvad taler I om?

— Vi talte om Genier, sagde Marschalinden.

— Genier, Genier, sagde Hans Excellence:

— Genierne, min Pige, er kun Burene om de største Dyr.

Marschalinden lo:

— Du vælter alting idag, Onkel Hvide.

— Nej, sagde Hans Excellence, hvis Ansigtsudtryk skiftede: jeg stiller paa Plads.

— Forresten, sagde Marschalinden, der stadig smilede: talte vi egentlig om Kærligheden.

— Ja, foer Etatsraadinden brat ind, der nu havde forstaaet Marschalindens Ord fra før.

— Kærligheden, sagde Excellencen og et Øjeblik krængede han sin altfor svære Mund:

— Kærligheden? Menneskene bliver aldrig sunde af Begreb, før alle de pyntelige Ord er blevet høvlede af Sproget.

Marschalinden blev ved at le, men Hans Excellence, der vendte sig halvt, sagde, som fejede han noget væk:

— Og forresten véd jeg heller ikke, hvorfor I vil forlange saa meget af Abernes Børnebørnsbørn.

— Eller hvad mener du? spurgte han henimod Moderen.

— Jeg, sagde Moderen — og hendes Ord syntes uden noget Sammenhæng med alt, hvad der var sagt —:

— Jeg tror, man bør give Menneskene fri.

— De ta'er sig fri, sagde Hans Excellence og gik videre.

— Den kære Excellence er saa munter idag, sagde Fru Mouritzen og rokkede let med sit Hoved, og, som om hendes Næse pludselig havde vejret et eller andet, sagde hun paa en Gang:

— Hvad er her hændt?

— Intet jeg véd af, svarede Marschalinden, der ved hendes Ord havde løftet sine Øjne mod Moderens Ansigt og atter hastigt taget dem bort. Og hun spurgte om en mærkelig

Perleindfatning af en Medaillon, der hang halvskjult under Etatsraadindens Hage:

— Den maa være meget gammel, sagde hun.

— Ja, Stykket er historisk.

Etatsraadinden, der udtalte o'et som et aa, tog Medaillonen af:

— Den har tilhørt Marie Antoinette.

— Mouritzen har Beviserne, sagde Etatsraadinden: Men vi har Stykket fra Frankfurt.

— Ja, sagde Marschalinden, som sad med Medaillonen imellem sine Fingre:

— Saadanne Ting gaar jo nutildags saa mange Veje.

— Ja, det er underligt, sagde Fru Mouritzen og hun tilføjede — naar Etatsraadinden talte om Medaillonen, talte hun saa mærkelig ud i ét —: Pastellen fremstiller Dauphin.

— Det er aparte, saa de Brillanter er «fattede», sagde Marschalinden og kneb Øjnene sammen, som Kendere gør.

— Nutildags, sagde hun og saá uvilkaarligt over paa Hendes Naade, mens Hofjægermesterinden fulgte hendes Blik: indfatter man ganske anderledes.

— Ja, sagde Fru von Eichwald — og hendes Laag dækkede igen et hastigt Glimt i hendes Øjne som da hun før sad, med Ministeren, ved Siden af Hendes Naades Stol —: det var interessant at se.

Og idet hun gik, sagde hun:

— Hendes Naade vil ikke blive vred.

Fru von Eichwald bøjede sig over Hendes Naade og bad — hun talte meget blødt — om de maatte sammenligne Indfatningen.

Hendes Naade havde grebet lidt nervøst op om Kejser Nikolajs Brosche, næsten som om hun vilde skjule den:

— Den skal ingen Skade komme til, sagde Fru von Eichwald smilende og med den samme Stemme.

— Naturligvis, sagde Hendes Naade og Fru von Eichwald tog Broschen af.

Marschalinden havde faaet begge Klenodierne i sin Haand og førte dem op mod Lyset.

— Forskellen er tydelig, sagde Fru von Eichwald.

Marschalinden havde brat ført Juvelerne bort fra Lyset, og mens hun holdt Broschen i en halvt tillukket Haand, sagde hun:

— Russiske Brillanter, Frue — Marchalinden understregede Frue — er altid ganske særegent indfattede.

— Tak, sagde hun og var selv gaaet hen over Gulvet for at fæste Broschen paa Hendes Naade, med en Haand, der rystede ganske lidt.

Etatsraadinden brød op, og Fru von Eichwald talte med Hans Højærværdighed, der bad hende takke Hr. Konferentsraaden for Stagerne. Konferentsraaden havde ladet et Par Alterstager i hans Kirke belægge med Guld:

— Og de virker saare skønt paa deres hellige Sted, sagde Hans Højærværdighed.

Marchalinden var vendt tilbage til Moderen:

— Du er saa taus idag.

Moderen stod lænet til Vindueskarmen — hun saá ud som en Vandrer, der paa en endeløs Vej et Minut har lænet sig til et Træ — og sagde:

— Jeg har tænkt saa meget igennem i de sidste to Timer.

Fru Harriette stod et Øjeblik, før hun sagde:

— Men undertiden taler man for at skjule, at man tænker.

Og idet hun vendte sig, sagde hun og pegede let over mod den unge Hr. Fritz, som i Stuens Baggrund, i den halve Skumring, stod lænet mod et Ibenholts Skab:

— Er det Hans' Søn?

— Ja.

Marschalinden blev ved at se paa ham:

— Ham glemmer man ikke, sagde hun og gjorde en lille Pause mellem hvert Ord.

Og da den østrigske Minister traadte til for at spørge, om de skulde gaa, bøjede hun Hovedet i Retning af den unge Hvide:

— Har De set ham? spurgte hun.

— Ja, sagde Ministeren og betragtede den unge Hr. Fritz, der, meget rank i Krop, bøjede det antikke Hoved mod den Ibenholtsbaggrund:

— Han er skøn som et Gravmæle.

— Det er underligt, sagde Marschalinden, der var faret let sammen: jeg stod netop og

tænkte paa, at han skulde egentlig have en nedadvendt Fakkel i Haanden.

— Ja, vi skal afsted, sagde hun, og Ministeren gik for at tage Afsked, da Berømthedens Søn kom til: han vilde gerne vise en yngre Professor i sammenlignende Sprog et gammelt Portræt, en Silhuet, der hang i Vindueskarmen og som Gehejmeraad Goethe i sin Tid havde foræret Hans Excellences Fader under et Besøg i Weimar.

— Det gamle Billede, sagde Marschalinden, der tog Billedet ned fra Karmen.

Hun blev forestillet for Professoren og vedblev:

— Ja, Weimar er et henrivende Sted . . . jeg var der endnu for to Aar siden. Jeg fulgte min Mand, han skulde repræsentere ved et Slags Regeringsjubilæum.

Og de vedblev at tale om Weimar og om Goethe.

Hans Excellence havde, inde i den anden Stue, sat sig paa en Stol foran Kadetten og, pludselig, var han sunken sammen. Med ganske tomme Øjne sad de to Oldinge —

midt mellem de Talende — og stirrede paa hinanden.

De to Stiftsdamer, der endelig skulde gaa, kom forbi Pappegøjens Bur:

— Se Fuglen, Anna Frederikke, sagde Charlotte Amalie og stak sin ringbesatte Finger ind til Fuglen.

Poppe blev rasende og hugg i Fingeren, saa Stiftsdamen hvinede let, mens Poppen skreg, med udspilede Vinger:

— *Fortuna fortis, fortuna fortis.*

— Hva' er 'et, Dyret siger, Charlotte Amalie.

Hans Excellence vaagnede brat:

— Det er Latin, sagde han og stod op.

Hans Excellence gik forbi Hofjægermesterinden og Hans Højærværdighed og hørte Hans Højærværdighed sige:

— Ja, Menneskene vil altid trænge til at sé opad.

— Det er rigtigt, Deres Højærværdighed, sagde Hans Excellence: lad dem sé opad. Saa bliver de aldrig sig selv vár.

Han vendte sig til Hofjægermesterinden:

— Din Fa'er er snavs, sagde han.

— Ja, desværre, svarede Hofjægermesterinden.

Der fløj et barskt Smil over Hans Excellences Ansigt ved Tonefaldet i Fru von Eichwalds Stemme.

— Vogt ham for Sindsbevægelser, sagde han: hvis I ellers har hans Liv kært.

Hans Excellence traadte hen til Gruppen ved Vinduet og fangede Navnet Goethe, medens alle Gæsterne, der beredte sig til Opbrud, stod op og dannede som en stor Kreds udover Stuen, frem mod Hendes Naade, hen bag hvis Stol den linjeslanke Tjener havde flyttet en Standlampe, som han netop tændte.

— Goethe, ja, sagde Hans Excellence: han drev det vel saa vidt som et Menneske kan.

— At dyrke sig selv som en Gud — Hans Excellence lo —: og have Ret dertil, naar han maalte sig selv med de andre.

— *Fortuna fortis,* skreg Pappegøjen.

Ministeren, der skulde henvende nogle Afskedssætninger til Hendes Naade, greb Ordet Weimar og talte om det storhertugelige Hus:

— En udmærket Slægt, sagde Ministeren.

Hendes Naade, der sad i Lyset af Lampen, smilte pludselig:

— Jeg har aldrig, sagde Hendes Naade — og et kort Nu var hendes Naades Ansigt som forvandlet, mens de dybe og blaa Øjne straalede — sét saa smukke Mænd som Prinserne af Huset Weimar.

Der skød en Rødme som to blodige Lyn hen over Hans Excellences Ansigt — Hans Excellence syntes at kunne høre en Hvisken, naar det var Hendes Naade, der talte.

— Ja, sagde Kammerherre Urne, der stod hos de andre, som vedblev med at tale om Goethe: helst af alt vilde jeg have sét Goethes Møde med Bonaparte.

— Det var uforglemmelige Dage, de i Weimar, sagde Hendes Naade til Ministeren.

Hans Excellences Øjne slog over mod Hendes Naade som tindrende Glimt og med en urimelig Bevægelse med sin Arm gennem Luften, som sled han i en usynlig Lænke, sagde han, som Svar til Kammerherre Urne:

— Ja, de to har forstaaet hinanden.

— Bonaparte vidste Besked. Han gav Drivfjedren Vinger og læste Sammenhængen paa Bunden af sit Glas.

Marschalinden, der netop ved denne Jul gennem Fyrstinde Metternich havde erhvervet en Samling af Bonaparternes Drikkeglas, blev rød som et Blod og et Nu talte ingen, før Hans Excellence, efter at have kastet et Blik paa Silhuetten, sagde:

— Og hvad bliver der saa tilbage af en Goethe? Og han talte, som rykkede han usynlige Vækster op med alle deres Rødder: Først nogle Bøger, saa én Bog . . . saa et Navn og en Gang tilsidst kun nogle Bogstaver, hvis Form Ingen kan tyde mer.

Berømthedens Søn, der blev, hvor han var, og som hadede alle andre berømte Erindringer og hvad der kunde ligne Erindringer, sagde:

— Men Goethes Samtaler kan jeg ikke udstaa.

Alle var ved at bryde op. Grev Francis Schulin bøjede foran Hendes Naade sit Hoved i en tom Ærbødighed, mens de to Stiftsdamer halvnejede paa den anden Side Stolen.

— *Fortuna fortis*, skreg Pappegøjen i et stadigt Raseri.

— Det er Gammelmandssnak, sluttede Berømthedens Søn.

Den slanke Tjener aabnede Døren og lukkede den igen, rank med nedslagne Øjne, som en Husets Vogter.

Hans Excellence løftede Hovedet brat og stod som et Lys:

— Den Gammelmandssnak, min Go'e, sagde han til Berømthedens Afkom, har gættet et Aarhundrede.

Poeten, der havde holdt en af Politikerne fast angaaende Statsunderstøttelser, nærmede sig Excellencen til Farvel (under Lampen bøjede Hendes Naade uafladelig sit Hoved, rank, med Nikolaj I.s Brillanter ved sin Hals, ikke ulig et Afgudsbillede) og Digteren, der greb Ordet Aarhundrede, enten fordi det endelig var nok for hans Dybsindighed eller maaske kun for at faa en Sortie, sagde:

— Ja, Deres Excellence, hvad bliver der tilbage af et Aarhundrede?

Moderen havde nærmet sig Hendes Naade

og stod i Lampens Lys med sit hvide og dejlige Ansigt.

Hans Excellence lo, og med et pludseligt Blik, der fangede det ganske Værelse og inderst inde i den næste Stues Mørke den sammensunkne Kadet som en fjern Ruin, sagde han:

— Vi er blevet tilbage.

Og han lo endnu en Gang.

. . . Ministeren kørte bort sammen med Fru Harriette. Han talte om Hr. von Bismarck og Østrigs kummerlige Stilling under Krisen. Pludselig sagde han:

— De hører ikke efter.

— Nej, min Ven, undskyld.

Og lidt efter sagde Marschalinden:

— Naar man ikke har set sin Ungdoms Venner i tyve Aar, kan der være et og andet at tænke over.

— Sikkert, sagde Ministeren, og lidt efter sagde han, idet han saá udad Vinduet:

— Denne gamle Mand er oprigtig som en Fortvivlet.

Fru Harriette drejede hastigt Hovedet om mod Ministeren:

— Ja, sagde hun og nikkede.

Og de talte ikke mer, før Ministeren stod ud.

Da Vognen atter kørte videre, førte Marschalinden pludselig hastigt Muffen op mod sit Ansigt: hun brast i Graad.

— — —

Hans Excellence sad foran sit Bord:

— Hvad er Klokken?

— Fire, Deres Excellence, svarede Georg.

— Klokken fem skal Vognen køre frem.

Georg rettede sig.

— Her er Middag, sagde han og saá hen paa Hans Excellence.

Hans Excellence rørte sig ikke:

— Lad Hr. Fritz komme ind.

Georg gik og den unge Hr. Fritz kom ind. Uden nogen Bevægelse i sit Ansigt betragtede han Hans Excellence:

— Din Fa'er er vel i Hotel d'Angleterre, sagde Excellencen og drejede, da han havde talt, pludselig Hovedet om mod den unge Mand:

— Sig ham til, at her spises Klokken seks.

— Hvis han ikke er drukken.

Hans Excellence havde ikke taget Øjnene fra den unge Mand, hvis Mund maaske sitrede en umærkelig Kende, idet han bukkede.

— Har du hørt det?

— Ja, Grandpapa.

— Saa svarer man, sagde Hans Excellence.

En Bleghed var strømmet over den unge Mands Ansigt og han gik.

Hendes Naade sad stadig i sin Stol:

— Hvor er Hvide? spurgte hun.

— Hans Excellence er i sit Værelse, sagde Selskabsdamen.

— Jeg paaklædes Klokken fem, sagde Hendes Naade og gjorde en Bevægelse med Haanden.

— Sluk, sagde hun og vendte sig til den slanke Tjener.

Lyset blev slukket over Hendes Naade, der blev ene.

Døren blev sagte lukket op og lukket i, og der listede nogen hen over Gulvet:

— Hvem er det? sagde Hendes Naade og foer sammen.

— Det er mig, hvidskede Sofie.

— Véd Fruen det?

— Hvad? sagde Hendes Naade, som førte Hænderne op og ned i sit Skød.

— Jægermesteren er i Byen, sagde Sofie.

De to hvide Ansigter stirrede et Øjeblik paa hinanden gennem Mørket.

— Jeg tænkte det, stønnede Hendes Naade.

— Har du set ham?

Sofie svarede ikke straks:

— Jægermesteren har talt med Hans Excellence.

— Naar?

— Under Modtagelsen.

Hendes Naade stønnede paany og bed de hvide Læber sammen:

— Gaa, sagde hun saa sagte, at Pigen næppe kunde høre det.

Døren blev lukket.

Hendes Naade havde pludselig rejst sig og gik hen over Gulvet. Hun slog Portieren bort og aabnede Hans Excellences Dør.

Han sad ved Lampen og havde ikke hørt hende.

— Hvide, hvad er der? sagde hun og stod foran Hans Excellence: Hvad er der sket?

— Hvad gaar der for sig?

Han havde løftet sit Hoved og saá paa hende.

— Hans er i Byen, sagde han.

Hendes Naade havde foldet sine Hænder — i det sorte Skrud, som hun stod, med Nikolaj I.s Brillanter, lignede Hendes Naade et af de velbevarede Lig, man undertiden kan finde, naar man opbryder Kirkegulve —:

— Hvad har han sagt?

Hans Excellence blev ved at se paa hende som den, der ser paa hele sit eget Liv.

— Han har talt Sandhed, sagde han og vendte Hovedet bort.

— Og du skulde hvile dig, sagde han straks efter:

— Du er træt.

Hendes Naade vendte sig og gik.

Moderen var gaaet op. Hun tændte Lysene i Armstagerne og blev staaende foran de hvide Lys.

— Jeg skulde klæde mig paa, sagde hun, og Armene faldt trætte ned langs hendes Sider.

Lidt efter aabnede hun Døren til Gangen:

— Arkadia, raabte hun:

— Arkadia.

Men ingen svarede. Moderen smilte og aabnede Vinduet. I Gaarden var der næsten mørkt.

— Arkadia, raabte Moderen.

— Slip mig, Frederiksen, lød det nede fra, i Skumringen.

Moderen lukkede Vinduet og vendte tilbage til Lysene.

Selskabsdamen bankede paa og kom ind. Hun spurgte, om hun ikke kunde hjælpe Fruen.

— Jo Tak, sagde Moderen, medens de dejlige Hænder laa i hendes Skød: hvis De vilde tage min Kjole op af Kufferten.

Der var to store Kufferter med mange Rum. Selskabsdamen tog Kjoler op og Skørter op og Æsker op. Moderen fulgte hendes Bevægelser.

— Det er en sort Barège, sagde hun.

— Med Underkjole af Repps.

Selskabsdamen blev ved at rode op.

— Men Gud, hvad skal jeg dog med det?

sagde Moderen og saá pludselig paa et straagult Kjoleskørt:

— Den Kjole gaar jeg jo aldrig med.

Og pludselig sagde hun:

— Vil De dog ikke ha'e den?

Selskabsdamen, der plejede at lade sig tilflyde sin Del af Moderens Kufferter, sagde, mildt afværgende:

— Men den er jo saa god som ny.

— Kære Ven, sagde Moderen: jeg har den jo aldrig paa.

— Tal dog ikke om det.

Selskabsdamen lagde det gule Klædningsstykke hen paa en Stol og fandt tilsidst den Barèges':

— Her er den, sagde hun.

— Tak, sagde Moderen: saa kan jeg selv.

Hun blev siddende endnu nogle Øjeblikke foran Lysene, før hun slog Eau de Cologne'n op i det store Vandfad for at bade sig. Da hun var klædt paa — Arkadia kom ikke, hun plejede aldrig at komme, naar hun af Fruen var antruffen i Gaarden — sad hun atter foran Lysene.

Hendes Blik faldt paa Tusindfrydbuketten,

som Hans Excellence hver Dag til Middag lod lægge paa hendes Bord. Hun tog den i sin Haand. De gule Blomsterøjne stirrede i Lyset op mod hendes blege Ansigt.

Saa lagde hun Blomsterne hen og af de tre Bøger paa sit Bord tog hun den ene. De to andre var «Buch der Lieder» og «Don Juan».

Hun slog Bogens Blade op og stirrede ind i Lyset, før hun læste:

Og daglig mer og mer Diones Sind
Sig slutter til — hun drømmende kun leved;
Det evigt nyt Erindrings Billed væved,
Men Livets Indtryk lukked ej det ind.
Taus sad hun hele Timer, Haand ved Kind,
Og saá i Luften ud, hvor Skyen svæved,
Af Vinden ført, saa tung og mørk forbi:
Et Spejl af hendes Sjæls Melankoli.

Dog, hvad er Ord fornødne? — Samme Spil
Kan her beskues som paa Livets Scene;
Først Smertens Frugt paa Livets fulde Grene,
Saa Hjertets Kamp før det sig lukker til.
Først Haab og Længsel, derpaa Savn alene,
Saa Tomheds Taarer, der ej standse vil.
Først dobbelt Liv og Kraft i hver Fornemmelse,
Saa Træthed, Slaphed, Sløvhed og Forglemmelse.

Moderen løftede sit Ansigt. Et Øjeblik lukkede hun sine Øjne. De røde Læber skælvede.

Saa læste hun igen:

Du svigter mig — du flyer mit Øjes Blik,
Skønt ømt jeg kalder, du vil ej mig høre;
Du for min Hilsen lukket har dit Øre
Og rækker bortvendt mig den bitre Drik.
Det svinder hen — min Sol til Hvile gik.

Moderens Haand søgte en spidset Blyant paa hendes Bord og hun førte den til en næsten usynlig Streg ned langs Digterens Ord, alt som hun læste:

Og intet mer kan mig tilbage føre
De Straaler, som min Glæde fødtes i,
Kun Tanken har jeg nu: det er forbi.

Det skulde være — nu velan. Ej Klage
Skal disse Linjer bringe fra mit Bryst.
Ej Suk, som uden Genlyd gaar tilbage,
Ej Savn, som vende hjem, foruden Trøst;

Kun milde Ord, som ej dit Hjerte nage,
Kun Hjertets Genklang af en svunden Lyst,
Kun Ordet, tomt for dig, for mig en Lindring,
Kun et Farvel til Afsked og Erindring.

To Taarer var faldet ned paa Bladet. Moderen saá dem ikke:

Farvel — Hvad er et Ord? og dog en Smerte,
Den bitreste, er gemt i dette Ord:
En Grav for alt, hvad dette Bryst begærte
Af Elskov, Lykke, Fred paa denne Jord.
Den sidste Blomst, der sprang af dette Hjerte,
Hvis sidste Haaben i dets Bæger bor,
Tag alle Blade du. Ti Duft og Farve,
Som du gav Liv, til Afsked skal du arve.

Store Taarer strømmede ud af hendes Øjne, og et Nu støttede hun sit Ansigt mod Armstagens Bronce.

Saa tørrede hun Taarerne bort og vendte igen de dejlige Øjne mod Bogen, hvis Bind stod lænet mod Spejlets Rand som en Bønnebogs mod en Bedepult:

Min Sjæl er træt, men paa mit Øje falder
der ingen Slummer; rastløs Tanken gaar

I Sorgens Følge gennem Fortids Haller
Og stille for hvert dejligt Billed staar.
Hver Drøm, der fryder, jeg tilbagekalder,
Jeg strækker Haanden ud — men ej den naa'r
Den flygtige, den lyse Hær af Minder,
Som tryller, smiler, vinker og forsvinder.

Da vækkes jeg, af Længsels Toner kaldt,
Da føler end med dobbelt Kraft jeg Savnet·
Af alt det Herlige, min Arm har favnet,
Af dig, din Kærlighed og din Gestalt.
Oh, Charles, som mig flyer, af hvem kun Navnet
Endnu jeg har, skønt dette Navn er alt,
Alt, hvad jeg tænker, føler: Lyst og Kummer,
Mit Hjertes Klage, naar jeg selv forstummer.

Hun havde fattet om Bogens Bind med begge sine hvide Hænder. Ansigtet var let strakt frem:

O, du — Men Taaren falder ned og sletter
Mig Skriften ud; og tørres end den bort,
Den vælder frem paany og Brevet pletter
Saa selv min Afskedshilsen gør mig Tort.
Lad her mig ende. Dig jeg ej forgætter,
Dertil et bittert Liv var mig for kort.
Farvel. Farvel. Jeg har ej mer at skrive.
Kun dette Kys — nej, nej. Og dog — det blive.

Hendes Hænder gled ned fra Bogen, og stille, stirrede hun, i Spejlet, ind mod sit eget Billede, som hun ikke saá.

— Ja, sagde hun ud i Luften og rejste sig: det maa være.

Selskabsdamen bankede igen og spurgte, om hun ikke skulde hægte Fruens Kjole.

— Tak, jeg er færdig, svarede Moderen.

Selskabsdamen saá paa Tusindfrydene:

— Men skal jeg dog ikke fæste Blomsterne? sagde hun.

Moderen tog Blomsterne op i sin Haand. Et Øjeblik endnu betragtede hun de hvide Blomster.

— Tak, sagde hun:

— Men lad dem visne her.

Og idet hun smilede til Selskabsdamen, der saá paa hende, sagde hun:

— De véd, jeg holder saa meget af visnende Blomster.

Selskabsdamen vilde gaa, da der hørtes Støj i Gaarden.

Det var Hestene, der blev spændt for.

— Skal der spændes for? spurgte Moderen og vendte sig hastigt om mod Selskabsdamen.

8*

— Ja, Hans Excellence kører ud, svarede Selskabsdamen.

— Men hvorhen dog? spurgte Moderen.

— Hans Excellence har ikke sagt det.

Moderen gjorde en Haandbevægelse mod Selskabsdamen, der gik.

Porten blev slaaet i. Hans Excellence var kørt ud.



III

Hans Excellences Vogn holdt udenfor det Gludske Hus. Men Porten blev ikke aabnet.

— Kør ind, raabte Hans Excellence og stak sit Hoved ud ad Vognens Dør. Da han vendte Ansigtet, saá han den Skruttede og den glatbarberede Mandsperson fra om Morgenen staa under Gaslygten i Samtale med en Herre i Pelts, som vendte Ryggen til.

Der gik en voldsom Trækning over Hans Excellences Ansigt, og det var som végʼ han tilbage i Vognen, der rullede ind i Porten.

Den Skruttede naaede ikke Vogndøren, før Hans Excellence var ude og havde sparket Døren op til Trappen, hvor der var mørkt.

— Tænd, sagde han.

Den Skruttede løb, med en Tænder, som en Gnom, foran Hans Excellence op ad alle Trapperne, tankeløst tændende alle Lamper.

Hans Excellence ringede og saá to Øjne, der kom frem bag Dørens Øje og igen forsvandt.

Hans Excellence ringede paany med en Haand, der skjalv.

Frøken Erichsen var løben ind i Spisestuen, hvor Hofjægermesterinden, iført en Slobrok, spiste ene, i den iskolde Stue, under et Gasblus.

— Det er Hans Excellence, sagde Frøken Erichsen, der næsten var blevet forpustet.

Det gav et Ryk i Fru von Eichwald:

— Igen.

Hun løftede sit Hoved:

— Saa skal han have Penge, sagde hun.

Men med et pludseligt Glimt i sine Øjne — som Frøken Erichsen saá, skønt Hofjægermesterinden havde sænket Laagene for at dække Blikket — sagde hun efter et Nus Forløb, næsten blødt:

— Hans Excellence kan man ikke afvise, Frøken.

— Meld ham hos Konferentsraaden.

Frøken Erichsen saá et Øjeblik Hofjægermesterinden lige ind i Ansigtet:

— Som Hofjægermesterinden mener, sagde hun og gik.

Hun aabnede Gangdøren:

— Vil Deres Excellence gaa ind, sagde hun og lukkede op til de mange Stuer:

— Her er mørkt, sagde Hans Excellence.

— Nu skal jeg tænde, Deres Excellence, sagde Frøken Erichsen og tændte to Lys paa en Konsol, før hun gik. Hans Excellence blev ved at gaa, frem og tilbage, foran de to Lys, der kastede den vandrende Skygge hen over Loftet, medens Rokokovæggenes gyldne Sirater glimtede ud og ind, som blev de levende Arme, der vilde gribe om Skyggen.

— Det er Hans Excellence, sagde Frøken Erichsen og stod midt i Konferentsraadens Stue.

Konferentsraaden løftede det vanføre Hoved og der skød som et gult Lyn frem fra hans seende Øje:

— Lad ham komme ind, sagde han og Konferentsraaden talte fuldkommen tydeligt:

— Jeg har ventet ham.

— Vel, Hr. Konferentsraad.

Konferentsraaden havde løftet den højre og sunde Arm:

— Tag Puderne bort, sagde han.

— Ja, Hr. Konferentsraad. Frøken Erichsen gjorde det.

— Og Skærmen af Lampen.

— Ja, Hr. Konferentsraad. Frøken Erichsen løftede Skærmen.

— Hans Excellence er velkommen, sagde Konferentsraaden, hvis Tunge var fast i hans Mund.

. . . .

— Det er mig, sagde Hans Excellence og gik frem i Stuen.

— Jeg ser det, sagde Konferentsraaden, som ikke tog det sunde Øje fra Excellencens Ansigt:

— Du kommer igen.

Hans Excellence havde knuget sin ene Haand.

— Det haster, sagde han:

— Jeg skal bruge Penge.

Konferentsraaden taug, bestandig med Øjet paa ham.

— Jeg maa sælge, sagde Hans Excellence og, mens han pludselig vendte sit Hoved om

mod Konferentsraadens Ansigt, hvis ene Øje bestandig hvilede paa ham, som vilde det tælle Sveddraaberne paa Hans Excellences Pande, sagde han og Vandet sprang frem af hver af hans Legemes Porer:

— For der er vel Papirer?

Konferentsraaden lod Ordene dø hen:

— Naar skal du sælge? sagde han.

— Straks, sagde Hans Excellence og førte uden at vide det den venstre Haand op for at aftørre sine Tindingers Sved.

— Idag? sagde Konferentsraaden, der ikke rørte sig.

Ved Lyden af hans Stemme rettede Hans Excellence pludselig hele sit Legeme og de store Aarer i hans Pande svulmede under en kæmpemæssig Anspændelse, mens han sagde meget brat:

— Der er altsaa sælgelige Papirer?

Hans Tunge var stanset et Sekund i Munden foran Ordet «sælgelige», men hans Stemme lød som altid:

— Saa maa du sælge, sagde han.

— For hvormeget?

Hans Excellence taug et Øjeblik:

— For tredive Tusind, sagde han og virrede med sit Hoved.

Man hørte Urets Dikken. Konferentsraaden svarede ikke, og Hans Excellence sagde uden at se paa ham:

— Du maa forstaa, det er nødvendigt.

Konferentsraaden løftede den højre og sunde Arm:

— Tredive Tusind, det er mange Penge, sagde han, og med sit Forsøg paa Latter, der lignede et Fugleskrig, lagde han til:

— Genierne prutter ikke.

Hans Excellence løftede Hovedet og slog den blaahvide og knyttede Haand ned mod det mægtige Bord:

— Glud, raabte han og Bordet rystede under hans Haands Slag:

— Er Pengene mine — — — eller er de det ikke?

Konferentsraaden saá Hans Excellence rakt ind i hans Ansigt, og selv det døde og hængende Øje syntes for et Sekund at faa en Smule Glands og at kunne se, mens han sagde og hans Stemme pludselig, maaske for sidste Gang, fik den Klang tilbage, hvis Haan

en Dag, hvor Bankerne vaklede, havde stanset et Run paa hans Firma:

— Du véd jo, de er dine.

Excellencens Hoved faldt ned paa hans Bryst. Hans Læber var saa hvide som hans Skæg.

— Og — Konferentsraaden næsten rejste sig, i en overmægtig Følelse af Triumf —:

— Til Udbetaling straks.

Han rakte den sunde Haand frem mod en Klokke paa sit Bord, men han førte den atter tilbage:

— Nej, sagde han, og han vidste maaske ikke en Gang selv, om han handlede af Medlidenhed eller af Grumhed:

— Tag Nøglerne selv.

Nøgleknippet faldt fra hans sunde Højre ned i Hans Excellences Haand, der kun var halvt aabnet:

— Der er Nøglen til Pengeskabet.

— Anvisningsbogen ligger i Rummet tilvenstre.

Hans Excellences Hænder var saa kolde som Jernet, hvorom de tog, mens han aabnede Skabets Dør. Men han fandt sig tilrette i

dets Rum, som havde ogsaa hans Hænder færdedes der hver Dag.

— Der, sagde han og lagde Anvisningsbogen paa Bordet.

Man hørte Pennens Skratten, medens Konferentsraaden skrev:

— Der, sagde han og skød Anvisningen bort.

— Vil du kvittere.

Konferentsraadens Øje betragtede Excellencen, mens han skrev paa det fremlagte Blad.

— Tak, sagde Hans Excellence og løftede Ansigtet. Men Konferentsraaden saá vist ikke Excellencens halvt fremstrakte Haand. Han betragtede Kvitteringen og der gik en Trækning som en Grimasse hen over hans lammede Ansigt.

— Din Haand er bleven saa let at skrive efter, sagde han til Hans Excellence, der havde rejst sig:

— Vil du sætte dit Segl under.

En Flod af Blod havde gydt sig over Hans Excellences Ansigt, men han sagde kun et Ja, der lød som en Stønnen:

— Der ligger Lak i Skabet, sagde Konferentsraaden, og hans Øje blev ved at følge Hans Excellence, mens han hentede Lak i Skabet og maatte tænde et Lys og bære det hen og tage den mægtige Signetring af, i hvis store Ædelsten Hvidernes Vaaben var graveret.

Hans Excellence holdt Lakket i Lyset lidt for længe, saa alt formeget Lak svulmede op — som den første Strime Blod, der rinder af et Saar.

— Det er godt, sagde Konferentsraaden og betragtede Seglet.

Hans Excellence havde atter Ringen paa sin Finger:

— Farvel, sagde han.

— Farvel.

Hans Excellence var ude.

Konferentsraaden slog to Slag paa Klokken paa sit Bord og Hr. Hansen kom ind ad den lille Paneldør:

— Gør i Orden, sagde han.

Hr. Hansen lukkede Pengeskabet og slukkede Lyset og satte det bort.

— Hent Mappen, sagde Konferentsraaden.

Hr. Hansen gik og bragte Hvidernes Mappe:

— Luk den op.

Hr. Hansen gjorde det.

— Tak.

Konferentsraaden tog Hans Excellences Forskrivning og lagde den øverst i den store Bunke:

— Det er godt, sagde han og lukkede selv.

Da Hr. Hansen tog Mappen, løftede Konferentsraaden sit Øje paa sin Skriver.

— Nu skulde De inddrive Deres Fordringer, sagde han:

— Det er paa Tiden.

Hr. Hansen førte forfjamsket de blege Hænder frem og tilbage:

— Men, sagde Konferentsraaden: De har jo Pant.

Hr. Hansen svarede ikke.

— Hvad har De mere end Kejserens Broche?

— Smykker, Hr. Konferentsraad.

Konferentsraaden tog ikke Blikket fra ham.

— Hvilke? spurgte han.

— En Brillantsnor.

Konferentsraaden flyttede sit Øje:

— Penge er bedre, sagde han:

— Saadanne Stene kan synke i Værdi.

— Ja, Hr Konferentsraad.

Konferentsraaden drejede Hovedet:

— Skærmen, sagde han.

Hr. Hansen satte Skærmen over Lampen.

— De kan gaa.

Den store Dør gik op. Det var Hofjægermesterinden, der kom ind og stod midt i Stuen:

— Hvad er her foregaaet?

Konferentsraadens Øje stak over paa hende:

— Hvad skulde her foregaa? spurgte han og Stemmen blev pludselig atter ganske tyk i hans Mund.

— Som du vil, sagde Datteren.

— Men dette skal vel ha'e en Ende. Og — Hofjægermesterinden saá Faderen ind i Ansigtet —: vi behøver ikke Hviderne mer.

Konferentsraaden svarede ikke.

Hofjægermesterinden lagde Puderne bag hans Ryg, mens hun fornam, hvor hans Legeme skjalv.

— Og du skulde skaane dig, sagde hun og lagde til:

— Den Gamle sagde selv idag, du taaler ingen Sindsbevægelser.

Konferentsraaden løftede sit ene Øje:

— Var det maaske derfor, du lukkede ham ind? sagde han:

— Lad du mig om mit.

Hofjægermesterinden smilede, mens hun lagde Plaiden om hans Ben, med et Smil, som Konferentsraaden ikke saá:

— Jeg skal det, sagde hun og gik.

Konferentsraaden sad ene foran sit tomme Bord. Det vanføre Hoved faldt pludselig halvt forover, som om det havde mistet sin Støtte.

.... Da Faderen hørte Hans Excellences Vogn vende hjem, gik han selv ned i Døren til Porten:

— Hvor du kommer sent.

— Det er Hestene, sagde Hans Excellence: den Mand kører til Lig.

— Hvad er det med Hestene? spurgte Faderen hæftigt op mod Johan, medens Hans Excellence begyndte at gaa op ad Trappen.

— Den Nærmer vil ikke længer, sagde Johan tvært.

— Vil ikke? sagde Faderen, rød af Vrede: Dette maa ha'e en Ende.

— Ja, det er det, det ta'er, sagde Johan ligesom før.

Faderen fulgte efter Hans Excellence.

— Ring paa Georg, sagde Excellencen: jeg skal klædes om.

— Ja, sagde Faderen og gik op til sig selv.

Moderen sad endnu paa Stolen foran sit Spejl, mens hun hørte Faderen gaa frem og tilbage og klæde sig om. Siden Selskabsdamen gik, havde hun ikke rørt sig. Kun nu og da aabnede hun Øjnene og lukkede dem igen.

Faderen bankede paa hendes Dør.

— Ja, kom, sagde hun.

Faderen kom ind, kjoleklædt og rank:

— Skal vi gaa ned? sagde han. Moderen blev siddende paa sin Stol:

— Jeg har tænkt saa meget i Dag, sagde hun og førte de foldede Hænder ned imod sit Bord.

— Hvorpaa? sagde Faderen.

Moderens Læber skælvede et Øjeblik og

der kom et Træk om hendes Mund som det, der tidt kan sés hos Fanger:

— Jeg, sagde hun, har i mange Aar kun tænkt paa én Ting.

Hun taug et Øjeblik:

— Og nu har jeg tænkt den til Ende.

Hun bevægede de to dejlige Hænder:

— Derfor vil jeg gerne tale med dig.

Faderen havde i Halvmørket, hvor han stod, gjort en Bevægelse med sin Haand:

— Du mener, hvorfor tale om det, som er saa forbi og som er saa længe siden?

— Men jeg maa tale, Fritz — og hun vendte det blege Ansigt imod ham —: for at forsvare mig.

— Forsvare dig?

— Ja, Fritz.

Hun vendte Ansigtet igen og hun talte halvhøjt og langsomt som den, der har formet sine Tanker uigenkaldeligt:

— Jeg véd nu, at jeg har haft megen Uret imod dig. Du er ikke født til at holde af Mennesker. Din Evne er at elske et Menneske — — og alligevel har du holdt uendelig meget af mig.

— Men det er saa svært for den, der elsker, at gaa ved Siden af den, der kun holder af. Derfor kunde jeg ikke en Gang modtage din Godhed.

Faderen gjorde et Skridt:

— Og ét endnu. Menneskene, Fritz, vender altid deres medlidende Øjne mod den, som bøjes dybest, skønt ingen véd, hvem af to, der har lidt mest.

Hun løftede sit Ansigt:

— Jeg har været egenkærlig, jeg véd det nu, sagde hun og det var, som hun talte til nogen over sig:

— Men jeg skal ikke være det længere og din Livsevne skal ikke mere være død.

Faderen stod i Mørket:

— Hvad vil du, jeg skal svare dig?

Moderen rystede paa sit Hoved:

— Du skal ikke svare mig, sagde hun:

— Jeg har ikke talt for at faa Svar, men for at have talt.

Der var et Øjeblik stille. Umærkeligt knugede hun de dejlige Hænder mod hinanden paa Bordet, hvor de laa:

— Og nu, sagde hun: skal der aldrig

mere tales imellem os — ikke en Gang paa den Dag, hvor vi døer.

Faderen stod et Nu. Saa sagde han:

— Og hvorfor har du netop talt idag?

— Hvorfor?

Moderen førte Haanden op til sine Øjne og tog den atter bort.

— De store Beslutninger, Fritz, er vel altid Frugten af de lange Tanker og de smaa Ting.

Faderens Ansigt sitrede:

— Og du? sagde han og hans Stemme kunde næppe høres:

— Kan du aldrig blive glad?

Moderen vendte et Nu det skønne Ansigt imod ham:

— Havde du elsket mig, om jeg kunde det, sagde hun.

Og Faderen gik.

Moderen rejste sig. Taarerne vilde til at bryde frem af hendes Øjne. Men hun betvang dem. Og mens hun førte begge sine Hænder ned langs den sorte Silkedragt, rettede hun sit Legeme, som under en Rustning.

Saa bankede hun paa Faderens Dør:

— Skal vi gaa ned? sagde hun.

. . . Hendes Naade var paaklædt. Selskabsdamen satte, foran Spejlet, et Smykke af oksyderede Sølvblomster i Hendes Naades Haar.

Det bankede paa den ene af Dørene:

— Hvem er det? raabte Hendes Naade og havde allerede sét Jægermesteren, hendes Søn, der aabnede Døren:

— Det er mig, sagde han.

— De kan gaa, sagde hun til Selskabsdamen:

— Lad tænde.

Hendes Naade bøjede sig ned over Jægermesteren, der allerede, hulkende, var falden ned i en Stol:

— Min ulykkelige Dreng, sagde hun: min ulykkelige Dreng, hvad har han gjort dig?

Hendes Naade førte sine Hænder ned over hans Haar og ned over hans Hals:

— Hvad er der sket?

— Hvad er der dog sket?

Jægermesteren blev kun ved at hulke:

— Jeg kan ikke sige det.

— Men er det ordnet, spurgte Hendes Naade og knugede Hænderne sammen.

9

— Ja, sagde Jægermesteren og løftede Ansigtet, mens den ludende Krop faldt sammen igen:

— Det er ordnet.

— Saa Gud være lovet, sagde Hendes Naade og hendes Arme faldt ned over Stolens Sider.

— Men vi skal vel ind, sagde Jægermesteren og stod op. Hans Øjne var enduu ganske forvildede.

— Ja, sagde Hendes Naade: vadsk dit Ansigt.

Hendes Hænder rystede, mens hun slog Eau de Cologne ud i det store Vandfad:

— Saadan, sagde hun, og Jægermesteren førte det dyppede Haandklæde hen over sit Ansigt.

— Laan mig det, sagde hun og hun førte et Øjeblik det fugtige Klæde ind mod sine egne Øjenlaag.

— Saa, sagde hun:

— Giv mig din Arm.

De gik ind.

Kronerne var allerede tændte i alle Stuer.

— Er Blomsterne anbragte? spurgte Hen-

des Naade den slanke Tjener, der bukkede i sit sorte Skrud med Hvidernes Skulder-sløjfe.

— Ja, Deres Naade.

— Vel.

— Saa aabner De, sagde Hendes Naade, der tog Plads.

— Ja, Deres Naade.

Tjeneren gik.

— Har du set ham nu? spurgte Hendes Naade.

— Nej.

— Saa bliv her, sagde Hendes Naade og de ventede begge under de tændte Lys.

Moderen var traadt ind til Hans Excellence, paa hvis Bryst Georg fæstede Stor-korset.

Da Tjeneren var gaaet, sagde Moderen smilende:

— Hvor du skal være fin!

— Ja, vi skilter vel alle.

Moderen saá paa Etuierne med alle Excellencens Ordner, som endnu stod paa Skrive-bordet.

— Der er mange, sagde hun.

— Ja, sagde Hans Excellence og slog Etuierne ned i en Skuffe:

— De har været gode for Forretningen.

Da Moderen aabnede Døren til Dagligstuerne, raabte Hans Excellence:

— Er Hans der?

— Ja, svarede Jægermesteren.

— Kom her ind.

Jægermesteren gik hen over Gulvet, mens Hendes Naade fulgte ham med Øjnene.

— Der, sagde Hans Excellence, der stod ved Skrivebordet, og rakte ham Anvisningen, som havde det været en Recept paa nogle Hostedraaber.

Sveden var sprungen frem paa Jægermesterens Pande.

— Tak, sagde han og gik.

Den slanke Tjener meldte Gehejmeraadinde Rappe, der talte dybt som en Mandsperson og meget bad om Undskyldning, fordi hun medbragte sin Silkepuddel:

— Men jeg tør ved Gud ikke la'e det Kræ alene med Tjenestefolkene.

Alle samledes om det lille Dyr, der anbragtes i Gehejmeraadindens Skød.

— Dyret er sygt, sagde Gehejmeraadinden: Christensen hentede det jo i Eu, men Dyret blev sygt og maa ikke faa andet end Portvin og Kinin.

Alle lo, mens Gehejmeraadinden sagde til Hans Excellence, der just kom ind:

— Godaften, gamle Excellence, hvordan gaar'et med Deres Stensmerter?

— Godaften Augusta, sagde han og skød Brystet frem, som kastede han en Byrde fra sig: det gør godt at se et Menneske.

— Men Grandpapa, sagde Moderen: hvad regner du da os for?

— Oprigtig talt, sagde Excellencen: jeg véd det ikke.

Tjeneren meldte Baronesse og Baron Rosenkrands, en ung Embedsmand i Udenrigsministeriet, Slægtning af Grev Eck. Baronen og Fruen var lige kommen hjem fra Italien, og Hendes Naade spurgte Baronessen, der var i Gult og nedringet, om kendte Egne og Byer, mens Baronessen sagde, at af alle Stæder foretrak hun Florents.

— Uh nej, sagde hun: Rom kan jeg ikke

9*

udholde. Man føler sig saa bitte, midt i alt det.

Hans Excellence sagde:

— Hvor stor vil du være?

— Kære Onkel Hvide, man vil dog helst — og Baronessen lo — føle det, som var man af almindelig Størrelse.

— Jeg elsker nu Rom, sagde Gehejmeraadinden med sin dybe Stemme: at gaa og rode dernede. Man lærer saa rart at se, at de fra før var mindst lige saa kloge som vi. Jo, Rom og mine Bjerge, maa jeg be' om dem.

— Men, sagde hun og gav et litle Rap til Puddelen: Rom er for dem, som har begyndt at vende Næbet nedad. Bliv du gammel, Lydia, saa forstaar du nok dit Rom.

Hendes Naade fandt, at intet var saa skønt som Messen i Vatikanet.

Ovre ved Vinduerne sagde Baron Rosenkrands, mens Marschalinden kom ind, til Jægermesteren, at der var vidunderligt i Neapel.

— Ja, det er saa længe siden, jeg har været der, sagde Jægermesteren, der fjærnede sig for at gaa ind i Spisestuen, hvor han ha-

stigt lod den slanke Tjener iskænke sig et Glas Madeira, da Døren til Gangen gik op og den unge Fritz kom ind:

— Er det dig, sagde Jægermesteren og slap Glasset.

— Ja, Papa, sagde den unge Mand, som ikke tog sine Øjne fra det tømte Glas.

— Hvorfor gaar du ikke ind? sagde Jægermesteren.

— Jeg gaar, Papa, sagde den unge Mand og gik ikke, før Jægermesteren var gaaet først.

Den slanke Tjener havde løftet sine Øjne paa sin Herre.

Alle i Dagligstuen havde hilst paa Marschalinden, mens Faderen begyndte at gaa rundt med Bordordenen og der blev et nyt Opbrud, da Grev Eck traadte ind, ledsaget af Professor Berger.

— Godaften, Adam, sagde Hans Excellence og gik mod Grev Adam med et Haandslag:

— Og Tak, at du kom.

— Hvordan gaar det med Gigten?

— Den er da ikke værre end at jeg kan

rejse, sagde Grev Eck, der bøjede den lille og sirlige Figur for Hendes Naade

— Jeg er altid bedrøvet, naar Eck rejser, sagde Gehejmeraadinden med sin Bas.

— Tak, Augusta.

— Vi er i Forvejen saa faa Mennesker her i Landet, sagde hun.

— Vi er to Millioner, Tante, sagde Baron Rosenkrands.

— Af hva' for no'en, sagde Gehejmeraadinden, mens Baronen og Moderen begyndte at le og Marschalinden, hvis Wienerrobe Baronessen mønstrede, idet den gled over Gulvet, gik hen mod Professor Berger og vendte hans Ansigt mod en Armstage:

— Hvordan er saa De kommen til at se ud, sagde hun.

— Ja, hvordan? sagde Professoren, der var Marschalindens Ungdomsven fra den Tid, han var Ammanuensis hos Hans Excellence.

— Hm, sagde Marschalinden og slap hans Skulder: De ser ud, Berger, som var De bedrøvet af Overbevisning . . . hvad siger du, Onkel Hvide?

Hans Excellence, der uafladelig holdt sine

Øjne fæstede paa Hendes Naade, der sad i sin Stol, meget rank, med Sølvblomsterne i sit Haar, sagde:

— Han ser ud som et Menneske bør; og Hans Excellence vendte sig mod Faderen:

— Skal vi spise?

— Ja, vi venter kun paa Schulins, sagde Faderen, da Schulins netop kom og Grevinden straks i Døren sagde:

— Kære Venner, undskyld, vi kommer saa sent. Men vi kørte om ad Brahes.

Og to, tre Munde spurgte paa en Gang til Baronesse Emmely, medens Gehejmeraadinden raabte over til Hans Excellence, overdøvende alle de andre:

— Ja, hvordan har hun 'et, gamle Excellence?

— Der har ikke været Bud efter mig endnu, sagde Hans Excellence og talte omtrent ligesaa højt, mens alle taug et Nu, som havde et Glas klirret, til Marschalinden sagde nogle Ord ud i Luften og Hans Excellence slog i Hænderne, da Dørene var blevet aabnede:

— Skal vi saa gaa til Bords, sagde han

og førte, som det var Skik hos Hvides, Moderen ind i Spisestuen ved sin Arm.

Alle stod op, mens Herrerne søgte Damer, og Gehejmeraadinden sagde til Grev Eck:

— Det er os, Adam; og til den unge Hr. Fritz afleverede Puddelen, som skulde anbringes i Spisestuen paa et Tæppe.

Marschalinden lo ad Kræet, der bjæffede. Men Gehejmeraadinden vendte sig om imod Baronesse Rosenkrands, der gik bagved hende med Professor Berger, og sagde, mens hun betragtede hendes Nedringning:

— Det er nydeligt, hvad du viser, Lydia. Men jeg haaber, du pakker dig godt ind, naar du kører hjem.

Grev Eck og Professoren lo, mens alle kom ind i Spisestuen — Hendes Naade med Jægermesteren sidst — og der skubbedes med Stolene om det brede Bord, til Hendes Naade havde taget Plads og alle satte sig, medens Georg bragte Suppen omkring og den slanke Tjener bøjede sig bag Moderen:

— Sherry eller Madeira?

— Aa, de gamle, dejlige Ting, sagde Marschalinden og saá ud over Bordet, mens

hun tog et Glas fra det Opsats-fyldte Bord og lod det skinne i Lyset:

— Hvor man kender dem, sagde hun.

— Ja, de er dejlige, sagde Gehejmeraadinden.

Alle talte om Glassene.

— Ja, sagde Moderen til Grev Schulin, der sad tilvenstre for hende: de blev købte af min Svigerfaders Bedstefader . . . de skal skrive sig fra Regentskabet . . .

Marschalinden, der stadig sad med Glasset i sin Haand, sagde over til Excellencen:

— Jeg husker dem lige fra min Barndom, Onkel Hvide.

Hans Excellence, der vistnok ikke havde hørt hendes Ord, sagde:

— Ja, de er her endnu; mens der pludselig gik en Trækning over Jægermesterens Ansigt og den slanke Tjener, som nu stod bag den unge Fritz Hvides Stol, slog de blanke Øjne op mod sin Herres Ansigt:

— Sherry eller Madeira?

— Og kun mine Yndlingsblomster paa Bordet, sagde Grev Eck og bøjede det lille og fine Hoved for Hendes Naade. Han havde fæstet en af Bordets tusind Stedmoderblomster

i sit Knaphul, som var uden Roset. Han bar ligesom Hans Excellence kun Storkorset.

— Det er altid Hvide, sagde Hendes Naade, som lige paa en Gang husker den Slags Ting.

— Ja, sagde Grev Eck: det er en af hans Evner.

Hans Excellence, der havde hørt det som alt, hvad Hendes Naade talte om, sagde:

— En Evne? . . . Dagen er lang, gode Adam; den Slags Ting sidder etsteds og melder sig, naar de skal.

— Mon de ikke sidder i Hjertet, Grandpapa, sagde Moderen, der selv havde samlet en Buket af Stedmoderblomsterne, som var spredte paa Dugen, og havde fæstet ved sit Bryst.

— Det er jeg ikke vis paa, svarede Hans Excellence.

— Det er en traurig Blomst, sagde Grev Schulin og saá paa Moderens Brystbuket.

Moderen tav et Øjeblik og førte Haanden hen over Stedmoderblomsterne.

— Den er for Erindringen, Schulin, sagde hun, lidt sagtere; véd De ikke, det siger Ofelia.

Greven tog en Mundfuld Fisk:

— Saa? sagde han: det er saa længe siden, de spillede det Stykke.

— Gudskelov, sagde Hans Excellence: der burde altid være Forbud mod, hvad de Gøglere lemlæstede.

De oppe ved Hans Excellences Bordende lo, mens Moderen sagde:

— Jeg kender intet som Grandpapas Had til Teatret.

Gehejmeraadinden sagde:

— Han har Ret. Man burde aldrig have nedrevet Blaa Taarn.

Men Excellencen sagde:

— Lad dem abe sig som de vil for Resten af Abekattene. Men de store Tanker skulde de helst lade være i Fred og ikke forfalske dem paa deres tykke og dumme Tunger. Hvis en eneste af dem havde forstaaet Hamlet, vilde han aldrig turde spille ham af Frygt for de raadne Æbler.

— Goethe var klogere. Han skrev sine Skuespil, saa ingen gider spille dem.

— Men er der nogen, som læser dem? spurgte Grev Eck.

— Ja, Adam, sagde Excellencen: hans Slægtninge.

Grevinden sagde, at hun havde en Gang under et Ophold i London set Booth; og Baronesse Rosenkrands, der havde noget svært ved at konversere, greb Ordet London for til Professor Berger igen at tale om sin Rejse.

Baronessen kunde ikke komme bort fra, at Rom, det var virkelig for meget.

— Hvad er for meget? sagde Professoren og smilede.

— Uh, jo, sagde Baronessen, mens Talen om Rejser pludselig bredte sig og de talte om det halve Europa rundtomkring:

— Det er ligesom Michel Angelo . . . — Det er dog for meget . . .

— Og saa er det nogle Forvridninger, sluttede Baronessen sine Formeninger om Michel Angelo.

— Forvridninger, sagde pludselig Hans Excellence: det er rigtigt, Lydia. Det er, hvad Manden vilde. Han kendte Lænkerne og vidste, hvor de var knyttede.

Hendes Naades Ansigt blev under Hans Excellences Ord et Øjeblik stift som en Maske;

men hun bøjede hastigt sit Hoved og sagde — ved Hendes Naades Bordende var Talen om Rejser blevet til en Konversation om Katolicismen —:

— Jeg finder nu altid, at Katolikerne kan hvile deres Hoveder saa trygt.

Professor Berger løftede Hovedet fra sin Tallerken:

— Naar de først har tvunget sig til Hvile, Deres Naade, sagde han.

— De opdrages dertil, Professor, sagde Grev Eck.

Grevinde Schulin sprang fra Katolicismen over til deres egen Præst paa Godset, som var ny:

— Kære, sagde Grevinden: han er af dem, der kommer til Kirken med Pibe i Munden og med Bulehat.

— Jeg hører ham naturligvis aldrig, sagde hun:

— Men nu undgaar vi vel heller ikke Højskole og alt den Slags.

Der blev en almindelig Talen om Grundtvigianismen.

— Naa, sagde Geheimeraadinden: Grundt-

vigianerne er ikke de værste. De synger saa længe, til de faar stærke Lunger.

— De Folk tør saagu sé deres Vorherre ind i Øjnene.

Marschalinden slog Hænderne ned mod Bordet og sagde:

— Tante Augusta bander endnu.

— Ja, min Pige, sagde Geheimeraadinden: og det vil jeg blive ved med til min Død.

Hans Excellence, der drak Vand af sit Glas, sagde, tænkende paa Grundtvigianismen:

— Ja, min Hr. Halvfætter var gal, men han havde sine lyse Øjeblikke: han gjorde «Synden» til Glæde og Glæden til et Sakrament. Han fik Himlen til at spænde over Jorden — og det er vanskeligt.

Jægermesteren, der saá hen over sine tømte Glas, sagde halvhøjt:

— Papa bliver tilsidst den eneste kloge i Landet.

Gehejmeraadinden, der genoptog Rejsekonversationen, talte om Karpaterne og sagde til Fru Harriette:

— Du har vel ogsaa været der?

— Nej, Tante Augusta, jeg har ikke Ben til det; mens Grevinde Schulin lo og sagde:

— Gehejmeraadinden har rendt Livet af ti Selskabsdamer. Og hvad vil De saa deroppe, Gehejmeraadinde?

Gehejmeraadindens Ansigt skiftede Udtryk og hun sagde:

— Naar man kommer lidt højt op, er man ene, Bedste.

— Og Verden, den faar ogsaa et andet Ansigt.

— Hvilket? sagde Marschalinden over Bordet.

— Et større.

Og maaske for at afbryde sig selv sagde Gehejmeraadinden pludselig til den unge Fritz Hvide:

— Aa, Fritz, vil du sørge for Dyret. Det er paa Tide, den faar sin Medicin.

Hr. Fritz rejste sig og, mens alle lo, hældte han et kvart Glas Portvin ud paa en Underkop foran Kræet, der var placeret paa et Tæppe foran Kakkelovnen:

— Et kvart, et kvart, raabte Gehejmeraadinden og, mens alle lo endnu, sagde hun:

— Men man har det dog rart, saadan mellem Venner.

— Ja, sagde Marschalinden og saá et Nu paa Faderen, hvis Øjne lyste under Fest og Lys.

— Paa de Tider, som gik, sagde hun og stødte pludselig sit Glas mod Faderens, mens hendes Ansigt, et Øjeblik, blev saa blegt som Perlerne om hendes Hals.

— Venner, sagde Excellencen: tror du paa det, Augusta?

— Ja.

Hans Excellence lo, men Grev Eck sagde med sin stilfærdige Stemme:

— Før vi har begyndt at leve og naar vi en Gang er holdt op med det, tror jeg, vi har Tid til at have Venner.

— Lykkelige Folk kan have Venner, sagde Hendes Naade, der stirrede hen for sig.

— Og de ulykkelige?

— Har deres Lidelser, sagde Hendes Naade og sænkede sit Hoved, mens Jægermesteren saá op paa hende.

— Mama, sagde han ganske sagte og stødte sit Glas mod hendes.

— Jeg, sagde Excellencen: har, Adam, hørt om Heste, der trækker samme Læs, at

de til Tider slikkes. Andet Venskab har jeg aldrig sét.

Grev Schulin gav sig til at lé, saa hans Serviet rystede, mens Gehejmeraadinden sagde:

— Ja, De er umulig, gamle Excellence, og Faderen, som ogsaa lo, sagde:

— Man skulde ikke tro, Papa kun drak Vand.

— Netop, sagde Hans Excellence og førte det mægtige Krystalglas med Mecklenburgs Vaaben og den gamle vendiske Krone, en Erindringsgave fra Hendes kongelige Højhed Prinsesse Mariane, op til sin Mund:

— Derfor er jeg nøgtern.

Og idet han lod Blikket løbe nedover Bordet, sagde han:

— Jægermesteren drikker for mig.

I det halve Minuts Stilhed, som fulgte, mens Hendes Naades Ansigt var blevet graablegt, hørte man Baron Rosenkrands, der talte om den tyrkiske Krig, sige:

— Jo, Onkel Eck, det er ganske vist, Sultanen vilde virkelig rejse forleden, men han blev, da alle Haremets Damer gav sig til at skrige.

Hendes Naade havde under Bordet grebet Jægermesterens Haand, der var hed som Ild, mens Baronesse Rosenkrands, der skød Brystet frem over Bordet, sagde:

— Gud, der maa da være en frygtelig Skinsyge i saadan et Harem.

— De dumme Fruentimmer, sagde Gehejmeraadinden.

Tjeneren skænkede Champagne og paa en Gang begyndte de alle at tale om Skinsyge og om en Kusine af Baronesse Rosenkrands, som for otte Dage siden var løben bort fra sin Mand.

— Men hvorfor er hun løbet? sagde Fru Schulin og slog sin Vifte ned mod Bordet.

Baronessen vidste det ikke og hver gav sin Grund.

— Jeg synes, sagde Gehejmeraadinden: at det er ganske simpelt. Jeg kunde heller ikke, Lydia, tænke mig noget frygteligere end at blive elsket af et Mandfolk, jeg ikke elskede.

Grevinde Schulin skoggerlo, mens der steg to røde Pletter op i Hendes Naades Kinder og Moderen sagde halvsagte til Hans Excellence:

— Er du træt?

Men Marschalinden raabte, mens alle talte i Munden paa hinanden, gennem Støjen op til Moderen:

— Stella, har du aldrig været skinsyg?

— Skinsyg? sagde Moderen: Nej.

— For at være skinsyg, synes jeg, maatte man sammenligne sig med de andre.

Marschalinden lo igen:

— Og det er aldrig faldet dig ind?

Der gled et Smil over Moderens Ansigt:

— Nej, aldrig, sagde hun.

Marschalinden blev et Øjeblik ved at sé paa Moderens dejlige Ansigt. Saa sagde hun til Faderen:

— Stella er vidunderlig.

— Ja, sagde Faderen, mens hans Mundvige sitrede ganske lidt.

Hans Excellence havde atter rettet sig i sin Stol og havde betragtet Moderen, da han pludselig sagde, sagte eller snarere stønnende, med en Stemme, hun ikke kendte, og med et Blik i sine Øjne, hun aldrig havde sét:

— Saa er du alligevel lykkelig.

— Grandpapa, sagde hun og fandt ikke

flere Ord, mens hun stirrede ind i hans Ansigt: det var, som saá hun tusind Ting oplyste af et eneste Lyn.

Hendes Hænder faldt ned mod Bordet. Men Hans Excellenee havde vendt sit Ansigt bort.

Langs Bordet lo og snakkede de, mens Marschalinden, der gik tilbage i Samtalen, sagde til Faderen:

— Jeg har for Resten været i Haremet.

— Jeg ogsaa, sagde Gehejmeraadinden, som slog en stor Vifte op for sit vejrbidte Ansigt:

— Det var der ikke meget ved.

Grev Eck havde kun været hos Sultanen, en Gang i de Aar, han opholdt sig i Athen for at vejlede den unge Konge.

Hendes Naade, der havde givet en Ordre til Georg, drejede atter Hovedet over Fløjlsbaandet med Brillanter, som kantede hendes Kjole, og sagde:

— Ja, da Fru Jerichau malede mig, fortalte hun mig meget om Konstantinopel.

Ved en sær Tankeforbindelse — maaske fra Seraillets Damer til Smykker — begyndte

Marschalinden paa en Gang at fortælle om Etatsraadinden og hendes Dauphin, mens hun af Latter kastede sig tilbage paa Stolen:

— «Mouritzen har Beviserne», sagde hun og efterlignede Etatsraadindens Tonefald: «men vi har den fra Frankfurt».

Moderen og Fru Schulin lo med, mens Gehejmeraadinden sagde:

— Jeg tror nu, at disse Rothschilder har en Bagbutik med den Slags.

— Ja, gu' har de et Laanekontor, sagde Baron Rosenkrands:

— Og der er jo ogsaa Nødstilstand i mange gamle Familier.

Marschalindens Øjne strejfede uvilkaarligt Brillantbaandet om Hendes Naades Hals, medens Faderen, en Smule hastigt, bøjede sig frem mod hendes Skulder og sagde:

— Det var nogle dejlige Perler, Harriette.

— Ja, sagde Marschalinden, der tog op om Collier'et: det er ogsaa historisk. De siger, det har tilhørt Madame Dubarry.

Grevinde Schulin var vendt tilbage til Fru Rosenkrands' bortløbne Kusine og afsluttede sine Bemærkninger ved at sige:

— Aa Gud, ja, det er godt, man har sine Børn.

— Ikke sandt, Tante Hvide? sagde hun og nikkede til Hendes Naade, der smilede over sin lysende Halssnor.

— Ja, sagde Fru Rosenkrands, der tørrede sin lille Kirsebærmund med Servietten: det er saamæn meget muligt, at der ikke er saa meget ved Livet.

— Helle Dussen, Baronesse, sagde Marschalinden og lo og, idet hun pludselig vendte sig til Grev von Eck, sagde hun:

— Ja, Grev Eck, hvad mener nu egentlig saadan en klog gammel Mand som De om Livet?

Grev Eck sænkede det lille og fine Hoved:

— Jeg interesserer mig . . . ikke saa meget for Livet, sagde han.

— Men alligevel?

Den gamle Diplomat, der altid talte ret langsomt, sagde og smilede halvt:

— Jeg betragter det mest som Skygger . . .

— Skygger paa et ophængt Lagen.

Marschalinden, som havde rynket Panden, sagde:

— Men, Eck, hvem styrer dem, Skyggerne?

Hans Excellence havde strakt Haanden ud mod den slanke Tjener:

— Et Glas, sagde han.

Det var et Glas Champagne, som Hans Excellence fik og tømte i et Drag:

— Styres ikke alt Skyggespil, sagde han, af en oprakt Finger?

Mens Gehejmeraadinden lo, hørte man Professor Berger sige i Stilheden — Herrerne var blevet røde i Hovederne —:

— Det er vel altid Hovedformaalet at lindre Patienternes Smerter.

Moderen, som i nogle Minutter ikke havde talt, foer sammen ved Hans Excellences Ord og hørte Grev Schulin, der hovedsagelig beskæftigede sig med Silkekræet ved Kakkelovnen, sige:

— Dyret er s'gu drukkent.

Moderen smilede og sagde:

— Dyret er klogt.

— Ja, saagu', sagde Schulin, der selv tømte et Glas til Dyreryggen.

Marschalinden, der var blevet ved at tale

med Grev Eck, spurgte ham ud om en ledende Politiker, en Folkefører.

— Man forstaar aldrig noget rigtigt, sagde hun: naar man sidder saadan aarevis i Udlandet.

— Men, sagde hun om Folkeføreren: tror De da virkelig, at han selv tror paa alle sine egne Ord?

— Undertiden.

— Og, blev Hr. Eck ved: han tror altid paa, at han er Verdens Midtpunkt.

— Misund ham for det, raabte Hans Excellence: den Tro tør ingen miste.

Og sagtere, saa kun Moderen og Geheimeraadinden hørte ham, sagde han:

— Den Dag, man mister den, begynder Sandflugten . . .

— Sandflugten, Grandpapa?

— Ja, Sandflugten gennem Ørkenen.

— Og — Hans Excellences Stemme lød paany som før og, et Nu, saa hans Øjne ud, som overmandedes han af en urimelig og en til Bunden loddet Smerte —: hvem tror du vel, min Pige, betyder mer end Sandskornet i den hede Sky.

— Hvad taler I om? sagde han pludselig atter højt ned til Eck og Marschalinden.

— Politik, sagde Marschalinden.

— Politik, sagde Hans Excellence, der havde ranket sin Skikkelse og sad med Hænderne støttede mod sit Bord: hertillands har vi ingen Politik. Politik betyder Handling og En, som hertillands vilde handle, vilde straks løbe Panden mod Talerstolene.

— Og — Hans Excellence lo — den, som vilde vove at hugge Talerstolene ned, vilde blive halshugget.

— Hvem takkede Anders Sandøe eller hvem takkede Bluhme?

— Bispen fra Ny Zeeland kunde smøre dem om Munden og føre dem til Dannevirke.

Gehejmeraadinden gav sig til at lé med sin Mandfolkelatter. Hun kom til at tænke paa Hans Christian Ørsted og blev ved at lé:

— Som det Mandfolk gik paa sine Ben, sagde hun.

Hans Excellence sad lidt, før han sagde:

— Ja, han var Anders Sandøes Broder. Men det var alligevel under Hans Christians Fingre, Ariadnetraaden fløj ud.

— Ariadnetraaden? sagde Marschalinden nedefra.

— Ja, sagde Hans Excellence: fra den Dag kan man vel famle sig til, hvis man ellers gider, hvad Liv er og hvor Livet sidder.

De hørte alle efter, mens Grev Eck sagde, med en Tankeforbindelse:

— Noget af det interessanteste jeg véd, var at sé Charles Darwin i London.

Hans Excellence sagde:

— Hvad han tror, har alle de Store troet. Han, der gik paa Hovedet i Ætna, var den første, der forstod, og han vidste, han havde forstaaet.

Marschalinden, der ikke kendte Filosofen fra Ætna og stadig sad fordybet i sin egen Stemning, løftede Øjnene og saá sig uvilkaarligt om i Stuen:

— Ja, sagde hun: saa mange Mænd, der egentlig er gaaet ud og ind af disse Stuer.

— Ja, sagde Hans Excellence og maalte selv Værelset med et langt Blik: mange.

— Og hvad er der saa blevet tilbage? Stakitterne om deres Grave.

Der var et Øjeblik stille i Stuen.

Saa sagde Grev von Eck:

— Og Telegrafpælene over Jorden.

— Ja, sagde Hans Excellence: til at formere de menneskelige Løgne.

Hans Excellence tog en Skefuld Is paa Moderens Tallerken.

Samtalen var næsten standset, og Grevinde Schulin bøjede sig ned mod Professor Berger, der, medens han spiste, førte sine meget fine Hænder næsten som en Kvinde:

— Hvad er der dog hændet Onkel Hvide, sagde hun: jeg har hele Tiden en Fornemmelse, som om Gulvet gynger.

— Hvad sagde Grevinden? spurgte Professoren, som enten ikke havde hørt eller ikke havde villet høre.

— Ingenting! og Fru Schulin slog sin Vifte op: her er saa varmt.

Næsten paa en Gang begyndte hun og Marschalinden og Moderen at tale igen, mens alle faldt ind, og de talte om Godserne og Hoffet og Hendes Majestæt Enkedronningen, som desværre var syg.

— Hun har Mavepine, sagde Hans Excellence.

Medens alle blev ved at tale, sagde Grev

10*

Eck, der længe havde siddet og set paa den unge Mand, pludselig over til Hr. Fritz Hvide:

— Hvad tænker egentlig De paa?

Den unge Mand løftede det blege Ansigt.

— Greven gør mig et Samvittighedsspørgsmaal, sagde han.

— Som De ikke besvarer, sagde Greven og lo.

Den unge Mand svarede ikke mer, men bøjede kun sit Hoved.

Den slanke Tjener bragte fjorten meget smaa, graverede Glas paa en Krystalbakke, som han, bukkende, rakte frem mod Grev Eck som den første.

— Det et Tokayeren, sagde Grev Eck, der havde taget et Glas.

— Ja, sagde Hans Excellence.

Det var en ældgammel Vin, af hvilken Huset havde ejet atten Flasker, en Present af en afdød Prins af Philipsthal.

— Var det den sidste Flaske? spurgte Hans Excellence, vendt til Georg.

— Ja, Deres Excellence, det er den sidste, svarede Georg bukkende.

Alle betragtede Vinen, som de holdt op i

Glassene, hvor Gravuren af Hvidernes Vaaben glimtede.

Moderen sad og stirrede ind mod sit Glas:

— Hvor faa der egenlig nogensinde har smagt den Vin.

— Ja, sagde Hans Excellence: de færreste.

Den lille Baronesse, som ogsaa sad og saá paa sit løftede Glas, sagde:

— Den er som Blod.

— Som Ild og Blod, min Pige, sagde Hans Excellence og stødte sit Glas mod Gehejmeraadindens, der elskede Vin og som havde været med til alle atten Flasker, op gennem Aarene.

— Ja, sagde Baronessen.

Og med Glasset op til sine Læber sagde hun, halvsagte, over til sin Mand:

— Du.

— Dja, sagde Manden — Dja var hans Kælenavn for Lydia — og de drak, seende hinanden dybt i Øjnene.

I det samme havde Moderen bøjet sig frem, som om hun vilde drikke med nogen.

Men hastigt satte hun atter Glasset ned og vendte Hovedet bort.

Den unge Hvide havde ikke smagt Vinen. Taus stirrede han paa sit Glas, hvis Vaabenskjold syntes blodsprængt paa Vinens Baggrund.

— Skaal, Hans, sagde Marschalinden og løftede Glasset ned mod Jægermesteren.

— Skaal, svarede han.

Og for at sige noget sagde Marschalinden:

— Jeg maa da ogsaa en Gang sé at komme til Thorsholm.

Jægermesteren svarede og saá op:

— Saa maa du skynde dig.

— Før Taget ramler sammen.

— Som du dog taler, Hans, sagde Hendes Naade.

— Jeg taler Sandhed, sagde Jægermesteren, mens Hans Excellence havde rejst sig med det løftede Glas i Haanden:

— For dig, sagde han ned mod Hendes Naade, og mens alle rejste sig, tømte de den sidste Draabe paa Hendes Naades Vel.

Georg slog Dørene op og alle gik ind, Hendes Naade først ved Jægermesterens Arm.

Da Døren igen var lukket til, var den slanke Tjener alene. Han saà ned over Bordet og fik Øje paa den unge Hvides urørte Glas.

Den unge Mand tømte det hastigt, før Georg vendte tilbage.

— Kaffen, sagde Georg.

Den Slanke svarede ham ikke, men gik for at hente Kaffen.

Da Georg var alene, gav han sig selv til at tømme Slatterne, hulter til bulter.

.... Kaffen var drukket og Spillebordet var slaaet ud, i den midterste Dagligstue, hvor Hans Excellence gik til Kortene sammen med Grev Eck, Schulin og Professoren.

— Nu skal jeg snue, min Pige, sagde Gehejmeraadinden, der, hvor hun saa var, altid sov et Kvarter, efter Kaffen.

— Ja, Tante Augusta, sagde Baronessen og rejste sig fra Sofaen, hvor Gehejmeraadinden lagde et Lommetørklæde over sit hvide Ansigt og, et Minut efter, var falden i Søvn.

Marschalinden, der sad med Moderen ovre i det andet Hjørne, gav sig til at le:

— Tante Augusta har altid sovet som de Retfærdige, sagde hun.

— Ja, sagde Moderen.

Hendes Naade og Grevinde Schulin talte midt i Stuen om Lejligheder, som det virkelig var svært at faa:

— Men Hvide vil jo ikke flytte, sagde Hendes Naade.

Samtalen standsede nu og da, og fra den anden Stue hørte man Kortenes Fald.

Moderen løftede Hovedet en Smule og sagde:

— Saa underlig denne Dag maa have været for dig, Harriette.

— Hvordan? sagde Marschalinden og vendte Ansigtet imod hende.

— At se os allesammen igen . . . . efter saa lang en Tid.

— Ja, sagde Marschalinden: næsten tyve Aar . . .

— Og, tilføjede hun: jeg rejser snart igen.

— Rejser? sagde Moderen.

— Ja, sagde Fru Harriette, hvis Stemme sitrede underligt: nu har jeg jo set Jer.

Moderen svarede ikke, og de hørte igen Kortenes Fald:

Saa sagde Moderen, som saá hun paa noget, der var uendelig langt borte:

— Det var lige før mit Bryllup, du rejste.

Marschalinden havde foldet Hænderne over sit Knæ.

— Ja, sagde hun: det var lige før dit Bryllup.

Og efter et Øjebliks Taushed lagde hun til:

— Alle kan vi jo ikke blive i Landet.

Faderen traadte hen til dem:

— Hvad sidder I to og taler om?

— Vi talte om et og tænkte paa noget andet, svarede Marschalinden.

— Hvorpaa da?

Alle tre Ansigter saás sammen i Skæret af Standlampen.

— Aa, sagde Fru Harriette: jeg idetmindste sad og tænkte paa Lykken og Livets Gang.

Faderen svarede ikke.

Men Marschalinden sagde:

— Jeg er kommen til den dybe Overbevisning, at al Opofrelse er unyttig.

Grevinde Schulin havde slaaet sig ned i en Vinduesfordybning ovre hos Baronesse Rosenkrands.

— Det maa alligevel, sagde hun, være underligt for Harriette at være kommen hjem og nu se alt det.

— Hvordan alt det?

— Jo, sagde Grevinden, og efter en Stund fortsatte hun, som En, der tænker paa noget, der ligger meget langt tilbage:

— Harriette havde vel nok altid elsket Fritz. De har jo kendt hinanden fra Børn.

— Men saa forelskede Fritz sig jo i Stella — og saa rejste Harriette ned til Tanten i Wien og giftede sig med Marschalen.

Grevinde Schulin taug et Øjeblik:

— Og nu kommer hun tilbage og sér, hvordan det er gaaet.

— Hvordan er det da gaaet? sagde Baronessen, der, uforstaaende, havde bøjet Overkroppen helt frem.

— Aa, sagde Grevinde Schulin og tog sig med den ene Haand over Øjnene:

— De er et Barn.

— Men, sagde hun og betragtede et Øjeblik Schulin, der sad inde ved Kortene, bred og stærk, som den, der har bevaret sin gode Appetit op gennem Aarene:

— Livet vil nok lære Dem mange Ting.

Baronesse Rosenkrands skød Kirsebærmunden frem:

— Ja, det vil det vel, sagde hun og sukkede uden at vide hvorfor.

— Skal vi køre? spurgte hun Baronen, der kom til.

— Ja, min Pige, sagde Baronen; og Baronen og Baronesse Rosenkrands, der skulde til Rout hos den engelske Minister, gik rundt og sagde Farvel.

Georg kom løbende ind fra Gangen, gennem Stuerne, ind til Hans Excellence:

— Deres Excellence, sagde han og fortsatte hviskende.

Hans Excellence havde rejst sig i samme Nu.

— Er Vognen der? raabte han.

— Ja, Deres Excellence.

Alle havde rejst sig i begge Stuer — undtagen Hendes Naade.

— Hvad er der? sagde Gehejmeraadinden, der var vaagnet.

— Min Pelts, sagde Hans Excellence og gik gennem Stuerne.

— Hvad er der? spurgte Marschalinden, med Ansigtet vendt mod Excellencen.

— Jeg skal til Brahes; og vendt mod Faderen sagde han:

— Tag mine Kort.

Hans Excellence gik ud.

Ved Døren til Trappen ventede Brahernes Vogntjener, der, bleg, bøjede Hovedet over den store Krave.

— Det haster, Deres Excellence, sagde han.

— Jeg véd det, sagde Hans Excellence, der steg ind i Vognen:

— Kør.

Brahernes Heste slog med deres Hove Gnister af den haardtfrosne Sne.

Den Braheske Port blev revet op foran de dampende Dyr.

Portneren løb til og var nær snublet over

Vognens bageste Hjul, mens hans Kone stod paa Kældertrappen, lænet op til Væggen, med Forklædet over sit Hovede, og græd, saa det genlød i Porten:

— Det javer, Deres Excellence, det javer, sagde hun.

— Jeg véd det, sagde Hans Excellence igen.

Ved den aabnede Dør ventede Kammertjeneren.

— Godaften, Deres Excellence, sagde han og hans Stemme rystede. Han havde tjent i Huset i tyve Aar.

— Tag Peltsen, sagde Hans Excellence. Og han rev den selv af, saa den faldt paa Gulvet som en tung Sæk, for Tjeneren kom ikke tidsnok.

— Hæng den op, sagde Hans Excellence.

Han aabnede Døren, og Baron Brahe, der sad paa en Stol, vendte sit Ansigt, der var ophovnet af Graad — han, der ikke var vant til at græde — om mod Excellencen:

— Tak, sagde han og rejste sig.

Baronessen kom løbende og slog sine Arme om Excellencens Hals:

— Aa, Onkel Hvide, aa, Onkel Hvide, hulkede hun.

Hans Excellence løsnede hendes Arm fra sin Hals:

— I henter mig sent, sagde han.

Det var, som en barsk Bestemthed havde udmejslet hans Skikkelse til en Kæmpes:

— Lad mig se hende.

— Ja, sagde Baronessen og gik foran, støttende sig til Møblerne, ind gennem Stuerne, hvor der ingen var.

En Gang standsede hun, lænende sig til en Stoleryg:

— Hvor hun lider, sagde hun og vendte sit Ansigt mod Hans Excellence.

Han svarede ikke.

Grev Preben sad i den inderste Dagligstue, paa en tilfældig Stol. Han førte uafladelig Bagsiden af sin venstre Haand op mod sin Mund, som var det hans Læber, der smertede ham.

— Det er Onkel Hvide, sagde Baronen.

— Naa, sagde Preben og rejste sig uden at have hørt.

I den lange Gang havde de to Søstre

flyttet to Lænestole ud, hvor de sad, udenfor Emmelys Dør, angste og sammenkrøbne, uden at kunne græde, mens en Kammerjomfru, længere nede, i Halvmørket gik frem og tilbage, som en Skygge.

— Det er Onkel Hvide, sagde Baronen igen.

— Godaften, Børn, sagde Hans Excellence.

Baronen slap Døren og kun Hans Excellence og Baronessen gik ind i Værelset, hvor Sygeplejersken rejste sig lydløst.

Hans Excellence var standset foran Fodenden af Emmelys Seng.

I det matte Skær traadte Næsen frem over hendes indfaldne Kinder, mens man hørte den hivende Lyd fra hendes arbejdende Bryst.

— Tag Skærmen af, sagde Hans Excellence.

Baronessen strakte stønnende Haanden ud mod Lampen, men faldt sammen:

— Vil De være saa elskværdig? sagde hun.

Sygeplejersken løftede Skærmen, saa Lyset flød ud over Emmelys Ansigt, mens Hans

Excellence blev staaende, uden at røre sig, ved Sengens Fodende, foran den unge Døende.

— Sæt Skærmen paa, sagde han og havde ikke rørt sig. Sygeplejersken gjorde det. Der blev mørkt paany.

Det var, som den Døende vaagnede og hun søgte at løfte Haanden fra Tæppet:

— Hvem er det? hviskede hun.

— Mig, sagde Hans Excellence og tog om hendes Haand.

Der gik næsten et Smil hen over hendes Ansigt og hun forsøgte at nikke.

— Hvor er Preben? hviskede hun igen, mens hun vendte Øjnene, der maaske næppe mer kunde se.

— Nu skal Preben komme, sagde Hans Excellence pludselig meget sagte og han gik.

Baronessen havde ikke rejst sig.

Hans Excellence var gaaet ind i Dagligstuerne, hvor Baronen ventede. De to Søstre var fulgte efter, lydløse som to Skygger.

— Giv hende Champagne, sagde Hans Excellence, som stod midt i Stuen.

— Ja, sagde Baronen.

— Saa tit I kan, sagde Hans Excellence.

— Ja, sagde Baronen.

Ingen rørte sig.

— Hvor er Preben, spurgte Hans Excellence.

Preben rejste sig fra en Stol.

— Gaa derind, lille Preben; men sid stille.

Hans Excellence taug et Øjeblik, mens Preben gik hen over Gulvet, usikker som En, der har drukket.

— Godnat, Børn, sagde Hans Excellence og saá, et Nu, fra Ansigt til Ansigt, før han gik.

Baronen var fulgt efter ham og kunde næsten ikke gaa:

— Hvordan er det? sagde han, da de kom til Døren.

Den stærke Mand skælvede som et Løv.

— Det er det sidste, sagde Hans Excellense og havde grebet Baronens Haand med et Greb, saa det sved.

Baronen tog frem for sig, da Excellencen slap.

— Godnat, sagde Hans Excellence igen og Døren faldt til.

— Kør, sagde han og steg ind.

Og Vognen kørte bort.

— — —

Der var næppe blevet talt i Hvidernes Stuer, hvor Marschalinden uafladelig gik frem og tilbage med korslagte Arme, mens de fire Herrer ved Spillebordet spillede tause, uden et Ord, mekanisk som Figurer, der var trukket op.

Kun nu og da sagde Moderen eller Gehejmeraadinden en Sætning, ud i Stuen, og taug igen, saa der atter blev stille og intet hørtes uden Kortenes Fald.

Gehejmeraadinden sagde:

— Hvorfor skulde ogsaa de blive lykkelige?

Grevinde Schulin havde taget et Sjal om sig og sad, som om hun frøs.

— Livet er saa misundeligt, sagde Gehejmeraadinden atter med sin dybe Røst.

— Ja, sagde Marschalinden og standsede pludselig sin Vej.

Alle taug igen, til Marschalinden sagde:

— Hvor gammel var hun egenlig?

— Tyve Aar, svarede Moderen fra sin Plads.

— Tyve Aar, gentog Marschalinden.

Og Gehejmeraadinden sagde frem imod dem fra sin Krog:

— Ja, alting her i Verden er blindt — ogsaa Døden.

Der hørtes en Vogn i Gaden og Marschalinden løftede Gardinet. Men det var ikke den.

— Hvor er Hans? spurgte Hendes Naade.

Den unge Hvide løftede sit Ansigt fra en Bog:

— Papa er i Spisestuen.

— Hent ham, sagde Hendes Naade.

Men den unge Hvide rørte sig ikke.

— Gaar du? sagde Hendes Naade.

— Ja, Grandmama.

Den unge Hvide gik ind i Spisestuen, hvor han, i Vinduesfordybningen, fandt Jægermesteren ludende over et Glas Cognac med Vand.

— Grandmama ønsker at tale med dig.

— Naa. Jægermesteren forsøgte at staa op.

— Støt dig til mig, sagde Sønnen.

— Hvad skal jeg, sagde Jægermesteren, hvis drukne Øjne flammede op.

— Papa kan ikke staa paa sine Ben, sagde den unge Hvide og lod Faderen falde tilbage i sin Stol som en død Klump.

Da Sønnen var gaaet, rejste Jægermesteren sig og dinglede hen over Gulvet.

Ude i den lange Gang stødte han med Albuerne en Dør op og fandt frem til en Seng, hvorpaa han kastede sig for, et Øjeblik efter, at snorke højt.

Det var Hans Excellences Seng.

Den unge Hvide var vendt tilbage til Dagligstuen:

— Papa var gaaet, sagde han og indtog atter sin Plads.

Marschalinden gik stadig frem og tilbage paa Gulvet, mens alle ventede:

— Der er han, sagde hun og løftede Gardinet igen.

— Ja, sagde Moderen og rejste sig.

Vognen kørte ind ad Porten.

Der var ikke blevet talt, før Hans Excel-

lence kom ind og Gehejmeraadinden havde sét hans Ansigt:

— Det var altsaa Døden? sagde hun.

De fire Herrer var holdt op at spille.

Hans Excellence nikkede uden at tale.

— Lider hun? spurgte Marschalinden med en Stemme, man næsten ikke kunde høre:

— Jeg giver dem Vin, sagde Hans Excellence, og han gik ind til Spillebordet.

— Hvordan har du spillet mine Kort? sagde han til Faderen, og Hans Excellence satte sig for at spille Rubberten til Ende.

— — —

Gæsterne var taget bort.

I den midterste Dagligstue sad Hendes Naade og blundede i sin Stol. Brillantsnoren lyste saa sært om hendes Hals i det meget Lys fra de næsten nedbrændte Kroner.

Moderen og Hans Excellence sad inde i Hans Excellenses Stue, hvor der var mørkt.

— Er du der, min Pige, sagde han.

— Ja, Grandpapa.

Skæret fra Gadens Lygter faldt ind i

Stuen og flakkede hen over Væggene, hvor Billederne af Aarhundredets Mænd dukkede frem i et usikkert Lys og igen forsvandt.

Moderen sagde, ud i Mørket:

— Grandpapa, du skulde ikke beholde den Praksis.

Han drejede Hovedet:

— Hvorfor ikke? og pludselig lo han:

— Lad dem kun betale mig for at udstede deres Dødsattester, sagde han.

Der var længe stille, saa sagde Moderen:

— Véd du, Grandpapa, naar vi to sidder her, synes jeg, vi sidder og ser paa den samme Ting.

— Paa hvad?

— Paa Vragene.

Han svarede ikke og der var atter tyst en Stund.

Saa sagde Hans Excellence:

— Sidder hun derovre endnu?

— Hvem?

— Mener Grandpapa Elsebeth?

— Jo, sagde Moderen: hun sidder endnu og venter.

Der var et Øjeblik stille i Mørket. Saa talte Hans Excellence:

— Der er intet at vente efter, lød hans Stemme:

— Et Hul i Jorden er ikke saa mange Tanker værd.

Han taug igen, før hans Stemme lød paany:

— Og det, vi dog ræddes for, kommer tidsnok.

Moderen havde bøjet sit Hoved:

— Maaske ikke for alle, sagde hun ganske sagte.

Der blev stille igen. Hans Excellence blundede maaske.

Moderen løftede, i Mørket, det blege og dejlige Ansigt og, halvt uden at vide det og ganske sagte, nynnede hun frem for sig:

Som Planten visner,
for dens Rod er uden Væde,
som Blomsten bliver bleg,
for Solen naar den ikke,
saa bleges jeg og visner hen,
for Du har ej mig kær.

— Synger du, min Pige? sagde Hans Excellence pludselig fra Mørket.

Moderen foer sammen.

— Nej, Grandpapa, sagde hun:

— Jeg sukkede kun.

Georg aabnede Døren til den lyse Stue, idet han bukkede paa Dørtrinet:

— Hendes Naade er gaaet til Thebordet, sagde han.

— Vi kommer, sagde Hans Excellence.

Og de rejste sig.



«LA GIOCONDA». SIDSTE AKT.

Sirenetta:

Har du grædt?

Silvia:

Ja — en lille Smule.

Sirenetta:

Det er ligesom du havde grædt et helt Aar. Dine Øjne brænder. Dit Hjerte gør altfor ondt.

Silvia:

Ti stille. Jeg kan ikke faa mit Hjerte til at være roligt.